

CHỦ ĐỀ 4: SỐ NGUYÊN**A. PHẦN NỘI DUNG****I. Ước và bội.****Dạng 1: Chứng minh sự chia hết.**

Bài 1: Chứng tỏ rằng $a^2 + 3a + 1$ không thể chia hết cho 2 với a là số nguyên.

Trích đề HSG huyện Hiệp Hoà năm 2021-2022

Lời giải

Ta có $a^2 + 3a + 1 = a^2 + a + 2a + 1 = a(a + 1) + 2a + 1$

Vì $a(a + 1)$ là tích hai số nguyên liên tiếp nên chia hết cho 2 ;

$2a$ chia hết cho 2 ;

1 không chia hết cho 2 .

Suy ra $a^2 + 3a + 1$ không chia hết cho 2 với a là số nguyên.

Bài 2: Chứng tỏ $4x + 3y$ chia hết cho 7 khi $2x + 5y$ chia hết cho 7 .

Trích đề HSG cấp huyện năm 2018-2019

Lời giải

Ta có:

$$4x + 3y : 7$$

$$\text{Suy ra } 4(4x + 3y) : 7$$

$$\text{Suy ra } 16x + 12y : 7$$

$$\text{Suy ra } 14x + 7y + 2x + 5y : 7$$

$$\text{Mà } 14x + 7y : 7 \text{ suy ra } 2x + 5y : 7$$

$$\text{Vậy } 4x + 3y : 7 \text{ khi } 2x + 5y : 7$$

Bài 3: Tìm số nguyên n sao cho $4n - 5$ chia hết cho $2n - 1$.

Trích đề HSG huyện Lập Thạch năm 2015-2016

Lời giải

Tìm số nguyên n sao cho $4n - 5$ chia hết cho $2n - 1$.

$$\text{Ta có : } 4n - 5 = 4n - 2 - 3 = 2(2n - 1) - 3$$

$$\text{Đề } 4n - 5 : 2n - 1$$

$$3 : 2n - 1$$

$$2n - 1 \in U(3) = \{\pm 1; \pm 3\}$$

$2n - 1$	-1	1	-3	3
n	0 (TM)	1 (TM)	-1 (TM)	2 (TM)

$$\text{Vậy } n \in \{0; 1; 2\}.$$

Bài 4:

a) Cho $\overline{ababab}$ là số có sáu chữ số, chứng tỏ số $\overline{ababab}$ là bội của 3

b) Chứng tỏ : $S = 16^5 + 2^{15}$ chia hết cho 33

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2018 - 2019**Lời giải**

$$a) \overline{ababab} = \overline{ab} \cdot 10000 + \overline{ab} \cdot 100 + \overline{ab} = 10101 \cdot \overline{ab}$$

Do 10101 chia hết cho 3 nên $\overline{ababab}$ chia hết cho 3 hay $\overline{ababab}$ là bội của 3

$$b) \text{ Chứng minh } S = 16^5 + 2^{15} \text{ chia hết cho } 33$$

$$\text{Có } S = 16^5 + 2^{15} = (2^4)^5 + 2^{15} = 2^{20} + 2^{15} = 2^{15} \cdot (2^5 + 1) = 2^{15} \cdot 33$$

Nên S chia hết cho 33

Bài 5: Chứng minh rằng với mọi số nguyên n ta có $n^3 - n : 6$

Trích đề chọn HSG Trực Ninh năm 2017-2018**Lời giải**

$$\text{Ta có } (n^3 - n) = n(n^2 - 1) = n(n^2 - n + n - 1) = n[n(n-1) + (n-1)] = n(n-1)(n+1)$$

Với mọi số nguyên dương n thì $(n-1)n(n+1)$ là tích của 3 số tự nhiên liên tiếp sẽ chia hết cho 2

và 3 mà $(2,3)=1$ nên $n(n-1)(n+1) : 6$

Bài 6: Cho $M = (-a+b) - (b+c-a) + (c-a)$. Trong đó $b, c \in \mathbb{Z}$ còn a là một số nguyên âm. Chứng minh rằng biểu thức M luôn dương

Trích đề HSG huyện Lâm Thao, năm 2017 - 2018**Lời giải**

$M = -a$ mà a là số nguyên âm nên M luôn dương

Bài 7: Cho $\overline{ababab}$ là số có sáu chữ số, chứng tỏ số $\overline{ababab}$ là bội của 3.

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2018 - 2019**Lời giải**

$$\overline{ababab} = \overline{ab} \cdot 10000 + \overline{ab} \cdot 100 + \overline{ab} = 10101 \cdot \overline{ab}$$

Do 10101 chia hết cho 3 nên $\overline{ababab}$ chia hết cho 3 hay $\overline{ababab}$ là bội của 3.

Bài 8: Tìm các giá trị nguyên n của để phân số $B = \frac{2n+5}{n+3}$ có giá trị là số nguyên.

Trích đề KS HSG huyện năm 2021 - 2022**Lời giải**

$$\text{Ta có: } \frac{2n+5}{n+3} = \frac{2(n+3)-1}{n+3} = 2 - \frac{1}{n+3}$$

Để B có giá trị nguyên thì $\frac{1}{n+3}$ nguyên

$$1 : (n+3)$$

$n+3$ thuộc ước nguyên của 1

$$n+3 \in \{-1; 1\}$$

$$n \in \{-4; -2\}.$$

Vậy $n \in \{-4; -2\}$

Bài 9: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$

Trích đề HSG Trường Nghĩa Đồng huyện Tân Kỳ năm 2021-2022.

Lời giải

Ta có $A = 2n^2 + n - 6 = n.(2n+1) - 6$

Vì A chia hết cho $2n+1$ nên $6 : 2n+1$

$$2n+1 \in U(6) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 3; \pm 6\}$$

Do $2n+1$ là số lẻ nên ta có bảng sau

$2n+1$	1	-1	3	-3
$2n$	0	-2	2	-4
n	0	-1	1	-2

Vậy với $n \in \{-2; -1; 0; 1\}$ thì A chia hết cho $2n+1$

Bài 10: Chứng minh rằng trong hai số: $5^n + 2023$ và $5^n + 2024$, luôn có một số chia hết cho 3 với mọi số tự nhiên n .

Trích đề HSG huyện Yên Mỹ năm 2021 – 2022

Lời giải

Vì $5 \not\vdots 3$, nên $5^n \not\vdots 3$ do đó 5^n nhận được một trong hai dạng sau:

$$5^n = 3k+1 \text{ hoặc } 5^n = 3k+2 (k \in \mathbb{Z})$$

$$\text{Nếu } 5^n = 3k+1 \text{ thì } 5^n + 2024 = 3k + 2025 : 3$$

$$\text{Nếu } 5^n = 3k+2 \text{ thì } 5^n + 2023 = 3k + 2025 : 3$$

Dạng 2: Tìm số thỏa mãn điều kiện chia hết.

Trắc nghiệm

Bài 1: Tập hợp các số tự nhiên x thỏa mãn $6 : (x-2)$ là:

- A. $\{1; 2; 3; 6\}$.   B. $\{3; 6\}$.   C. $\{5; 8\}$.   D. $\{3; 4; 5; 8\}$.

Trích đề HSG trường THCS Việt Tiên (Việt Yên) năm 2021-2022

Đáp án: D

Tự luận

Bài 1: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất sao cho khi chia số đó cho 3 dư 1 ; chia cho 4 dư 2 ; chia cho 5 dư 3 ; chia cho 6 dư 4 và chia hết cho 11 .

Trích đề HSG Trường THCS Minh Đức năm 2021 - 2022

Lời giải

Gọi số phải tìm là x . Theo bài ra ta có $x+2$ chia hết cho 3, 4, 5, 6.

nên $x+2$ là bội chung của 3, 4, 5, 6

Mà BCNN(3; 4; 5; 6) = 60 nên $x+2 = 60.n$.

Do đó $x = 60.n - 2$ ($n = 1; 2; 3 \dots$).

Mặt khác $x : 11$ nên lần lượt cho $n = 1; 2; 3 \dots$ Ta thấy $n = 7$ thì $x = 418 : 11$

Vậy số nhỏ nhất phải tìm là 418.

Bài 2: Tìm các số nguyên x sao cho $4x - 3 : x - 2$

Trích đề HSG cấp trường năm 2018-2019

Lời giải

Ta có: $4x - 3 = 4x - 8 + 5 = 4(x - 2) + 5$

Vì $4(x - 2) : x - 2$

Suy ra $4x - 3 : x - 2$ hay $5 : x - 2$

Suy ra $x - 2 \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$

Suy ra $x \in \{1; -3; 3; 7\}$

Bài 3: Tìm các số nguyên x, y thỏa mãn $2xy + y - 10x = 11$.

Trích đề HSG huyện Bình Xuyên năm 2021-2022

Lời giải

Ta có:

$$2xy + y - 10x = 11$$

$$y(2x + 1) - 5(2x + 1) = 6$$

$$(y - 5)(2x + 1) = 6$$

Vì $x, y \in \mathbb{Z}$ nên $y - 5, 2x + 1$ là $U(6)$ mà lẻ nên ta có bảng sau

$2x+1$	-1	1	-3	3
$y-5$	-6	6	-2	2
x	-1	0	-2	1
y	-1	11	3	7

Vậy cặp thỏa mãn là $(x, y) \in \{(-1; -1), (0; 11), (-2; 3), (1; 7)\}$

Bài 4. Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{6n+4}{2n-1}$ có giá trị là một số nguyên.

Trích đề HSG Liên trường năm 2021-2022

Lời giải

$$\text{Ta có: } \frac{6n+4}{2n-1} = \frac{6n-3+7}{2n-1} = 3n + \frac{7}{2n-1}$$

Vì $n \in \mathbb{N}$ nên để $\frac{6n+4}{2n-1}$ nguyên thì $\frac{7}{2n-1}$ nguyên.

Khi đó $(2n-1) \in U(7) = \{\pm 1; \pm 7\}$ nên $n \in \{-3; 0; 1; 4\}$

Do $n \in \mathbb{N}$ nên $n \in \{0; 1; 4\}$

Bài 5. Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{n+3}{2n-2}$ có giá trị là số nguyên.

Trích đề HSG cấp trường năm 2018-2019

Lời giải

Để phân số $\frac{n+3}{2n-2}$ có giá trị là nguyên thì $n+3 : 2n-2$

$$2(n+3) : 2n-2$$

Suy ra $(2n+6) - (2n-2) : (2n-2)$

Suy ra $(2n-2n) + (6+2) : 2n-2$ suy ra $8 : 2n-2$

Suy ra $(2n-2) \in \{\pm 2; \pm 4; \pm 8\}$

Sau khi thử các trường hợp ta được $n = 5$

Bài 6: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$.

Trích đề HSG huyện Hậu Lộc năm 2021-2022

Lời giải

Ta có $A = 2n^2 + n - 6 = n(2n+1) - 6$

Do $n(2n+1):2n+1 \quad \forall n \in \mathbb{Z}$, để $A:2n+1$ thì $6:2n+1$

Hay $2n+1 \in U(6) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 3; \pm 6\}$, mà $2n+1$ là số nguyên lẻ nên $2n+1$ là các ước lẻ của 6, ta có bảng sau:

$2n + 1$	-1	1	-3	3
n	-1	0	-2	1

Các giá trị của n tìm được đều thỏa mãn đề bài

Vậy $n \in \{-1; 0; -2; 1\}$.

Bài 7: Tìm các số nguyên n sao cho: $n^2 + 5n + 9$ là bội của $n+3$.

HSG huyện Hoàng Hóa năm 2014 -2015

Lời giải

Ta có: $n^2 + 5n + 9 = n^2 + 3n + 2n + 9 = n(n+3) + 2n + 9$

Vì $n(n+3)$ chia hết cho $n+3 \Rightarrow 2n+9$ chia hết cho $n+3$

Vì $2n+9$ chia hết cho $n+3$

Vì $n+3$ chia hết cho $n+3 \Rightarrow 2(n+3)$ chia hết cho $n+3$

$2n+6$ chia hết cho $n+3$

$2n+9 - (2n+6)$ chia hết cho $2n+3$

3 chia hết cho $2n+3$

$2n+3 \in U(3) = \{1; -1; 3; -3\}$

$2n+3$	-1	1	-3	3
n	-2 (TM)	-1 (TM)	-5 (TM)	2 (TM)

Vậy $n \in \{-1; -2; 2; -5\}$.

Bài 8: Tìm các số nguyên x, y thỏa mãn: $2xy - x - y = 2$.

Trích đề HSG huyện Triệu Sơn năm 2021-2022

Lời giải

Ta có $2xy - x - y = 2$.

$4xy - 2x - 2y = 4$

$$2x(2y-1) - 2y + 1 = 5$$

$$2x(2y-1) - (2y-1) = 5$$

$$(2y-1)(2x-1) = 5$$

Ta có bảng sau:

$2x-1$	1	5	-1	-5
$2y-1$	5	1	-5	-1
x	1	3	0	-2
y	3	1	-2	0

Vậy các cặp số nguyên $(x; y)$ thỏa mãn là $(1; 3)$, $(3; 1)$, $(-2; 0)$, $(0; -2)$

Bài 9: Tìm tất cả các cặp số tự nhiên khác không (x, y) sao cho $(2x+5) \cdot (x+2) = 3^y$

Trích đề HSG TP Bắc Giang năm 2021-2022

Lời giải

Vì $(2x+5)(x+2) = 3^y$ mà 3 nguyên tố nên ta có $2x+5 = 3^a$, $x+2 = 3^b$ với $a, b \in \mathbb{N}$ và $a+b = y$.

Vì x là số tự nhiên khác 0 nên $2x+5 > x+2$ nên $3^a > 3^b$

Do đó $3^a : 3^b$

$$(2x+5) : (x+2)$$

Ta có $2x+5 = 2(x+2) + 1$;

Lập luận suy ra $1 : (x+2)$ vô lý vì $1 < x+2$

KL: Vậy không có giá trị nào của x, y thỏa mãn bài toán.

Bài 10: Tìm các số nguyên a, b biết rằng: $\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$

Trích đề HSG huyện Hoài Nhơn năm 2015-2016

Lời giải

$$\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$$

$$\frac{2a-7}{14} = \frac{1}{b+3}$$

$$(2a-7)(b+3) = 14.$$

Do $a, b \in \mathbb{Z}$ nên $2a-7 \in U(14)$

Vì $2a-7$ lẻ nên $2a-7 \in \{-7; -1; 1; 7\}$ nên $a \in \{0; 3; 4; 7\}$.

Từ đó tính được: $(a, b) = (0; -5), (3; -17); (4; 11), (7; -1)$

Bài 11: Tìm các cặp số tự nhiên x, y sao cho $(2x+1)(y-5) = 12$

Trích đề HSG huyện Lương Tài năm 2015-2016

Lời giải

$(2x+1);(y-5)$ là các ước của 12

$$U(12) = \{1; 2; 3; 4; 6; 12\}$$

Vì $2x+1$ lẻ nên

- $2x+1=1$. Do đó $x=0, y=17$
- $2x+1=3$. Do đó $x=1, y=9$

Bài 12: Tìm tất cả các số nguyên n để:

a) Phân số $\frac{n+1}{n-2}$ có giá trị là một số nguyên

b) Phân số $\frac{12n+1}{30n+2}$ là phân số tối giản

Trích đề HSG huyện Lương Tài năm 2015-2016

Lời giải

a) $\frac{n+1}{n-2}$ là số nguyên khi $(n+1):(n-2)$

$$\text{Ta có: } n+1 = (n-2)+3,$$

vậy $(n+1):(n-2)$ khi $3:(n-2)$

$$(n-2) \in U(3) = \{-3; -1; 1; 3\} \Rightarrow n \in \{-1; 1; 3; 5\}$$

b) Gọi d là Ư C của $12n+1$ và $30n+2$ ($d \in \mathbb{N}^*$)

$$12n+1 : d; 30n+2 : d$$

$$[5(12n+1) - 2(30n+2)] : d$$

$$(60n+5 - 60n-4) : d$$

$$1 : d$$

mà $d \in \mathbb{N}^*$ nên $d=1$

Vậy phân số đã cho tối giản.

Bài 13: Cho biểu thức : $P = \frac{2n+1}{n-4}$.

a) Với điều kiện nào của số nguyên n thì P là một phân số. Tính giá trị của P khi $n = -203$.

b) Viết tập hợp M các số nguyên n sao cho phân số P có giá trị là một số nguyên.

Trích đề HSG huyện Đông Hưng năm 2021-2022

Lời giải

Xét biểu thức $P = \frac{2n+1}{n-4}$ ($n \in \mathbb{Z}$).

a) Để P là phân số thì $n-4 \neq 0 \Rightarrow n \neq 4$.

$$\text{Với } n = -203 \text{ thì } P = \frac{2(-203)+1}{-203-4} = \frac{-406+1}{-207} = \frac{-405}{-207} = \frac{45}{23}.$$

b) $P \in \mathbb{Z}$ nên $(2n+1):(n-4)$

$$(2n-8+9):(n-4)$$

$$[2(n-4)+9):(n-4)$$

$$9:n-4$$

$$n-4 \in U(9) = \{\pm 1; \pm 3; \pm 9\}.$$

Ta có bảng sau:

$n-4$	1	-1	3	-3	9	-9
n	5	3	7	1	13	-5

Vậy $n \in \{5; 3; 7; 1; 13; -5\}$ thì $P \in \mathbb{Z}$.

Bài 14: Tìm x nguyên dương để $2x-1$ chia hết cho $x-3$.

Trích đề HSG TP Bắc Giang năm 2021-2022

Lời giải

$$\text{Vi } (2x-1):(x-3)$$

$$[2(x-3)+5):(x-3)$$

mà $2(x-3):x-3$ nên $5:x-3$

$$x-3 \in U(5) \text{ mà } U(5) = \{1; -1; 5; -5\}$$

$$x-3 \in \{1; -1; 5; -5\}$$

$$x \in \{4; 2; 8; -2\}$$

Mà x nguyên dương nên $x \in \{4; 2; 8\}$

$$\text{Vậy } x \in \{4; 2; 8\}$$

Bài 15: Tìm số tự nhiên n lớn nhất biết rằng khi chia các số 6355; 1705; 1271 cho n được các số dư lần lượt là 55; 25 và 1111.

Trích đề HSG TP Bắc Ninh năm 2021-2022

Lời giải

Vi khi chia 6355 cho n được số dư là 55 nên $(6355-55):n$.

Vi khi chia 1680 cho n được số dư là 25 nên $(1680-25):n$.

Vi khi chia 1260 cho n được số dư là 11 nên $(1260-11):n$

Suy ra n là Ư C(6300, 1680, 1260)

Mà n là số tự nhiên lớn nhất nên $n = \text{Ư CLN}(6300, 1680, 1260)$

Mà $\text{Ư CLN}(6300, 1680, 1260) = 420$ nên $n = 420$.

Vậy số tự nhiên n cần tìm là 420.

Bài 16: Tìm số tự nhiên x biết: $24:x$; $36:x$; $160:x$ và x là số lớn nhất.

Trích đề HSG Huyện Đông Hưng năm 2021-2022

Lời giải

Ta có số tự nhiên x biết: $24 \vdots x$; $36 \vdots x$; $160 \vdots x$ và x là số lớn nhất

$$x = \text{ƯCLN}(24, 36, 160);$$

Ta có: $24 = 2^3 \cdot 3$; $36 = 2^2 \cdot 3^2$; $160 = 2^5 \cdot 5$

$$\text{ƯCLN}(24, 36, 160) = 2^2 = 4.$$

Vậy $x = 4$ (thỏa mãn).

Bài 17: Tìm số tự nhiên a nhỏ nhất sao cho: a chia cho 5 dư 3, a chia cho 7 dư 4

Trích đề HSG huyện Thanh Chương năm 2018-2019

Lời giải

$$\text{Ta có: } a = 5q + 3; a = 7p + 4$$

$$\text{Xét } a + 17 = 5q + 20 = 7p + 21$$

$a + 17$ chia hết cho cả 5 và 7

$$a + 17 \in BC(5; 7)$$

Vì a là số tự nhiên nhỏ nhất nên $a + 17 = BCNN(5, 7) = 35$

$$a = 18$$

Bài 18: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất biết rằng số đó chia cho 9 dư 5, chia cho 7 dư 4 và chia cho 5 dư 3

Trích đề HSG cấp trường Bá Thước năm 2018-2019

Lời giải

Gọi số cần tìm là a

Ta có a chia cho 9 dư 5 nên $a = 9k + 5 (k \in \mathbb{N})$

$$2a = 9k_1 + 1$$

$$(2a - 1) \vdots 9$$

Ta có a chia cho 7 dư 4 nên $a = 7m + 4 (m \in \mathbb{N})$

$$2a = 7m_1 + 1$$

$$(2a - 1) \vdots 7$$

Ta có a chia cho 5 dư 3 nên $a = 5t + 3 (t \in \mathbb{N})$

$$2a = 5t_1 + 1$$

$$(2a - 1) \vdots 5$$

$(2a - 1) \vdots \{9; 7; 5\}$, mà $(9; 7; 5) = 1$ và a là số tự nhiên nhỏ nhất

$$2a - 1 = BCNN(9, 7, 5) = 315.$$

Vậy $a = 158$

Bài 19: Tìm hai số tự nhiên biết tổng của chúng bằng 84, ƯCLN, của chúng bằng 6

Trích đề HSG cấp trường vòng 2 THCS Tân Lập năm 2018-2019

Lời giải

Gọi 2 số phải tìm là a và b ($a \leq b$) ta có: $(a, b) = 1$

$$\begin{cases} a = 6a' \\ b = 6b' \end{cases}, (a', b') = 1 (a, b, a'b' \in \mathbb{N}^*)$$

$$a' + b' = 14$$

a'	1	3	5
b'	13	11	9
a	6	18	30
b	78	66	54

Bài 20: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất khác 0 biết rằng số đó có 15 ước dương

Trích đề chọn HSG Tam Dương năm 2016-2017

Lời giải

Vì $15 = 1.15 = 3.5$ nên số cần tìm có dạng a^{14} hoặc $b^2.c^4$ (a, b, c là các số nguyên tố và $b \neq c$)

Th1: Số cần tìm có dạng a^{14} mà số đó là nhỏ nhất nên $a = 2$. Do đó $2^{14} = 16384$

Th2: Số cần tìm có dạng $b^2.c^4$ mà số đó nhỏ nhất nên $c = 2; a = 3$. Do đó $3^2.2^4 = 144$

Do $144 < 16384$ nên số cần tìm là 144

Bài 21: Tìm số nguyên n để phân số $M = \frac{2n-7}{n-5}$ có giá trị là số nguyên

Trích đề HSG huyện Thanh Chương năm 2018-2019

Lời giải

$$M = \frac{2n-7}{n-5} = \frac{2n-10+3}{n-5} = 2 + \frac{3}{n-5} \in \mathbb{Z}$$

$$n-5 \in U(3) = \{\pm 1; \pm 3\}$$

$$n \in \{2; 4; 6; 8\}$$

$$\text{Vậy } n \in \{2; 4; 6; 8\}$$

Bài 22: Tìm các cặp số nguyên $(x; y)$ biết: $2x(3y-2) + (3y-2) = -55$

Trích đề HSG cấp trường Hà Huy Tập năm 2018-2019

Lời giải

$$2x(3y-2) + (3y-2) = -55$$

$$(3y-2)(2x+1) = -55 = -5.11 = 5.(-11)$$

Sau khi thử các trường hợp ta có $(x; y) = (5; -1)$

Bài 23: Cho a là một số nguyên có dạng $a = 3b + 7$ ($b \in \mathbb{Z}$). Hỏi a có thể nhận những giá trị nào trong các giá trị sau: $a = 11; a = 2002; a = 2003; a = 11570; a = 22789; a = 29563; a = 299537$

Trích đề HSG cấp trường Bá Thước năm 2018-2019

Lời giải

Số nguyên có dạng $a = 3b + 7$ ($b \in \mathbb{Z}$) hay a là số chia 3 dư 1

Vậy a có thể nhận những giá trị là $a = 2002; a = 22789; a = 29563$

Bài 24: Xét phân số $A = \frac{n^2 + 4}{n + 5}$. Hỏi có bao nhiêu số tự nhiên n trong khoảng từ 1 đến 2022 sao cho phân số A chưa tối giản.

- A. 79   B. 89   C. 99   D. 69

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2021 - 2022

Bài 25: Gọi S là tập hợp các giá trị nguyên của x để $x+3$ chia hết cho $x-2$. Số tập hợp con của tập hợp S là:

- A. 4   B. 16   C. 15   D. 5

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2021 - 2022

Bài 26: Số nguyên dương nhỏ nhất không phải là ước của tích $1.2.3.4 \dots 96.97.98$ là

- A. 78   B. 99   C. 101   D. 100

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2021 - 2022

Bài 27: Tìm số nguyên n để $(n+3):(n+1)$

Trích đề HSG huyện Lâm Thao năm 2018- 2019

Lời giải

$$(n+3):(n+1)$$

$$\Rightarrow (n+1+2):(n+1)$$

$$\Rightarrow 2:(n+1) \text{ vì } (n+1):(n+1)$$

$$\Rightarrow n+1 \in \{1; 2; -1; -2\}$$

Trường hợp 1: $n+1=1 \Rightarrow n=0$ (thỏa mãn)

Trường hợp 2: $n+1=2 \Rightarrow n=1$ (thỏa mãn)

Trường hợp 2: $n+1=-1 \Rightarrow n=-2$ (thỏa mãn)

Trường hợp 2: $n+1=-2 \Rightarrow n=-3$ (thỏa mãn)

Vậy $n \in \{-3; -2; 0; 1\}$ thì $(n+3):(n+1)$

Bài 28: Có ba chồng sách: Văn, Âm nhạc, Toán, mỗi chồng chỉ gồm một loại sách. Mỗi cuốn Văn dày 15 mm, mỗi cuốn Âm nhạc dày 6 mm, mỗi cuốn Toán dày 8 mm. Người ta xếp cho 3 chồng sách cao bằng nhau. Tính chiều cao nhỏ nhất của ba chồng sách đó.

Trích đề HSG huyện Nghi Sơn năm 2021 - 2022

Lời giải

Vì chiều cao của ba chồng sách bằng nhau nên ta gọi là a (mm) (Điều kiện $a > 0$)

Theo đề bài ta có: $a:15; a:6; a:8$ mà a là số nhỏ nhất

Suy ra $a = BCNN(15, 6, 8) = 120$ (thỏa mãn)

Vậy chiều cao nhỏ nhất của ba chồng sách đó là 120 mm.

Bài 29: Tìm tất cả các cặp số nguyên x, y sao cho $xy - 2x + y + 1 = 0$

Trích đề HSG huyện Thạch Thành, năm 2018- 2019

Lời giải

$$xy - 2x + y + 1 = 0 \Leftrightarrow x(y - 2) + (y - 2) = -3$$

$$\Leftrightarrow (x + 1)(y - 2) = -3 = 1 \cdot (-3) = (-3) \cdot 1$$

Từ đó suy ra $(x; y) \in \{(0; -1); (-4; 3)\}$

Bài 30: Tìm số nguyên n để phân số $\frac{4n+5}{2n-1}$ có giá trị là một số nguyên.

Trích đề HSG huyện Thạch Thành năm 2018- 2019

Lời giải

Ta có: $\frac{4n+5}{2n-1} = \frac{4n-2+7}{2n-1} = n + \frac{7}{2n-1}$

Vì $n \in \mathbb{Z}$ nên để $\frac{4n+5}{2n-1}$ nguyên thì $(2n-1) \in U(7) = \{\pm 1; \pm 7\} \Rightarrow n \in \{-3; 0; 1; 4\}$

Bài 31: Tìm số nguyên n để phân số $\frac{4n+5}{2n-1}$ có giá trị là một số nguyên

Trích đề HSG huyện Thạch Thành năm 2018-2019

Lời giải

Ta có: $\frac{4n+5}{2n-1} = \frac{4n-2+7}{2n-1} = n + \frac{7}{2n-1}$

Vì $n \in \mathbb{Z}$ nên để $\frac{4n+5}{2n-1}$ nguyên thì $(2n-1) \in U(7) = \{\pm 1; \pm 7\} \Rightarrow n \in \{-3; 0; 1; 4\}$

Bài 32: Tìm hai số nguyên tố x và y sao cho: $x^2 - 2x + 1 = 6y^2 - 2x + 2$

Trích đề HSG huyện Việt Yên năm 2018-2019

Lời giải

Ta có: $x^2 - 2x + 1 = 6y^2 - 2x + 2$

$$\Rightarrow x^2 - 1 = 6y^2 \Rightarrow 6y^2 = (x-1)(x+1):2, \text{ do } 6y^2:2$$

Mặt khác $x-1+x+1=2x:2 \Rightarrow (x-1)$ và $(x+1)$ cùng chẵn hoặc cùng lẻ

Vậy $(x-1)$ và $(x+1)$ cùng chẵn $\Rightarrow (x-1)$ và $(x+1)$ là hai số chẵn liên tiếp

$$\Rightarrow (x-1)(x+1):8 \Rightarrow 6y^2:8 \Rightarrow 3y^2:4 \Rightarrow y^2:4 \Rightarrow y:2$$

$$\Rightarrow y = 2 \text{ (} y \text{ là số nguyên tố), tìm được: } x = 5$$

Bài 33: Số học sinh khối 6 của một trường chưa đến 400 bạn, biết khi xếp hàng 10; hàng 12; 15 đều dư 3 nhưng nếu xếp hàng 11 thì không dư. Tính số học sinh khối 6 của trường đó.

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2018-2019

Lời giải

Gọi số học sinh là a ($a \in \mathbb{Z}^+$)

Ta có: $a-3 \in BC(10;12;15) \Rightarrow a-3 = 60k (k \in \mathbb{N}^*) \Rightarrow a = 60k + 3$

k	1	2	3	4	5	6	7
a	63	123	183	243	303	363	423

Ta xem với giá trị nào của k thì $a < 400$ và $a:11$

Trong các giá trị trên, chỉ có $a = 363 < 400$ và $a:11$

Vậy số học sinh cần tìm là 363 học sinh.

Bài 34: Tìm các giá trị nguyên của n để phân số $B = \frac{2n+5}{n+3}$ có giá trị là số nguyên.

Trích đề KS HSG huyện năm 2021 – 2022

Lời giải

$$\text{Ta có: } \frac{2n+5}{n+3} = \frac{2(n+3)-1}{n+3} = 2 - \frac{1}{n+3}$$

Để B có giá trị nguyên thì $\frac{1}{n+3}$ nguyên

$$1:(n+3)$$

$n+3$ thuộc ước nguyên của 1

$$n+3 \in \{-1; 1\}$$

$$n \in \{-4; -2\}.$$

$$\text{Vậy } n \in \{-4; -2\}$$

Bài 35: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$

Trích đề HSG Trường Nghĩa Đồng huyện Tân Kỳ năm 2021-2022.

Lời giải

$$\text{Ta có } A = 2n^2 + n - 6 = n.(2n+1) - 6$$

Vì A chia hết cho $2n+1$ nên $6:2n+1$

$$2n+1 \in U(6) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 3; \pm 6\}$$

Do $2n+1$ là số lẻ nên ta có bảng sau

$2n+1$	1	-1	3	-3
$2n$	0	-2	2	-4
n	0	-1	1	-2

Vậy với $n \in \{-2; -1; 0; 1\}$ thì A chia hết cho $2n+1$

Bài 36: Tìm các cặp số nguyên x, y thỏa mãn: $3xy + 2x - 5y = 6$

Trích đề HSG Trường Nghĩa Đồng huyện Tân Kỳ năm 2021-2022.

Lời giải

$$3xy + 2x - 5y = 6 \text{ suy ra } x(3y+2) - 5y = 6$$

$$3x(3y+2) - 15y = 18$$

$$3x(3y+2) - 15y - 10 = 18 - 10$$

$$3x(3y+2) - 5(3y+2) = 8$$

$$(3x-5).(3y+2) = 8$$

$$\text{Nên } 3y+2 \in U(8) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 4; \pm 8\}$$

Mà $3y+2$ là số chia 3 dư 2 nên $3y+2 \in \{-1; 2; -4; 8\}$

Ta có bảng sau:

$3y+2$	-4	-1	2	8
$3x-5$	-2	-8	4	1
y	-2	-1	0	2
x	1	-1	3	2

Vậy $(x;y) \in \{(1;-2); (-1;-1); (3;0); (2;2)\}$

Bài 37: Tìm số nguyên n sao cho $n-2022$ chia hết cho $n-2017$.

Trích đề HSG Quận Hà Đông năm 2021-2022.

Lời giải

Ta có: $(n-2022):(n-2017)$ điều kiện $n \neq 2017$.

Mà $(n-2017):(n-2017)$ nên $(n-2022)-(n-2017):(n-2017)$ (tính chất chia hết của một hiệu).

Suy ra $-5:(n-2017)$ nên $(n-2017) \in U(-5) = \{-1; 1; -5; 5\}$

Ta có bảng sau:

$n-2017$	-1	1	-5	5
n	2016	2018	2012	2022
	thỏa mãn	thỏa mãn	thỏa mãn	thỏa mãn

Vậy với $n \in \{2016; 2018; 2012; 2022\}$ thì $n-2022$ chia hết cho $n-2017$.

Bài 38: Tìm hai số nguyên, biết tích của chúng lớn hơn ba lần tổng của chúng là 1

Trích đề HSG huyện Thanh Ba năm 2021-2022

Lời giải

Gọi 2 số đó là x, y ($x; y \in \mathbb{Z}$)

Ta có $xy - 3(x+y) = 1$

$xy - 3x - 3y = 1$

$xy - 3x - 3y + 9 = 10$

$(xy - 3x) - (3y - 9) = 10$

$x(y - 3) - 3(y - 3) = 10$

$(x - 3)(y - 3) = 10$. Vì $x; y \in \mathbb{Z}$, vai trò x, y như nhau. Giả sử $x > y$.

Ta có bảng

$x-3$	5	10	-2	-1
$y-3$	2	1	-5	-10
x	8	13	1	2
y	5	4	-2	-7

Vậy $(x; y) \in \{(8;5); (13;4); (1;-2); (2;-7)\}$. Có 4 cặp số nguyên x, y thỏa mãn

Bài 39: Tìm x, y nguyên biết: $2x(3y-2) + (3y-2) = -55$

Trích đề ks HSG Trường Thiệu Quang huyện Kim Sơn năm 2021-2022

Lời giải

Tìm x, y nguyên biết: $2x(3y-2) + (3y-2) = -55$

Ta có

$$(2x-1)(3y-2) = -55$$

$$\text{Suy ra } 2x+1 = \frac{-55}{3y-2} \quad (1)$$

Để x nguyên thì $3x-2 \in U(-55) = \{1; 5; 11; 55; -1; -5; -11; -55\}$

$+3y-2=1$ suy ra $3y=3$ nên $y=1$, thay vào (1) ta được $x=28$

$+3y-2=5$ suy ra $3y=7$ nên $y=\frac{7}{3}$, (Loại)

$+3y-2=11$ suy ra $3y=13$ nên $y=\frac{13}{3}$, (Loại)

$+3y-2=55$ suy ra $3y=57$ nên $y=19$, thay vào (1) ta được $x=-1$.

$+3y-2=-1$ suy ra $3y=1$ nên $y=\frac{1}{3}$, (loại)

$+3y-2=-5$ suy ra $3y=-3$ nên $y=-1$, thay vào (1) ta được $x=5$

$+3y-2=-11$ suy ra $3y=-9$ nên $y=-3$, thay vào (1) ta được $x=2$

$+3y-2=-55$ suy ra $3y=-53$ nên $y=\frac{-53}{3}$, (loại)

Vậy ta có 4 cặp số x, y nguyên thoả mãn là

$$(x, y) \in \{(28; 1); (-1; 19); (5; -1); (2; 3)\}$$

Bài 40: Tìm các số nguyên a, b biết rằng: $\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$.

Trích đề HSG huyện Vĩnh Lộc năm 2021 - 2022

Lời giải

$$\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3} \Rightarrow \frac{2a-7}{14} = \frac{1}{b+3} \Rightarrow (2a-7)(b+3) = 14$$

Do $a, b \in \mathbb{Z}$ nên $2a-7 \in U(14)$

Vì $2a-7$ lẻ nên $2a-7 \in \{\pm 1; \pm 7\} \Rightarrow a \in \{0; 3; 4; 7\}$

Vậy $(a; b) = \{(0; -5); (3; -17); (4; 11); (7; -1)\}$

Bài 41: Tìm tất cả các cặp số nguyên sao cho tổng của chúng bằng tích của chúng.

Trích đề HSG huyện Lâm Thao năm 2018- 2019

Lời giải

$M = -a$ Gọi hai số nguyên đó là x và y

Theo bài ra ta có: $xy = x + y$

$$\Rightarrow xy - x - y + 1 = 1$$

$$\Rightarrow (x-1)(y-1) = 1$$

$\Rightarrow x-1, y-1$ là các ước của 1

$\Rightarrow x-1 = y-1 = 1$ hoặc $x-1 = y-1 = -1$

$\Rightarrow x = y = 2$ hoặc $x = y = 0$

Bài 42: Tìm số nguyên x , biết:

$$a) 2016 : [25 - (3x + 2)] = 3^2 \cdot 7$$

$$b) \frac{x}{6} + \frac{x}{10} + \frac{x}{15} + \frac{x}{21} + \frac{x}{28} + \frac{x}{36} + \frac{x}{45} + \frac{x}{55} + \frac{x}{66} + \frac{x}{78} = \frac{220}{39}$$

Trích đề HSG huyện Thạch Thành năm 2018- 2019

Lời giải

$$a) 2016 : [25 - (3x + 2)] = 3^2 \cdot 7 \Leftrightarrow 2016 : [25 - (3x + 2)] = 63$$

$$\Leftrightarrow 25 - (3x + 2) = 2016 : 63 \Rightarrow 25 - (3x + 2) = 32$$

$$\Leftrightarrow 3x + 2 = -7 \Leftrightarrow 3x = -9 \Leftrightarrow x = -3$$

$$b) \frac{x}{6} + \frac{x}{10} + \frac{x}{15} + \frac{x}{21} + \frac{x}{28} + \frac{x}{36} + \frac{x}{45} + \frac{x}{55} + \frac{x}{66} + \frac{x}{78} = \frac{220}{39}$$

$$\Leftrightarrow x \cdot \left(\frac{1}{6} + \frac{1}{10} + \frac{1}{15} + \frac{1}{21} + \frac{1}{28} + \frac{1}{36} + \frac{1}{45} + \frac{1}{55} + \frac{1}{66} + \frac{1}{78} \right) = \frac{220}{39}$$

$$\Leftrightarrow 2x \cdot \left(\frac{1}{12} + \frac{1}{20} + \frac{1}{30} + \frac{1}{42} + \frac{1}{56} + \frac{1}{72} + \frac{1}{90} + \frac{1}{110} + \frac{1}{132} + \frac{1}{156} \right) = \frac{220}{39}$$

$$\Leftrightarrow 2x \cdot \left(\frac{1}{3 \cdot 4} + \frac{1}{4 \cdot 5} + \frac{1}{5 \cdot 6} + \frac{1}{6 \cdot 7} + \frac{1}{7 \cdot 8} + \frac{1}{8 \cdot 9} + \frac{1}{9 \cdot 10} + \frac{1}{10 \cdot 11} + \frac{1}{11 \cdot 12} + \frac{1}{12 \cdot 13} \right) = \frac{220}{39}$$

$$\Leftrightarrow 2x \cdot \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{4} + \frac{1}{4} - \frac{1}{5} + \dots + \frac{1}{12} - \frac{1}{13} \right) = \frac{220}{39}$$

$$\Leftrightarrow 2x \cdot \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{13} \right) = \frac{220}{39} \Rightarrow x = 11$$

Bài 43: Tìm các cặp số nguyên $(x; y)$ biết: $\frac{x}{5} + 1 = \frac{1}{y-1}$

Trích đề HSG huyện Vũ Thư, năm 2018- 2019

Lời giải

$$\text{Ta có: } \frac{x}{5} + 1 = \frac{1}{y-1} \Leftrightarrow \frac{x+5}{5} = \frac{1}{y-1} \Leftrightarrow (x+5)(y-1) = 5 \cdot 1$$

$$\Leftrightarrow (x+5)(y-1) = 5 \cdot 1 = 1 \cdot 5 = -5 \cdot (-1) = (-1) \cdot (-5)$$

Thay hết tất cả các trường hợp ta có:

$$(x; y) = \{(0; 2); (-4; 6); (-10; 0); (-6; -4)\}$$

B. PHẦN PHIẾU BÀI TẬP

(copy đề bài ở các dạng trên để làm phiếu phô tô cho HS)

I. Ước và bội.

Dạng 1: Chứng minh sự chia hết.

Bài 1: Chứng tỏ rằng $a^2 + 3a + 1$ không thể chia hết cho 2 với a là số nguyên.

Trích đề HSG huyện Hiệp Hoà năm 2021-2022

Bài 2: Chứng tỏ $4x + 3y$ chia hết cho 7 khi $2x + 5y$ chia hết cho 7.

Trích đề HSG cấp huyện năm 2018-2019

Bài 3: Tìm số nguyên n sao cho $4n - 5$ chia hết cho $2n - 1$.

Trích đề HSG huyện Lập Thạch năm 2015-2016

Bài 4:

a) Cho $\overline{ababab}$ là số có sáu chữ số, chứng tỏ số $\overline{ababab}$ là bội của 3

c) Chứng tỏ : $S = 16^5 + 2^{15}$ chia hết cho 33

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2018 - 2019

Bài 5: Chứng minh rằng với mọi số nguyên n ta có $n^3 - n : 6$

Trích đề chọn HSG Trục Ninh năm 2017-2018

Bài 6: Cho $M = (-a + b) - (b + c - a) + (c - a)$. Trong đó $b, c \in \mathbb{Z}$ còn a là một số nguyên âm. Chứng minh rằng biểu thức M luôn dương

Trích đề HSG huyện Lâm Thao, năm 2017 - 2018

Bài 7: Cho $\overline{ababab}$ là số có sáu chữ số, chứng tỏ số $\overline{ababab}$ là bội của 3.

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2018 - 2019

Bài 8: Tìm các giá trị nguyên n của để phân số $B = \frac{2n+5}{n+3}$ có giá trị là số nguyên.

Trích đề KS HSG huyện năm 2021 - 2022

Bài 9: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n + 1$

Trích đề HSG Trường Nghĩa Đồng huyện Tân Kỳ năm 2021-2022.

Bài 10: Chứng minh rằng trong hai số: $5^n + 2023$ và $5^n + 2024$, luôn có một số chia hết cho 3 với mọi số tự nhiên n .

Trích đề HSG huyện Yên Mỹ năm 2021 - 2022

Dạng 2: Tìm số thỏa mãn điều kiện chia hết.

Trắc nghiệm

Bài 1: Tập hợp các số tự nhiên x thỏa mãn $6 : (x - 2)$ là:

A. $\{1; 2; 3; 6\}$.

B. $\{3; 6\}$.

C. $\{5; 8\}$.

D. $\{3; 4; 5; 8\}$.

Trích đề HSG trường THCS Việt Tiến (Việt Yên) năm 2021-2022

Tự luận

Bài 1: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất sao cho khi chia số đó cho 3 dư 1 ; chia cho 4 dư 2 ; chia cho 5 dư 3 ; chia cho 6 dư 4 và chia hết cho 11 .

Trích đề HSG Trường THCS Minh Đức năm 2021 - 2022

Bài 2: Tìm các số nguyên x sao cho $4x-3 \vdots x-2$

Trích đề HSG cấp trường năm 2018-2019

Bài 3: Tìm các số nguyên x, y thỏa mãn $2xy + y - 10x = 11$.

Trích đề HSG huyện Bình Xuyên năm 2021-2022

Vậy cặp thỏa mãn là $(x; y) \in \{(-1; -1), (0; 11), (-2; 3), (1; 7)\}$

Bài 4. Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{6n+4}{2n-1}$ có giá trị là một số nguyên.

Trích đề HSG Liên trường năm 2021-2022

Bài 5. Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{n+3}{2n-2}$ có giá trị là số nguyên.

Trích đề HSG cấp trường năm 2018-2019

Bài 6: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$.

Trích đề HSG huyện Hậu Lộc năm 2021-2022

Bài 7: Tìm các số nguyên n sao cho: $n^2 + 5n + 9$ là bội của $n+3$.

HSG huyện Hoàng Hóa năm 2014 -2015

Bài 8: Tìm các số nguyên x, y thỏa mãn : $2xy - x - y = 2$.

Trích đề HSG huyện Triệu Sơn năm 2021-2022

Bài 9: Tìm tất cả các cặp số tự nhiên khác không (x, y) sao cho $(2x+5) \cdot (x+2) = 3^y$

Trích đề HSG TP Bắc Giang năm 2021-2022

Bài 10: Tìm các số nguyên a, b biết rằng: $\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$

Trích đề HSG huyện Hoài Nhơn năm 2015-2016

Bài 11: Tìm các cặp số tự nhiên x, y sao cho $(2x+1)(y-5) = 12$

Trích đề HSG huyện Lương Tài năm 2015-2016

Bài 12: Tìm tất cả các số nguyên n để:

a) Phân số $\frac{n+1}{n-2}$ có giá trị là một số nguyên

b) Phân số $\frac{12n+1}{30n+2}$ là phân số tối giản

Trích đề HSG huyện Lương Tài năm 2015-2016

Bài 13: Cho biểu thức : $P = \frac{2n+1}{n-4}$.

a) Với điều kiện nào của số nguyên n thì P là một phân số. Tính giá trị của P khi $n = -203$.

b) Viết tập hợp M các số nguyên n sao cho phân số P có giá trị là một số nguyên.

Trích đề HSG huyện Đông Hưng năm 2021-2022

Bài 14: Tìm x nguyên dương để $2x-1$ chia hết cho $x-3$.

Trích đề HSG TP Bắc Giang năm 2021-2022

Bài 15: Tìm số tự nhiên n lớn nhất biết rằng khi chia các số 6355;1705;1271 cho n được các số dư lần lượt là 55;25 và 1111.

Trích đề HSG TP Bắc Ninh năm 2021-2022

Bài 16: Tìm số tự nhiên x biết: $24 \vdots x$; $36 \vdots x$; $160 \vdots x$ và x là số lớn nhất.

Trích đề HSG Huyện Đông Hưng năm 2021-2022

Bài 17: Tìm số tự nhiên a nhỏ nhất sao cho: a chia cho 5 dư 3, a chia cho 7 dư 4

Trích đề HSG huyện Thanh Chương năm 2018-2019

Bài 18: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất biết rằng số đó chia cho 9 dư 5, chia cho 7 dư 4 và chia cho 5 dư 3

Trích đề HSG cấp trường Bá Thước năm 2018-2019

Bài 19: Tìm hai số tự nhiên biết tổng của chúng bằng 84, Ư CLN, của chúng bằng 6

Trích đề HSG cấp trường vòng 2 THCS Tân Lập năm 2018-2019

Bài 20: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất khác 0 biết rằng số đó có 15 ước dương

Trích đề chọn HSG Tam Dương năm 2016-2017

Bài 21: Tìm số nguyên n để phân số $M = \frac{2n-7}{n-5}$ có giá trị là số nguyên

Trích đề HSG huyện Thanh Chương năm 2018-2019

Bài 22: Tìm các cặp số nguyên $(x; y)$ biết: $2x(3y-2) + (3y-2) = -55$

Trích đề HSG cấp trường Hà Huy Tập năm 2018-2019

Bài 23: Cho a là một số nguyên có dạng $a = 3b + 7 (b \in \mathbb{Z})$. Hỏi a có thể nhận những giá trị nào trong các giá trị sau: $a = 11; a = 2002; a = 2003; a = 11570; a = 22789; a = 29563; a = 299537$

Trích đề HSG cấp trường Bá Thước năm 2018-2019

Bài 24: Xét phân số $A = \frac{n^2+4}{n+5}$. Hỏi có bao nhiêu số tự nhiên n trong khoảng từ 1 đến 2022 sao cho phân số A chưa tối giản.

B. 79

B. 89

C. 99

D. 69

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2021 - 2022

Bài 25: Gọi S là tập hợp các giá trị nguyên của x để $x+3$ chia hết cho $x-2$. Số tập hợp con của tập hợp S là:

B. 4

B. 16

C. 15

D. 5

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2021 - 2022

Bài 26: Số nguyên dương nhỏ nhất không phải là ước của tích $1.2.3.4 \dots .96.97.98$ là

B. 78

B. 99

C. 101

D. 100

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2021 - 2022

Bài 27: Tìm số nguyên n để $(n+3) \vdots (n+1)$

Trích đề HSG huyện Lâm Thao năm 2018- 2019

Bài 28: Có ba chồng sách: Văn, Âm nhạc, Toán, mỗi chồng chỉ gồm một loại sách. Mỗi cuốn Văn dày 15 mm, mỗi cuốn Âm nhạc dày 6 mm, mỗi cuốn Toán dày 8 mm. Người ta xếp cho 3 chồng sách cao bằng nhau. Tính chiều cao nhỏ nhất của ba chồng sách đó.

Trích đề HSG huyện Nghi Sơn năm 2021 - 2022

Bài 29: Tìm tất cả các cặp số nguyên x, y sao cho $xy - 2x + y + 1 = 0$

Trích đề HSG huyện Thạch Thành, năm 2018- 2019

Bài 30: Tìm số nguyên n để phân số $\frac{4n+5}{2n-1}$ có giá trị là một số nguyên.

Trích đề HSG huyện Thạch Thành năm 2018- 2019

Bài 31: Tìm số nguyên n để phân số $\frac{4n+5}{2n-1}$ có giá trị là một số nguyên

Trích đề HSG huyện Thạch Thành năm 2018-2019

Bài 32: Tìm hai số nguyên tố x và y sao cho: $x^2 - 2x + 1 = 6y^2 - 2x + 2$

Trích đề HSG huyện Việt Yên năm 2018-2019

Bài 33: Số học sinh khối 6 của một trường chưa đến 400 bạn, biết khi xếp hàng 10; hàng 12; 15 đều dư 3 nhưng nếu xếp hàng 11 thì không dư. Tính số học sinh khối 6 của trường đó.

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2018-2019

Bài 34: Tìm các giá trị nguyên của n để phân số $B = \frac{2n+5}{n+3}$ có giá trị là số nguyên.

Trích đề KS HSG huyện năm 2021 – 2022

Bài 35: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n + 1$

Trích đề HSG Trường Nghĩa Đồng huyện Tân Kỳ năm 2021-2022.

Bài 36: Tìm các cặp số nguyên x, y thỏa mãn: $3xy + 2x - 5y = 6$

Trích đề HSG Trường Nghĩa Đồng huyện Tân Kỳ năm 2021-2022.

Bài 37: Tìm số nguyên n sao cho $n - 2022$ chia hết cho $n - 2017$.

Trích đề HSG Quận Hà Đông năm 2021-2022.

Bài 38: Tìm hai số nguyên, biết tích của chúng lớn hơn ba lần tổng của chúng là 1

Trích đề HSG huyện Thanh Ba năm 2021-2022

Bài 39: Tìm x, y nguyên biết : $2x(3y - 2) + (3y - 2) = -55$

Trích đề ks HSG Trường Thiện Quang huyện Kim Sơn năm 2021-2022

Bài 40: Tìm các số nguyên a, b biết rằng: $\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$.

Trích đề HSG huyện Vĩnh Lộc năm 2021 - 2022

Bài 41: Tìm tất cả các cặp số nguyên sao cho tổng của chúng bằng tích của chúng.

Trích đề HSG huyện Lâm Thao năm 2018- 2019

Bài 42: Tìm số nguyên x , biết:

a) $2016 : [25 - (3x + 2)] = 3^2 \cdot 7$

b) $\frac{x}{6} + \frac{x}{10} + \frac{x}{15} + \frac{x}{21} + \frac{x}{28} + \frac{x}{36} + \frac{x}{45} + \frac{x}{55} + \frac{x}{66} + \frac{x}{78} = \frac{220}{39}$

Trích đề HSG huyện Thạch Thành năm 2018- 2019

Bài 43: Tìm các cặp số nguyên $(x; y)$ biết: $\frac{x}{5} + 1 = \frac{1}{y-1}$

Trích đề HSG huyện Vũ Thư, năm 2018- 2019

C. SỬU TÂM CÁC BÀI TRONG CÁC ĐỀ CỦA NHỮNG NĂM TRƯỚC ĐÓ

(Phần này lấy các câu từ những năm trước, trước năm 2020-2021, tối thiểu 10 bài)

Bài 1: Cho $A = \frac{3n-5}{n+4}$, tìm $n \in \mathbb{Z}$ để A có giá trị nguyên.*Trích đề HSG huyện Tĩnh Gia năm 2018 - 2019***Lời giải**

Ta có

$$A = \frac{3n-5}{n+4} = 3 + \frac{-17}{n+4}$$

 A có giá trị nguyên khi và chỉ khi $(n+4) \in U(-17) = \{\pm 1; \pm 17\}$.

Ta có bảng sau:

$n+4$	-17	-1	1	17
n	-21	-5	-3	13

Vậy $n \in \{-21; -5; -3; 13\}$ thì A có giá trị nguyên.**Bài 2:** Tìm các số nguyên n sao cho $n^2 + 5n + 9$ là bội của $n + 3$.*Trích đề HSG huyện Hưng Hà (Thái Bình) năm 2018 - 2019***Lời giải**Ta có $n^2 + 5n + 9 = n(n+3) + 2n + 1 = n(n+3) + 2(n+3) - 5 = (n+3).(n+2) - 5 : n+3$ Vì $(n+3).(n+2) : n+3$ nên $5 : n+3$ Suy ra $n+3 \in U(5) = \{-5; -1; 1; 5\}$ hay $n \in \{-8; -4; -2; 2\}$ Vậy $n \in \{-8; -4; -2; 2\}$.**Bài 3:** Tìm x, y nguyên biết $\frac{2}{y} - \frac{1}{x} = \frac{8}{xy} + 1$.**Lời giải**Từ $\frac{2}{y} - \frac{1}{x} = \frac{8}{xy} + 1$ .Suy ra $\frac{2x-y}{x.y} = \frac{8+xy}{x.y}$

$$2x - y = 8 + xy$$

$$xy - 2x + y = -8$$

$$x.(y-2) + y - 2 = -10$$

$$(y-2).(x+1) = -10.$$

Ta có bảng sau:

$x+1$	-10	-5	-2	-1	1	2	5	10
x	-11	-6	-3	-2	0	1	4	9

$y-2$	1	2	5	10	-10	-5	-2	-1
y	3	4	7	12	-8	-3	0	1

Vậy các cặp số $(x; y)$ nguyên thoả mãn là $(-11; 3), (-6; 4), (-3; 7), (-2; 12), (0; -8), (1; -3), (4; 0), (9; 1)$

Bài 4: Tìm số nguyên x, y biết $6x^2 + 5y^2 = 74$.

Lời giải

Từ $6x^2 + 5y^2 = 74$

Suy ra $6x^2 \leq 74$ do đó $x^2 \leq \frac{74}{6}$ mà $x \in \mathbb{Z}$ nên $x^2 \in \{0; 1; 4; 9\}$.

TH1: $x^2 = 0$ suy ra $5y^2 = 74$ (loại)

TH2: $x^2 = 1$ suy ra $6 + 5y^2 = 74$ hay $5y^2 = 68$ (loại)

TH3: $x^2 = 4$ suy ra $6 \cdot 4 + 5y^2 = 74$ nên $5y^2 = 50$ hay $y^2 = 10$ (loại)

TH4: $x^2 = 9$ ($x = \pm 3$) suy ra $6 \cdot 9 + 5y^2 = 74$ nên $5y^2 = 20$ hay $y^2 = 4$ suy ra $y = \pm 2$.

Vậy các cặp số $(x; y)$ nguyên thoả mãn là $(-3; -2), (-3; 2), (3; -2), (3; 2)$.

Bài 5: Tìm các số nguyên x, y thỏa mãn $2x^2 + 3y^2 = 77$.

Lời giải

Từ $2x^2 + 3y^2 = 77$

Suy ra $0 \leq 3y^2 \leq 77$ do đó $0 \leq y^2 \leq 25$ mà $y \in \mathbb{Z}$ và y^2 là số chính phương nên $y^2 \in \{1; 9; 25\}$.

TH1: $y^2 = 1$ suy ra $2x^2 + 3 = 77$ nên $2x^2 = 74$ hay $x^2 = 37$ (loại).

TH2: $y^2 = 9$ ($y = \pm 3$) suy ra $2x^2 + 3 \cdot 9 = 77$ nên $2x^2 = 50$ hay $x^2 = 25$ suy ra $x = \pm 5$.

TH3: $y^2 = 25$ ($y = \pm 5$) suy ra $2x^2 + 3 \cdot 25 = 77$ nên $2x^2 = 2$ hay $x^2 = 1$ suy ra $x = \pm 1$.

Vậy các cặp số $(x; y)$ nguyên thoả mãn là

$(-5; -3), (-5; 3), (5; -3), (5; 3), (-1; -5), (-1; 5), (1; -5), (1; 5)$.

Bài 6: Tìm các giá trị x, y nguyên thoả mãn:

a) $x(y+2) = -8$

b) $x(y-3) = -12$

c) $(x+1)y = 3$

Lời giải

a) Vì x, y là các số nguyên nên $x, (y+2)$ cũng là các số nguyên

Mà $x(y+2) = -8$. Nên $x, (y+2) \in U(-8) = \{1; 2; 4; 8; -1; -2; -4; -8\}$

Ta có bảng sau:

x	1	2	4	8	-1	-2	-4	-8
$y+2$	-8	-4	-2	-1	8	4	2	1
y	-10	-6	-4	-3	6	2	0	-1

Vậy các cặp số $(x; y)$ nguyên thoả mãn là

$(1; -10), (2; -6), (4; -4), (8; -3), (-1; 6), (-2; 2), (-4; 0), (-8; -1)$.

b) Vì x, y là các số nguyên nên $x, (y-3)$ cũng là các số nguyên

Mà $x(y-3) = -12$ nên $x, (y-3) \in U(-12) = \{1; 2; 3; 4; 6; 12; -1; -2; -3; -4; -6; -12\}$

Ta có bảng sau:

x	1	2	3	4	6	12	-1	-2	-3	-4	-6	-12
$y-3$	-12	-6	-4	-3	-2	-1	12	6	4	3	2	1
y	-9	-3	-1	0	1	2	15	9	7	6	5	4

Vậy các cặp số $(x; y)$ nguyên thoả mãn là

$$(1; -9), (2; -3), (3; -1), (4; 0), (6; 1), (12; 2), (-1; 15), (-2; 9), (-3; 7), (-4; 6), (-6; 5), (-12; 4).$$

c) Vì x, y là các số nguyên nên $(x+1), y$ cũng là các số nguyên

Mà $(x+1)y = 3$ nên $(x+1), y \in U(3) = \{1; 3; -1; -3\}$.

Ta có bảng sau:

$x+1$	1	3	-1	-3
x	0	2	-2	-4
y	3	1	-3	-1

Vậy các cặp số $(x; y)$ nguyên thoả mãn là $(0; 3), (2; 1), (-2; -3), (-4; -1)$.

Bài 7: Tìm các giá trị x, y nguyên thoả mãn $(x+1)(y-3) = 3$

Lời giải

Vì x, y là các số nguyên nên $(x+1), (y-3)$ cũng là các số nguyên. Mà $(x+1)(y-3) = 3$ nên $(x+1), (y-3) \in U(3) = \{1; 3; -1; -3\}$. Ta có bảng sau:

$x+1$	1	3	-1	-3
x	0	2	-2	-4
$y-3$	3	1	-3	-1
y	6	4	0	2

Vậy các cặp số nguyên $(x; y)$ cần tìm là $(0; 6), (2; 4), (-2; 0), (-4; 2)$.

Bài 8: Tìm các giá trị x, y nguyên thoả mãn $(2x+1)(y-5) = 12$

Lời giải

Vì x, y là các số nguyên nên $(2x+1), (y-5)$ cũng là các số nguyên.

Mà $(2x+1)(y-5) = 12$ nên $(2x+1), (y-5) \in U(12) = \{1; 2; 3; 4; 6; 12; -1; -2; -3; -4; -6; -12\}$

Vì $2x+1$ là số lẻ nên ta có bảng sau:

$2x+1$	1	3	-1	-3
x	0	1	-1	-2
$y-5$	12	4	-12	-4
y	17	9	-7	1

Vậy các cặp số nguyên $(x; y)$ cần tìm là $(0; 17), (1; 9), (-1; -7), (-2; 1)$.

Bài 9: Tìm x, y nguyên thỏa mãn: $(x-3) = y(x+2)$ với $x \neq -2$.

Lời giải

$$\text{Vì } (x-3) = y(x+2) \quad (1)$$

$$\text{nên } x-3 : x+2$$

$$\text{Suy ra } x+2-5 : x+2$$

Mà $x+2 : x+2$ với mọi x nguyên, $x \neq -2$.

$$\text{Nên } 5 : x+2 \text{ suy ra } x+2 \in U(5) = \{1; 5; -1; -5\}.$$

$$\text{suy ra } x \in \{-1; 3; -3; -7\}.$$

Với $x = -1$ thay vào (1) ta được $-4 = y \cdot 1$ suy ra $y = -4$.

Với $x = 3$ thay vào (1) ta được $0 = y \cdot 5$ suy ra $y = 0$.

Với $x = -3$ thay vào (1) ta được $-6 = y \cdot (-1)$ suy ra $y = 6$.

Với $x = -7$ thay vào (1) ta được $-10 = y \cdot (-5)$ suy ra $y = 2$.

Vậy các cặp số nguyên $(x; y)$ cần tìm là $(-1; -4), (3; 0), (-3; 6), (-7; 2)$.

Bài 10: Tìm các số nguyên x , biết:

a) $3x+2 : x-1$

b) $2x-5 : x-1$

c) $2x+3 : x+1$

Lời giải

a) $3x+2 : x-1$

$$\text{Suy ra } 3x-3+5 : x-1$$

$$\text{hay } 3(x-1)+5 : x-1$$

Vì $3(x-1) : x-1$ với mọi $x \neq 1$

$$\text{nên } 5 : x-1 \text{ suy ra } x-1 \in U(5) = \{1; 5; -1; -5\}.$$

$$\text{suy ra } x \in \{2; 6; 0; -4\}.$$

b) $2x-5 : x-1$

$$\text{Suy ra } 2x-2-3 : x-1$$

$$\text{hay } 2(x-1)-3 : x-1$$

Vì $2(x-1) : x-1$ với mọi $x \neq 1$

$$\text{nên } 3 : x-1 \text{ suy ra } x-1 \in U(3) = \{1; 3; -1; -3\}.$$

$$\text{suy ra } x \in \{2; 4; 0; -2\}.$$

c) $2x+3 : x+1$

$$\text{Suy ra } 2x+2+1 : x+1$$

$$\text{hay } 2(x+1)+1 : x+1$$

Vì $2(x+1) : x+1$ với mọi $x \neq -1$.

$$\text{nên } 1 : x+1 \text{ suy ra } x+1 \in U(1) = \{-1; 1\}.$$

$$\text{suy ra } x \in \{0; -2\}.$$

Bài 11: Tìm các số nguyên x , biết

a) $2x+5 : 2x-1$

b) $4x-5 : 2x-1$

c) $10-2x : x-2$

Lời giải

$$a) 2x+5:2x-1 \Rightarrow 2x-1+6:2x-1$$

Vì $2x-1:2x-1$ với mọi x nguyên

$$\text{Nên } 6:2x-1 \Rightarrow 2x-1 \in U(6) = \{1; 2; 3; 6; -1; -2; -3; -6\}$$

$$\Rightarrow 2x \in \{2; 3; 4; 7; 0; -1; -2; -5\}$$

$$\Rightarrow x \in \left\{1; \frac{3}{2}; 2; \frac{7}{2}; 0; \frac{-1}{2}; -1; \frac{-5}{2}\right\}.$$

Vì $x \in \mathbb{Z}$ nên $x \in \{1; 2; 0; -1\}$.

$$b) \quad 4x-5:2x-1$$

$$\Rightarrow 4x-2-3:2-1$$

$$\Rightarrow 2(2x-1)-3:2x-1$$

Vì $2(2x-1):2x-1$ với mọi x nguyên

$$\text{Nên } 3:2x-1 \Rightarrow 2x-1 \in U(3) = \{1; 3; -1; -3\}$$

$$\Rightarrow 2x \in \{2; 4; 0; -2\}$$

$$\Rightarrow x \in \{1; 2; 0; -1\}.$$

Vậy $x \in \{1; 2; 0; -1\}$.

Bài 12: Tìm các số nguyên x , biết $10-2x:x-2$

Lời giải

$$\text{Ta có: } 10-2x:x-2$$

$$\Rightarrow 2x-10:x-2$$

$$\Rightarrow 2x-4-6:x-2$$

$$\Rightarrow 2(x-2)-6:x-2$$

Vì $2(x-2):x-2$ với mọi x nguyên khác 2.

$$\text{Nên } 6:x-2 \Rightarrow x-2 \in U(6) = \{1; 2; 3; 6; -1; -2; -3; -6\}$$

$$\Rightarrow x \in \{3; 4; 5; 8; 1; 0; -1; -4\}$$

Vậy $x \in \{3; 4; 5; 8; 1; 0; -1; -4\}$.

Bài 13: Tìm số nguyên n với $n \neq 2$ để phân số $A = \frac{n+1}{n-2}$ có giá trị là số nguyên.

Lời giải

Để phân số A có giá trị là một số nguyên thì $n+1:n-2$

$$\Rightarrow n-2+3:n-2$$

Vì $n-2:n-2$ với mọi số nguyên n khác 2.

$$\text{Nên } 3:n-2 \Rightarrow n-2 \in U(3) = \{1; 3; -1; -3\}$$

$$\Rightarrow n \in \{3; 5; 1; -1\}.$$

Bài 14: Tìm số nguyên n với $n \neq 1$ để phân số $A = \frac{n+2}{n-1}$ có giá trị là số nguyên.

Lời giải

Để phân số A có giá trị là một số nguyên thì $n+2:n-1 \Rightarrow n-1+3:n-1$

Vì $n-1:n-1$ với mọi số nguyên n khác 1

Nên $3: n-1 \Rightarrow n-1 \in U(3) = \{1; 3; -1; -3\}$

$\Rightarrow n \in \{2; 4; 0; -2\}$.

Bài 15: Tìm x, y nguyên thỏa mãn $xy - 3x = -19$.

Lời giải

$$xy - 3x = -19$$

$$\Rightarrow x(y-3) = -19.$$

Vì x, y là các số nguyên nên $x, (y-3)$ cũng là các số nguyên

Nên $x, (y-3) \in U(-19) = \{1; 19; -1; -19\}$

Ta có bảng sau:

x	1	19	-1	-19
$y-3$	-19	-1	19	1
y	-16	2	22	4

Vậy các cặp số nguyên $(x; y)$ cần tìm là $(1; -16), (19; 2), (-1; 22), (-19; 4)$.

Bài 16: Tìm x, y nguyên thỏa mãn $2x + xy - y = 9$.

Lời giải

Ta có $2x + xy - y = 9$

$$\Rightarrow x(y+2) - y - 2 + 2 = 9$$

$$\Rightarrow x(y+2) - (y+2) = 7$$

$$\Rightarrow (y+2)(x-1) = 7.$$

Vì là x, y các số nguyên nên $(x-1), (y+2)$ cũng là các số nguyên.

Nên $(x-1), (y+2) \in U(7) = \{1; 7; -1; -7\}$.

Ta có bảng sau:

$x-1$	1	7	-1	-7
x	2	8	0	-6
$y+2$	7	1	-7	-1
y	5	-1	-9	-3

Vậy các cặp số nguyên $(x; y)$ cần tìm là $(2; 5), (8; -1), (0; -9), (-6; -3)$.

Bài 17: Tìm x, y nguyên thỏa mãn $(x+6) = y(x-1)$ với $x \neq 1$.

Lời giải

$$\text{Vì } y(x-1) = x+6 \quad (1)$$

$$\text{Nên } x+6: x-1 \Rightarrow x-1+7: x-1$$

Mà $x-1: x-1$ với mọi x nguyên khác 1.

$$\text{Nên } 7: x-1 \Rightarrow x-1 \in U(7) = \{1; 7; -1; -7\}$$

$$\Rightarrow x \in \{2; 8; 0; -6\}.$$

Với $x=2$ thay vào (1) ta được $y.1 = 8 \Rightarrow y = 8$

Với $x=8$ thay vào (1) ta được $y.7 = 14 \Rightarrow y = 2$

Với $x=0$ thay vào (1) ta được $y.(-1) = 6 \Rightarrow y = -6$

Với $x = -6$ thay vào (1) ta được $y \cdot (-7) = 0 \Rightarrow y = 0$.

Bài 18: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất khi chia nó cho 6, 7, 9 được các số dư lần lượt là 2, 3, 5.

Lời giải

Gọi số tự nhiên cần tìm là a với $a \in \mathbb{N}$.

Vì a chia 6 dư 2 nên $a - 2$ chia hết cho 6.

Vì a chia 7 dư 3 nên $a - 3$ chia hết cho 7.

Vì a chia 9 dư 5 nên $a - 5$ chia hết cho 9.

$$\text{Ta có } \begin{cases} a-2:6 \\ a-3:7 \\ a-5:9 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a-2+6:6 \\ a-3+7:7 \\ a-5+9:9 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a+4:6 \\ a+4:7 \\ a+4:9 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a+4 \in BC(6;7;9) = B(126) = \{0;126;252;.....\}$$

$$\Rightarrow a \in \{122;248;.....\}. \text{ Vì } a \text{ là số tự nhiên nhỏ nhất nên } a = 122.$$

Vậy số tự nhiên nhỏ nhất cần tìm là 122.

Bài 19: Tìm số tự nhiên có ba chữ số biết rằng nếu bớt số đó đi 8 thì được số chia hết cho 7, nếu bớt số đó đi 9 thì được số chia hết cho 8, nếu bớt số đó đi 10 thì được số chia hết cho 9.

Lời giải

Gọi số tự nhiên cần tìm là a với $a \in \mathbb{N}$.

Vì a bớt đi 8 thì chia hết cho 7 nên $a - 8$ chia hết cho 7.

Vì a bớt đi 9 thì chia hết cho 8 nên $a - 9$ chia hết cho 8.

Vì a bớt đi 10 thì chia hết cho 9 nên $a - 10$ chia hết cho 9.

$$\text{Ta có } \begin{cases} a-8:7 \\ a-9:8 \\ a-10:9 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a-8+7:7 \\ a-9+8:8 \\ a-10+9:9 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a-1:7 \\ a-1:8 \\ a-1:9 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a-1 \in BC(7;8;9) = B(504) = \{0;504;1008;.....\}$$

$$\Rightarrow a \in \{1;505;1009;.....\}. \text{ Vì } a \text{ là số tự nhiên có ba chữ số nên } a = 505.$$

Vậy số tự nhiên cần tìm là 505.

Bài 20: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất khi chia cho 11, 17, 29 thì có dư lần lượt là 6, 12, 24.

Lời giải

Gọi số tự nhiên cần tìm là a .

Vì a chia cho 11 dư 6 nên $a - 6$ chia hết cho 11.

Vì a chia cho 17 dư 12 nên $a - 12$ chia hết cho 17.

Vì a chia cho 29 dư 24 nên $a - 24$ chia hết cho 29.

$$\text{Ta có } \begin{cases} a-6:11 \\ a-12:17 \\ a-24:29 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a-6+11:11 \\ a-12+17:17 \\ a-24+29:29 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a+5:11 \\ a+5:17 \\ a+5:29 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a+5 \in BC(11;17;29) = B(5423) = \{0;5423;10846;.....\}$$

$$\Rightarrow a \in \{5418;10841;.....\}. \text{ Vì } a \text{ nhỏ nhất nên } a = 5418.$$

Vậy số tự nhiên nhỏ nhất cần tìm là 5418.

Bài 21: Tìm số tự nhiên n lớn nhất có ba chữ số, sao cho n chia 8; 31 được dư lần lượt là 7; 28.

Lời giải

Vì n chia cho 8 dư 7 nên $n - 7$ chia hết cho 8

Và n chia cho 31 dư 28 nên $n - 28$ chia hết cho 31

$$\begin{aligned} \text{Ta có } \begin{cases} n-7:8 \\ n-28:31 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} n-7+72:8 \\ n-28+93:31 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n+65:8 \\ n+65:31 \end{cases} \\ &\Rightarrow n+65 \in BC(8;31) = B(248) = \{0; 248; 496; 744; 992; \dots\} \\ &\Rightarrow n \in \{183; 431; 679; 927; \dots\}. \end{aligned}$$

Vì n là số tự nhiên lớn nhất có ba chữ số nên $n = 927$.

Bài 22: Cho phân số: $A = \frac{n-5}{n+1}$ ($n \in \mathbb{Z}; n \neq -1$)

- a) Tìm n để A có giá trị nguyên
b) Tìm n để A là phân số tối giản

Lời giải:

$$\text{a) } A = \frac{n-5}{n+1} = \frac{n+1-6}{n+1} = 1 - \frac{6}{n+1}$$

A nhận giá trị nguyên $n+1 \in U(6) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 3; \pm 6\}$.

$n+1$	1	-1	2	-2	3	-3	6	-6
n	0	-2	1	-3	2	-4	5	-7

b) A tối giản $(n+1, n-5) = 1$

$$(n+1, 6) = 1$$

$\Rightarrow n+1$ không chia hết cho 2 và $n+1$ không chia hết cho 3.

Bài 23:

a) Tìm hai số tự nhiên a và b biết $BCNN(a, b) = 180$; $UCLN(a, b) = 12$

b) Tìm $n \in \mathbb{Z}$ để phân số $A = \frac{4n-1}{2n+3}$ có giá trị nguyên.

Lời giải:

a) Ta có $ab = 180 \cdot 12 = 2160$

Giả sử $a \leq b$. Vì $UCLN(a, b) = 12$ nên $a = 12m, b = 12n$ với $(m, n) = 1$ và $m \leq n$

Suy ra $12m \cdot 12n = 2160 \Rightarrow mn = 15$. Ta có bảng sau:

m	n	a	b
1	15	12	180
3	5	36	60

Vậy ta có hai cặp $(a; b)$ là $(12; 180), (36; 60)$.

$$\text{b) } A = \frac{4n-1}{2n+3} = \frac{2(2n+3)}{2n+3} - \frac{7}{2n+3} = 2 - \frac{7}{2n+3}$$

A có giá trị nguyên $\Leftrightarrow 2n+3 \in U(7) = \{\pm 1; \pm 7\}$.

Ta có bảng sau

$2n+3$	1	-1	7	-7
n	-1	-2	2	-5

Vậy $n \in \{-1; -2; 2; -5\}$

Bài 24: Cho $A = \frac{12n+1}{2n+3}$. Tìm giá trị của n để:

- a) A là một phân số   b) A là một số nguyên

Lời giải:

a) $A = \frac{12n+1}{2n+3}$ là phân số khi $12n+1 \in \mathbb{Z}, 2n+3 \in \mathbb{Z}, 2n+3 \neq 0 \Leftrightarrow \begin{cases} n \in \mathbb{Z} \\ n \neq -1, 5 \end{cases}$

b) $A = \frac{12n+1}{2n+3} = 6 - \frac{17}{2n+3}$

A là số nguyên khi $2n+3 \in U(17) \Leftrightarrow 2n+3 \in \{\pm 1; \pm 17\} \Leftrightarrow n \in \{-10; -2; -1; 7\}$

Bài 25:

a) Tìm giá trị n là số tự nhiên để $n+7$ chia hết cho $n+2$

b) Tìm x là số chia trong phép chia 235 cho x được số dư là 14

Lời giải:

a) $(x+7):(x+2) \Leftrightarrow 5:(x+2) \Leftrightarrow (x+2) \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$

$\Rightarrow x \in \{-3; -1; -7; 3\}$.

b) $235 : x$ dư 14 $\Rightarrow 235 - 14 : x (x > 14) \Rightarrow 221 : x (x > 14) \Rightarrow x \in \{17; 221\}$

Bài 26: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ biết: $(3n+8):(n+1)$

Lời giải:

Ta có: $3n+8 = 3n+3+5 = 3(n+1)+5$

Suy ra: $(3n+8):(n+1)$ khi $(n+1) \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$

Tìm được: $n \in \{-6; -2; 0; 4\}$

Bài 27:

a) Cho $\overline{abc} - \overline{deg} : 7$. Chứng minh $\overline{abc deg} : 7$

b) Tìm số nguyên n sao cho $n^2 + 1 : n + 1$

Lời giải:

a) Ta có: $\overline{abc deg} = 1000 \cdot \overline{abc} + \overline{deg}$

$$= (1001 - 1)\overline{abc} + \overline{\text{deg}} = 1001\overline{abc} - \overline{abc} + \overline{\text{deg}} = 1001\overline{abc} - (\overline{abc} - \overline{\text{deg}})$$

$$\text{Vì } 1001\overline{abc} = 7.143\overline{abc} \Rightarrow 7.143.\overline{abc}:7 \quad (1)$$

$$\overline{abc} - \overline{\text{deg}}:7 \text{ (gt)} \quad (2)$$

Từ (1) và (2) suy ra $\overline{abc} \text{ deg}:7$

b) Ta có:

$$n^2 + 2 = n(n+1) + [-(n+1)] + 3$$

$$\text{Vì } n(n+1):n+1 \text{ và } -(n+1):n+1$$

$$\text{Đề } n^2 + 2:n+1 \text{ thì } 3:n+1 \Rightarrow n+1 \in U(3) = \{\pm 1; \pm 3\} \Rightarrow n \in \{-2; 0; -4; 2\}.$$

Bài 28:

a) Cho $A = 3 + 3^2 + 3^3 + 3^4 + \dots + 3^{90}$. Chứng minh A chia hết cho 11 và 13.

b) Tìm tất cả các cặp số nguyên x, y sao cho $xy - 2x + y + 1 = 0$.

Lời giải:

a) A có 90 số hạng mà $90:5$ nên $A = 3 + 3^2 + 3^3 + 3^4 + \dots + 3^{90}$

$$A = (3 + 3^2 + 3^3 + 3^4 + 3^5) + (3^6 + 3^7 + 3^8 + 3^9 + 3^{10}) + \dots + (3^{86} + 3^{87} + 3^{88} + 3^{89} + 3^{90})$$

$$= 3.(1 + 3 + 3^2 + 3^3 + 3^4) + 3^6.(1 + 3 + 3^2 + 3^3 + 3^4) + \dots + 3^{86}.(1 + 3 + 3^2 + 3^3 + 3^4)$$

$$= 121.(3 + 3^6 + \dots + 3^{86}):11 \Rightarrow A:11$$

A có 90 số hạng mà $90:3$ nên:

$$A = (3 + 3^2 + 3^3) + (3^4 + 3^5 + 3^6) + \dots + (3^{88} + 3^{89} + 3^{90})$$

$$= 3.(1 + 3 + 3^2) + 3^4.(1 + 3 + 3^2) + \dots + 3^{88}.(1 + 3 + 3^2)$$

$$= 13.(3 + 3^4 + \dots + 3^{88}):13 \Rightarrow A:13$$

$$\text{b) } xy - 2x + y + 1 = 0 \Leftrightarrow x(y - 2) + (y - 2) = -3$$

$$\Leftrightarrow (x + 1)(y - 2) = -3 = 1.(-3) = (-3).1$$

Từ đó suy ra $(x; y) \in \{(0; -1); (-4; 3)\}$

Bài 29: Tìm tất cả các số nguyên n để:

Phân số $\frac{12n+1}{30n+2}$ là phân số tối giản

Lời giải:

Gọi d là ƯC của $12n+1$ và $30n+2$ ($d \in \mathbb{N}^*$) $\Rightarrow 12n+1:d, 30n+2:d$

$$[5(12n+1) - 2(30n+2)]:d \Leftrightarrow (60n+5 - 60n-4):d \Leftrightarrow 1:d$$

mà $d \in \mathbb{N}^* \Rightarrow d = 1$

Vậy phân số đã cho tối giản

Bài 30: Tìm số nguyên n để phân số $M = \frac{2n-7}{n-5}$ có giá trị là số nguyên

Lời giải:

$$a) M = \frac{2n-7}{n-5} = \frac{2n-10+3}{n-5} = 2 + \frac{3}{n-5} \in \mathbb{Z} \Rightarrow n-5 \in U(3) = \{\pm 1; \pm 3\}$$

Suy ra $n \in \{2; 4; 6; 8\}$

Bài 31: Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{n+3}{2n-2}$ có giá trị là số nguyên

Lời giải:

Để phân số $\frac{n+3}{2n-2}$ có giá trị là nguyên thì $n+3 : 2n-2$

$$2(n+3) : 2n-2$$

$$(2n+6) - (2n-2) : (2n-2)$$

$$(2n-2n) + (6+2) : 2n-2 \Rightarrow 8 : 2n-2$$

Suy ra $(2n-2) \in \{\pm 2; \pm 4; \pm 8\}$

Sau khi thử các trường hợp ta được $n = 5$.

Bài 32: Cho $A = \frac{3n-5}{n+4}$, tìm $n \in \mathbb{Z}$ để A có giá trị nguyên.

Lời giải:

$$\text{Ta có } A = \frac{3n-5}{n+4} = 3 + \frac{-17}{n+4}$$

Để $A \in \mathbb{Z}$ thì $(n+4) \in U(-17) = \{\pm 1; \pm 17\}$.

Lập bảng và xét các giá trị ta có $n \in \{-5; -3; 21; 13\}$ thì A nguyên.

Bài 33. Tìm các giá trị nguyên của n để phân số $A = \frac{3n+2}{n-1}$ có giá trị là số nguyên

Lời giải

$$\text{Ta có: } A = \frac{3n+2}{n-1} = \frac{3n-3+5}{n-1} = 3 + \frac{5}{n-1}$$

Để A có giá trị nguyên $\frac{5}{n-1} \in \mathbb{Z}$ suy ra $(n-1) \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$ suy ra $n \in \{2; 0; 6; -4\}$

Bài 34. Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{2n+1}{n+2}$ là phân số rút gọn được

Lời giải

Gọi d là ƯCLN($2n+1, n+2$) ($d \in \mathbb{N}^*$)

Ta có: $2n+1 : d, n+2 : d$ suy ra $[(2n+4) - (2n+1)] : d$ suy ra $3 : d$

Vì $d \in \mathbb{N}^*$ nên $d \in \{1; 3\}$. Để phân số $\frac{2n+1}{n+2}$ rút gọn được thì $d = 3$

Suy ra $n+2=3k$ suy ra $n=3k-2 (k \in \mathbb{N}^*)$

Vậy với $n=3k-2 (k \in \mathbb{N}^*)$ thì phân số $\frac{2n+1}{n+2}$ là phân số rút gọn được

Bài 35: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ biết: $(3n+8):(n+1)$

Lời giải

Ta có: $3n+8=3n+3+5=3(n+1)+5$

Suy ra : $(3n+8):(n+1)$ khi $(n+1) \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$.

Vậy $n \in \{-6; -2; 0; 4\}$.

Bài 36: Tìm số nguyên n để $5+n^2-2n$ chia hết cho $n-2$

Lời giải

Ta có $5+n^2-2n=5+n(n-2)$

Vì $n(n-2):(n-2)$, nên để $(5+n^2-2n):(n-2)$ thì $5:(n-2)$

Suy ra $(n-2)$ phải là ước của 5 suy ra $(n-2) \in \{-5; -1; 1; 5\}$ suy ra : $n \in \{-3; -1; 3; 7\}$

Vậy $n \in \{-3; -1; 3; 7\}$ thì $5+n^2-2n$ chia hết cho $n-2$

Bài 37: Cho $A=3+3^2+3^3+3^4+\dots+3^{90}$. Chứng minh A chia hết cho 11 và 13.

Lời giải:

A có 90 số hạng mà $90:5$ nên $A=3+3^2+3^3+3^4+\dots+3^{90}$

$A=(3+3^2+3^3+3^4+3^5)+(3^6+3^7+3^8+3^9+3^{10})+\dots+(3^{86}+3^{87}+3^{88}+3^{89}+3^{90})$

$=3.(1+3+3^2+3^3+3^4)+3^6.(1+3+3^2+3^3+3^4)+\dots+3^{86}.(1+3+3^2+3^3+3^4)$

$=121.(3+3^6+\dots+3^{86}):11$ suy ra $A:11$

A có 90 số hạng mà $90:3$ nên:

$A=(3+3^2+3^3)+(3^4+3^5+3^6)+\dots+(3^{88}+3^{89}+3^{90})$

$=3.(1+3+3^2)+3^4.(1+3+3^2)+\dots+3^{88}.(1+3+3^2)$

$=13.(3+3^4+\dots+3^{88}):13$ suy ra : $A:13$

Bài 38. Tìm tất cả các cặp số nguyên x, y sao cho $xy-2x+y+1=0$.

Lời giải:

$xy-2x+y+1=0$ suy ra : $x(y-2)+(y-2)=-3$

suy ra : $(x+1)(y-2)=-3=1.(-3)=(-3).1$

Từ đó suy ra $(x; y) \in \{(0; -1); (-4; 3)\}$

Bài 39: Tìm các số nguyên a, b biết rằng: $\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$

Lời giải:

$$\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3} \text{ suy ra } \frac{2a-7}{14} = \frac{1}{b+3} \text{ suy ra } (2a-7)(b+3) = 14$$

Do $a, b \in \mathbb{Z}$ nên $2a-7 \in U(14)$

Vì $2a-7$ lẻ nên $2a-7 \in \{\pm 1; \pm 7\}$ suy ra $a \in \{0; 3; 4; 7\}$

Vậy $(a; b) = \{(0; -5); (3; -17); (4; 11); (7; -1)\}$

Bài 40: Chứng minh rằng với mọi số nguyên dương n thì $3^{n+2} - 2^{n+2} + 3^n - 2^n$ chia hết cho 10.

Lời giải

$$\begin{aligned} \text{Ta có : } 3^{n+2} - 2^{n+2} + 3^n - 2^n &= (3^{n+2} + 3^n) - (2^{n+2} + 2^n) = 3^n(3^2 + 1) - 2^n(2^2 + 1) \\ &= 3^n \cdot 10 - 2^n \cdot 5 = 3^n \cdot 10 - 2^{n-1} \cdot 10 = 10 \cdot (3^n - 2^{n-1}) \text{ chia hết cho 10.} \end{aligned}$$

Vậy với mọi số nguyên dương n thì $3^{n+2} - 2^{n+2} + 3^n - 2^n$ chia hết cho 10.

Bài 41: Tìm số tự nhiên n thỏa mãn $(2n+7):n+1$

Lời giải

$$\begin{aligned} \text{Ta có } (2n+7):n+1 &\Leftrightarrow 2n+7-2(n+1):n+1 \\ &\Leftrightarrow (2n+7)-(2n+2):n+1 \Leftrightarrow 2n+7-2n-2:n+1 \Leftrightarrow 5:n+1 \\ &\Rightarrow n+1 \in \{\pm 1; \pm 5\} \Rightarrow n \in \{-6; -2; 0; 4\} \end{aligned}$$

Vì $n \in \mathbb{N}$ nên $n \in \{0; 4\}$

Vậy với $n \in \{0; 4\}$ thì $(2n+7):n+1$

Bài 42: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$

Lời giải

$$\text{Ta có: } A = 2n^2 + n - 6 = n(2n+1) - 6$$

Vì A chia hết cho $2n+1$ nên $n(2n+1) - 6:2n+1$ mà $n(2n+1):2n+1$ nên

$$6:2n+1 \Rightarrow 2n+1 \in U(6) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 3; \pm 6\}.$$

Do $2n+1$ là số lẻ nên $2n+1 \in U(6) = \{\pm 1; \pm 3\}$. Ta có bảng sau:

$2n+1$	1	-1	3	-3
$2n$	0	-2	2	-4
n	0	-1	1	-2

Vậy $n \in \{-2; -1; 0; 1\}$

Bài 43: Tìm các cặp số nguyên x, y thỏa mãn: $3xy + 2x - 5y = 6$

Lời giải

$$3xy + 2x - 5y = 6 \Rightarrow x(3y+2) - 5y = 6 \Rightarrow 3x(3y+2) - 15y = 18$$

$$\Rightarrow 3x(3y+2) - 15y - 10 = 18 - 10 \Rightarrow 3x(3y+2) - 5(3y+2) = 8$$

$$\Rightarrow (3x-5)(3y+2) = 8$$

$$\Rightarrow 3y+2 \in U(8) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 4; \pm 8\}$$

Mà $3y+2$ là số chia cho 3 dư 2 $\Rightarrow 3y+2 \in \{-1; 2; -4; 8\}$.

Ta có bảng sau:

$3y+2$	-4	-1	2	8
$3x-5$	-2	-8	4	1
y	-2	-1	0	2
x	1	-1	3	2

Vậy $(x; y) \in \{(1; -2), (-1; -1), (3; 0), (2; 2)\}$

Bài 44: Tìm các số nguyên dương x, y thỏa mãn $2x+3y=14$

Lời giải

Xét $2x+5y=14$ (1)

Ta có: $14:2; 2x:2 \Rightarrow 5y:2 \Rightarrow y:2$

$5y < 14 \Rightarrow y < 14:5 \Rightarrow y \leq 2$

mà y chẵn nên $y=2$ thay vào (1) $\Rightarrow x=2$

Vậy $x=2; y=2$

Bài 45: Tìm các số nguyên x, y sao cho: $(x+1)(xy-1)=3$

Lời giải

Vì $(x+1)(xy-1)=3, x \in \mathbb{Z}, y \in \mathbb{Z}$

$\Rightarrow x+1 \in \mathbb{Z}, xy-1 \in \mathbb{Z}$

Do đó, $(x+1), (xy-1) \in \{\pm 1; \pm 3\}$

Ta có:

$x+1$	1	-1	3	-3
$xy-1$	3	-3	1	-3
x	0	-2	2	-4
y	Ktm	1	1	0

Vậy các cặp (x, y) thỏa mãn là: $(-2; 1); (2; 1); (-4; 0)$

Bài 46: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ biết: $(3n+8):(n+1)$

Lời giải:

Ta có: $3n+8 = 3n+3+5 = 3(n+1)+5$

Suy ra : $(3n+8):(n+1)$ khi $(n+1) \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$.

Vậy $n \in \{-6; -2; 0; 4\}$.

Bài 47: Tìm số nguyên n để $(n^2 + 3n + 6):(n+3)$

Lời giải:

Ta có $n^2 + 3n + 6 = n(n+3) + 6$

Vì $n(n+3):(n+3)$, nên để $(n^2 + 3n + 6):(n+3)$ thì $6:(n+3)$

Mà $n \in \mathbb{Z}$ nên $(n+3)$ là ước của 6

$\Rightarrow (n+3) \in \{\pm 3; \pm 6\} \Rightarrow n \in \{0; -6; 3; -9\}$

Vậy $n \in \{0; -6; 3; -9\}$ thì $(n^2 + 3n + 6):(n+3)$

Bài 48: Tìm tất cả các số nguyên n để phân số $\frac{n+1}{n-2}$ có giá trị là một số nguyên

Lời giải:

Ta có $\frac{n+1}{n-2}$ là một số nguyên khi $(n+1):(n-2)$

Ta có $n+1 = (n-2) + 3$, do đó $(n+1):(n-2)$ khi $3:(n-2)$

$\Rightarrow (n-2)$ là ước của 3

$\Rightarrow (n-2) \in \{-3; -1; 1; 3\} \Rightarrow n \in \{-1; 1; 3; 5\}$

Vậy $n \in \{-1; 1; 3; 5\}$ thì $\frac{n+1}{n-2}$ có giá trị là một số nguyên.

Bài 49: Cho $A = 999993^{1999} - 555557^{1997}$. Chứng minh rằng A chia hết cho 5

Trích đề HSG huyện Mường Ảng, năm 2014- 2015

Lời giải

Để chứng minh $A:5$ ta xét chữ số tận cùng của A bằng việc xét chữ số tận cùng của từng số hạng.

Ta có: $3^{1999} = (3^4)^{499} \cdot 3 = 81^{499} \cdot 27$ nên 3^{1999} có tận cùng là 7

$$7^{1997} = (7^4)^{499} \cdot 7 = 2401^{499} \cdot 7 \Rightarrow 7^{1997} \text{ tận cùng là } 7$$

Vậy A có tận cùng là 0 nên $A:5$

Bài 50: Tìm số nguyên n để $n^2 + 3:n-1$

Trích đề HSG huyện Xuân Trường, năm 2013- 2014

Lời giải

Ta có $n^2 + 3 = n(n-1) + n + 3$ (Thêm bớt n để làm xuất hiện tích $n-1$) $= n(n-1) + (n-1) + 1 + 3$ (

Thêm bớt 1 để làm xuất hiện $n-1$)

$$= (n-1)(n+1) + 4 : n-1$$

Vì $(n-1)(n+1) : n-1$ nên suy ra $4 : n-1$

$$n-1 \in U(4) = \{-4; -2; 1; 2; 4\}$$

$$\Rightarrow n \in \{-3; -1; 0; 2; 3; 5\}$$

Vậy $n \in \{-3; -1; 0; 2; 3; 5\}$ thì $n^2 + 3 : n-1$

Bài 51: Chứng minh rằng với mọi số nguyên n ta có $n^3 - n : 6$

Trích đề HSG huyện Trực Ninh năm 2017-2018

Lời giải

$$\text{Ta có } (n^3 - n) = n(n^2 - 1) = n(n^2 - n + n - 1) = n[n(n-1) + (n-1)] = n(n-1)(n+1)$$

Với mọi số nguyên dương n thì $(n-1)n(n+1)$ là tích của 3 số tự nhiên liên tiếp sẽ chia hết cho 2 và 3 mà $(2,3) = 1$ nên $n(n-1)(n+1) : 6$

Bài 52: Chứng tỏ rằng: $\frac{2n+5}{n+3} (n \in \mathbb{N})$ là phân số tối giản

Trích đề HSG huyện Quỳnh Lưu năm 2018-2019.

Gọi d là ước chung của $n+3$ và $2n+5$ với $d \in \mathbb{N}$

Suy ra $n+3 : d$ và $2n+5 : d$

$$2(n+3) - (2n+5) : d \text{ suy ra } 1 : d \text{ nên } d = 1$$

Do đó $Ư_{CLN}(n+3, 2n+5) = 1$ suy ra $\frac{2n+5}{n+3} (n \in \mathbb{N})$ là phân số tối giản.

Bài 53: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ để phân số $A = \frac{4n-1}{2n+3}$ có giá trị nguyên

Trích đề HSG huyện Nga Sơn năm 2017-2018

Lời giải

$$A = \frac{4n-1}{2n+3} = \frac{2(2n+3)}{2n+3} - \frac{7}{2n+3} = 2 - \frac{7}{2n+3}$$

A có giá trị nguyên thì $2n+3 \in U(7) = \{\pm 1; \pm 7\}$

Ta có bảng sau

$2n+3$	1	-1	7	-7
n	-1	-2	2	-5

Bài 54: Tìm số nguyên dương n nhỏ nhất sao cho sau khi viết tiếp số đó sau số 2014 ta được số chia hết cho 101

Trích đề HSG huyện Nga Sơn năm 2017-2018

Lời giải

Giả sử n có k chữ số ($k \geq 1$)

Ta có : $2014 = 19 \cdot 101 + 95$, do đó:

$$\overline{2014n} = 2014 \cdot 10^k + n = 19 \cdot 101 \cdot 10^k + 95 \cdot 10^k + n$$

Suy ra $\overline{2014n} : 101$ khi và chỉ khi $95 \cdot 10^k + n : 101$

Với $k=1$ thì $95 \cdot 10^k + n = 950 + n = 101 \cdot 9 + (41+n) : 101$ khi và chỉ khi $41+n : 101$ nhưng n có một chữ số nên $41+n \leq 41+9 < 101$, nên không có số n thỏa mãn đầu bài.

Với $k = 2$ thì $95 \cdot 10^k + n = 9500 + n = 101 \cdot 94 + (6+n) : 101$ suy ra $6+n : 101$, và số n nhỏ nhất được xác định bởi $6+n = 101$ suy ra $n = 95$

Vậy $n = 95$ thỏa mãn đề bài

Bài 55: Tìm x, y nguyên biết: $x + y + xy = 40$

Trích đề HSG huyện Vĩnh Lộc năm 2017-2018

Lời giải

Ta có $x + y + xy = 40$

$(y+1)x + y + 1 = 41$

$(x+1)(y+1) = 41$

Mà x, y nguyên nên $x+1, y+1$ là ước của 41

Tính được $(x, y) \in \{(40, 0); (0, 40); (-2, -42); (-42, -2)\}$

Bài 56: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ biết: $(3n+8) : (n+1)$

Trích đề HSG huyện Bạch Thông năm 2018-2019

Lời giải

Ta có: $3n+8 = 3n+3+5 = 3(n+1)+5$

Suy ra: $(3n+8) : (n+1)$ khi $(n+1) \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$

Tìm được: $n \in \{-6; -2; 0; 4\}$

Bài 57: Tìm các số nguyên x, y biết: $2x - y + 4xy = 6$

Trích đề KS HSG huyện Tam Dương năm 2017-2018

Lời giải

Ta có $2x - y + 4xy = 6$

Hay $2x(2y+1) - y = 6$

$(2y+1)(4x-1) = 11$

Do x, y nguyên nên $4x-1 \in U(11) = \{1; -1; 11; -11\}$

Mà $4x-1$ chia 4 dư -1 (hoặc 3) nên $4x-1 = -1$ hoặc $4x-1 = 11$

Tìm được $x = 0; y = -6$ hoặc $x = 3; y = 0$

Bài 58: Tìm các số nguyên n để $\frac{2n+1}{n+2}$ có giá trị là một số nguyên

Trích đề KS HSG huyện Tam Dương năm 2017-2018

Lời giải

Để $\frac{2n+1}{n+2}$ có giá trị là số nguyên thì $2n+1 : n+2$ (1)

Vì $n+2 : n+2$ nên $2(n+2) : n+2$ (2)

Từ (1), (2) suy ra $2(n+2) - (2n+1) : n+2$ chia hết cho $n+2$ hay $3 : (n+2)$

Vì $n+2$ nguyên nên $n+2 \in \{-1; 1; -3; 3\}$

$n \in \{-3; -5; -1; 1\}$ Vậy với $n \in \{-3; -5; -1; 1\}$ thì phân số $\frac{2n+1}{n+2}$ là số nguyên.

Bài 59: Chứng tỏ rằng với mọi số nguyên n thì phân số $\frac{3n-10}{2n-7}$ là phân số tối giản

Trích đề KS HSG huyện Tam Dương năm 2018-2019

Lời giải

Gọi Ư CLN($3n-10; 2n-7$) = d ($d \in \mathbb{N}^*$)

thì $3n-10 \vdots d$ và $2n-7 \vdots d$

$2(3n-10) \vdots d$ và $3(2n-7) \vdots d$

$2(3n-10) - 3(2n-7) \vdots d$

Suy ra $1 \vdots d$ nên $d \in \{1; -1\}$

Vậy với mọi số nguyên n thì phân số $\frac{3n-10}{2n-7}$ là phân số tối giản.

Bài 60: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$

Đề Sưu tầm

Lời giải

Ta có: $A = 2n^2 + n - 6 = n(2n+1) - 6$

Vì A chia hết cho $2n+1$ nên $n(2n+1) - 6 \vdots 2n+1$ mà $n(2n+1) \vdots 2n+1$ nên

$6 \vdots 2n+1$ hay $2n+1 \in \text{Ư}(6)$.

Do $2n+1$ là số lẻ nên ta có bảng sau:

$2n+1$	1	-1	3	-3
$2n$	0	-2	2	-4
n	0	-1	1	-2

Vậy với $n \in \{-2; -1; 0; 1\}$ thì $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$

PHIẾU BÀI TẬP SỐ 2

Bài 1: Cho $A = \frac{3n-5}{n+4}$, tìm $n \in \mathbb{Z}$ để A có giá trị nguyên.

Trích đề HSG huyện Tĩnh Gia năm 2018 - 2019

Bài 2: Tìm các số nguyên n sao cho $n^2 + 5n + 9$ là bội của $n+3$.

Trích đề HSG huyện Hưng Hà (Thái Bình) năm 2018 - 2019

Bài 3: Tìm x, y nguyên biết $\frac{2}{y} - \frac{1}{x} = \frac{8}{xy} + 1$.

Bài 4: Tìm số nguyên x, y biết $6x^2 + 5y^2 = 74$.

Bài 5: Tìm các số nguyên x, y thỏa mãn $2x^2 + 3y^2 = 77$.

Bài 6: Tìm các giá trị x, y nguyên thỏa mãn:

b) $x(y+2) = -8$

b) $x(y-3) = -12$

c) $(x+1)y = 3$

Bài 7: Tìm các giá trị x, y nguyên thỏa mãn $(x+1)(y-3) = 3$

Bài 8: Tìm các giá trị x, y nguyên thỏa mãn $(2x+1)(y-5) = 12$

Bài 9: Tìm x, y nguyên thỏa mãn: $(x-3) = y(x+2)$ với $x \neq -2$.

Bài 10: Tìm các số nguyên x , biết:

b) $3x+2 \vdots x-1$

b) $2x-5 \vdots x-1$

c) $2x+3 \vdots x+1$

Bài 11: Tìm các số nguyên x , biết

d) $2x+5 \vdots 2x-1$

e) $4x-5 \vdots 2x-1$

f) $10-2x \vdots x-2$

Bài 12: Tìm các số nguyên x , biết $10-2x \vdots x-2$

Bài 13: Tìm số nguyên n với $n \neq 2$ để phân số $A = \frac{n+1}{n-2}$ có giá trị là số nguyên.

Bài 14: Tìm số nguyên n với $n \neq 1$ để phân số $A = \frac{n+2}{n-1}$ có giá trị là số nguyên.

Bài 15: Tìm x, y nguyên thỏa mãn $xy-3x=-19$.

Bài 16: Tìm x, y nguyên thỏa mãn $2x+xy-y=9$.

Bài 17: Tìm x, y nguyên thỏa mãn $(x+6)=y(x-1)$ với $x \neq 1$.

Bài 18: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất khi chia nó cho 6,7,9 được các số dư lần lượt là 2,3,5.

Bài 19: Tìm số tự nhiên có ba chữ số biết rằng nếu bớt số đó đi 8 thì được số chia hết cho 7, nếu bớt số đó đi 9 thì được số chia hết cho 8, nếu bớt số đó đi 10 thì được số chia hết cho 9.

Bài 20: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất khi chia cho 11,17,29 thì có dư lần lượt là 6,12,24.

Bài 21: Tìm số tự nhiên n lớn nhất có ba chữ số, sao cho n chia 8;31 được dư lần lượt là 7;28.

Bài 22: Cho phân số: $A = \frac{n-5}{n+1}$ ($n \in \mathbb{Z}; n \neq -1$)

a) Tìm n để A có giá trị nguyên

b) Tìm n để A là phân số tối giản

Bài 23:

a) Tìm hai số tự nhiên a và b biết $BCNN(a,b)=180$; $UCLN(a,b)=12$

b) Tìm $n \in \mathbb{Z}$ để phân số $A = \frac{4n-1}{2n+3}$ có giá trị nguyên.

Bài 24: Cho $A = \frac{12n+1}{2n+3}$. Tìm giá trị của n để:

a) A là một phân số

b) A là một số nguyên

Bài 25:

a) Tìm giá trị n là số tự nhiên để $n+7$ chia hết cho $n+2$

b) Tìm x là số chia trong phép chia 235 cho x được số dư là 14

Bài 26: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ biết: $(3n+8) \vdots (n+1)$

Bài 27:

a) Cho $\overline{abc} - \overline{deg} \vdots 7$. Chứng minh $\overline{abcdeg} \vdots 7$

b) Tìm số nguyên n sao cho $n^2+1 \vdots n+1$

Bài 28:

a) Cho $A = 3+3^2+3^3+3^4+\dots+3^{90}$. Chứng minh A chia hết cho 11 và 13.

b) Tìm tất cả các cặp số nguyên x, y sao cho $xy-2x+y+1=0$.

Bài 29: Tìm tất cả các số nguyên n để:

Phân số $\frac{12n+1}{30n+2}$ là phân số tối giản

Bài 30: Tìm số nguyên n để phân số $M = \frac{2n-7}{n-5}$ có giá trị là số nguyên

Bài 31: Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{n+3}{2n-2}$ có giá trị là số nguyên

Bài 32: Cho $A = \frac{3n-5}{n+4}$, tìm $n \in \mathbb{Z}$ để A có giá trị nguyên.

Bài 33: Tìm các giá trị nguyên của n để phân số $A = \frac{3n+2}{n-1}$ có giá trị là số nguyên

Bài 34: Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{2n+1}{n+2}$ là phân số rút gọn được

Bài 35: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ biết: $(3n+8):(n+1)$

Bài 36: Tìm số nguyên n để $5+n^2-2n$ chia hết cho $n-2$

Bài 37: Cho $A = 3+3^2+3^3+3^4+\dots+3^{90}$. Chứng minh A chia hết cho 11 và 13.

Bài 38: Tìm tất cả các cặp số nguyên x, y sao cho $xy-2x+y+1=0$.

Bài 39: Tìm các số nguyên a, b biết rằng: $\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$

Bài 40: Chứng minh rằng với mọi số nguyên dương n thì $3^{n+2} - 2^{n+2} + 3^n - 2^n$ chia hết cho 10.

Bài 41: Tìm số tự nhiên n thỏa mãn $(2n+7):n+1$

Bài 42: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$

Bài 43: Tìm các cặp số nguyên x, y thỏa mãn: $3xy + 2x - 5y = 6$

Bài 44: Tìm các số nguyên dương x, y thỏa mãn $2x + 3y = 14$

Bài 45: Tìm các số nguyên x, y sao cho: $(x+1)(xy-1) = 3$

Bài 46: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ biết: $(3n+8):(n+1)$

Bài 47: Tìm số nguyên n để $(n^2+3n+6):(n+3)$

Bài 48: Tìm tất cả các số nguyên n để phân số $\frac{n+1}{n-2}$ có giá trị là một số nguyên

Bài 49: Cho $A = 999993^{1999} - 555557^{1997}$. Chứng minh rằng A chia hết cho 5

Trích đề HSG huyện Mường Ảng, năm 2014-2015

Bài 50: Tìm số nguyên n để $n^2+3:n-1$

Trích đề HSG huyện Xuân Trường, năm 2013-2014

Bài 51: Chứng minh rằng với mọi số nguyên n ta có $n^3 - n : 6$

Trích đề HSG huyện Trực Ninh năm 2017-2018

Bài 52: Chứng tỏ rằng: $\frac{2n+5}{n+3} (n \in \mathbb{N})$ là phân số tối giản

Trích đề HSG huyện Quỳnh Lưu năm 2018-2019.

Bài 53: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ để phân số $A = \frac{4n-1}{2n+3}$ có giá trị nguyên

Trích đề HSG huyện Nga Sơn năm 2017-2018

Bài 54: Tìm số nguyên dương n nhỏ nhất sao cho sau khi viết tiếp số đó sau số 2014 ta được số chia hết cho 101

Trích đề HSG huyện Nga Sơn năm 2017-2018

Bài 55: Tìm x, y nguyên biết: $x + y + xy = 40$

Trích đề HSG huyện Vĩnh Lộc năm 2017-2018

Bài 56: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ biết: $(3n+8):(n+1)$

Trích đề HSG huyện Bạch Thông năm 2018-2019

Bài 57: Tìm các số nguyên x, y biết: $2x - y + 4xy = 6$

Trích đề KS HSG huyện Tam Dương năm 2017-2018

Bài 58: Tìm các số nguyên n để $\frac{2n+1}{n+2}$ có giá trị là một số nguyên

Trích đề KS HSG huyện Tam Dương năm 2017-2018

Bài 59: Chứng tỏ rằng với mọi số nguyên n thì phân số $\frac{3n-10}{2n-7}$ là phân số tối giản

Trích đề KS HSG huyện Tam Dương năm 2018-2019

Bài 60: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n + 1$

Đề Sư tầm

CHỦ ĐỀ 4: SỐ NGUYÊN

A. PHẦN NỘI DUNG

I. Ước và bội.

Dạng 1: Chứng minh sự chia hết.

Bài 1: Cho $M = (-a+b) - (b+c-a) + (c-a)$. Trong đó $b, c \in \mathbb{Z}$ còn a là một số nguyên âm. Chứng minh rằng biểu thức M luôn dương

Trích đề HSG huyện Lâm Thao, năm 2017 - 2018

Lời giải

$M = -a$ mà a là số nguyên âm nên M luôn dương

Bài 2: Cho $\overline{ababab}$ là số có sáu chữ số, chứng tỏ số $\overline{ababab}$ là bội của 3.

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2018 - 2019

Lời giải

$$\overline{ababab} = \overline{ab}.10000 + \overline{ab}.100 + \overline{ab} = 10101.\overline{ab}$$

Do 10101 chia hết cho 3 nên $\overline{ababab}$ chia hết cho 3 hay $\overline{ababab}$ là bội của 3.

Bài 3: Tìm số nguyên n sao cho $4n-5$ chia hết cho $2n-1$.

Trích đề HSG huyện Lập Thạch năm 2015-2016

Lời giải

Tìm số nguyên n sao cho $4n-5$ chia hết cho $2n-1$.

$$\text{Ta có : } 4n-5 = 4n-2-3 = 2(2n-1)-3$$

$$\text{Đề } 4n-5 : 2n-1$$

$$3 : 2n-1$$

$$2n-1 \in U(3) = \{\pm 1; \pm 3\}$$

$2n-1$	-1	1	-3	3
n	0 (TM)	1 (TM)	-1 (TM)	2 (TM)

Vậy $n \in \{0; 1; 1; 2\}$.

Bài 4:

a) Cho $\overline{ababab}$ là số có sáu chữ số, chứng tỏ số $\overline{ababab}$ là bội của 3

b) Chứng tỏ : $S = 16^5 + 2^{15}$ chia hết cho 33

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2018 - 2019

Lời giải

$$\text{a) } \overline{ababab} = \overline{ab}.10000 + \overline{ab}.100 + \overline{ab} = 10101.\overline{ab}$$

Do 10101 chia hết cho 3 nên $\overline{ababab}$ chia hết cho 3 hay $\overline{ababab}$ là bội của 3

b) Chứng minh $S = 16^5 + 2^{15}$ chia hết cho 33

$$\text{Có } S = 16^5 + 2^{15} = (2^4)^5 + 2^{15} = 2^{20} + 2^{15} = 2^{15} \cdot (2^5 + 1) = 2^{15} \cdot 33$$

Nên S chia hết cho 33

Bài 5: Chứng minh rằng với mọi số nguyên n ta có $n^3 - n : 6$

Lời giải

Ta có $(n^3 - n) = n(n^2 - 1) = n(n^2 - n + n - 1) = n[n(n-1) + (n-1)] = n(n-1)(n+1)$

Với mọi số nguyên dương n thì $(n-1)n(n+1)$ là tích của 3 số tự nhiên liên tiếp sẽ chia hết cho 2 và 3 mà $(2,3)=1$ nên $n(n-1)(n+1):6$

Bài 6: Chứng tỏ rằng $a^2 + 3a + 1$ không thể chia hết cho 2 với a là số nguyên.

Lời giải

Ta có $a^2 + 3a + 1 = a^2 + a + 2a + 1 = a(a+1) + 2a + 1$

Vì $a(a+1)$ là tích hai số nguyên liên tiếp nên chia hết cho 2 ;

$2a$ chia hết cho 2 ;

1 không chia hết cho 2 .

Suy ra $a^2 + 3a + 1$ không chia hết cho 2 với a là số nguyên.

Bài 7: Chứng tỏ $4x + 3y$ chia hết cho 7 khi $2x + 5y$ chia hết cho 7 .

Lời giải

Ta có:

$$4x + 3y : 7$$

$$\text{Suy ra } 4(4x + 3y) : 7$$

$$\text{Suy ra } 16x + 12y : 7$$

$$\text{Suy ra } 14x + 7y + 2x + 5y : 7$$

$$\text{Mà } 14x + 7y : 7 \text{ suy ra } 2x + 5y : 7$$

$$\text{Vậy } 4x + 3y : 7 \text{ khi } 2x + 5y : 7$$

Dạng 2: Tìm số thỏa mãn điều kiện chia hết.

Bài 1: Xét phân số $A = \frac{n^2 + 4}{n + 5}$. Hỏi có bao nhiêu số tự nhiên n trong khoảng từ 1 đến 2022 sao cho

phân số A chưa tối giản.

A. 79

B. 89

C. 99

D. 69

Bài 2: Gọi S là tập hợp các giá trị nguyên của x để $x + 3$ chia hết cho $x - 2$. Số tập hợp con của tập hợp S là:

A. 4

B. 16

C. 15

D. 5

Bài 3: Số nguyên dương nhỏ nhất không phải là ước của tích $1.2.3.4. \dots .96.97.98$ là

A. 78

B. 99

C. 101

D. 100

Bài 4: Tìm số nguyên n để $(n + 3):(n + 1)$

Lời giải

$$(n+3):(n+1)$$

$$\Rightarrow (n+1+2):(n+1)$$

$$\Rightarrow 2:(n+1) \text{ vì } (n+1):(n+1)$$

$$\Rightarrow n+1 \in \{1; 2; -1; -2\}$$

Trường hợp 1: $n+1=1 \Rightarrow n=0$ (thỏa mãn)

Trường hợp 2: $n+1=2 \Rightarrow n=1$ (thỏa mãn)

Trường hợp 2: $n+1=-1 \Rightarrow n=-2$ (thỏa mãn)

Trường hợp 2: $n+1=-2 \Rightarrow n=-3$ (thỏa mãn)

Vậy $n \in \{-3; -2; 0; 1\}$ thì $(n+3):(n+1)$

Bài 5: Có ba chồng sách: Văn, Âm nhạc, Toán, mỗi chồng chỉ gồm một loại sách. Mỗi cuốn Văn dày 15 mm, mỗi cuốn Âm nhạc dày 6 mm, mỗi cuốn Toán dày 8 mm. Người ta xếp cho 3 chồng sách cao bằng nhau. Tính chiều cao nhỏ nhất của ba chồng sách đó.

Trích đề HSG huyện Nghi Sơn năm 2021 - 2022

Lời giải

Vì chiều cao của ba chồng sách bằng nhau nên ta gọi là a (mm) (Điều kiện $a > 0$)

Theo đề bài ta có: $a:15; a:6; a:8$ mà a là số nhỏ nhất

Suy ra $a = BCNN(15, 6, 8) = 120$ (thỏa mãn)

Vậy chiều cao nhỏ nhất của ba chồng sách đó là 120 mm.

Bài 6: Tìm tất cả các cặp số nguyên x, y sao cho $xy - 2x + y + 1 = 0$

Trích đề HSG huyện Thạch Thành, năm 2018- 2019

Lời giải

$$xy - 2x + y + 1 = 0 \Leftrightarrow x(y-2) + (y-2) = -3$$

$$\Leftrightarrow (x+1)(y-2) = -3 = 1 \cdot (-3) = (-3) \cdot 1$$

Từ đó suy ra $(x; y) \in \{(0; -1); (-4; 3)\}$

Bài 7: Tìm số nguyên n để phân số $\frac{4n+5}{2n-1}$ có giá trị là một số nguyên.

Trích đề HSG huyện Thạch Thành năm 2018- 2019

Lời giải

$$\text{Ta có: } \frac{4n+5}{2n-1} = \frac{4n-2+7}{2n-1} = n + \frac{7}{2n-1}$$

Vì $n \in \mathbb{Z}$ nên để $\frac{4n+5}{2n-1}$ nguyên thì $(2n-1) \in U(7) = \{\pm 1; \pm 7\} \Rightarrow n \in \{-3; 0; 1; 4\}$

Bài 8: Tìm số nguyên n để phân số $\frac{4n+5}{2n-1}$ có giá trị là một số nguyên

Trích đề HSG huyện Thạch Thành năm 2018-2019

Lời giải

$$\text{Ta có: } \frac{4n+5}{2n-1} = \frac{4n-2+7}{2n-1} = n + \frac{7}{2n-1}$$

Vì $n \in \mathbb{Z}$ nên để $\frac{4n+5}{2n-1}$ nguyên thì $(2n-1) \in U(7) = \{\pm 1; \pm 7\} \Rightarrow n \in \{-3; 0; 1; 4\}$

Bài 9: Tìm hai số nguyên tố x và y sao cho: $x^2 - 2x + 1 = 6y^2 - 2x + 2$

Trích đề HSG huyện Việt Yên năm 2018-2019

Lời giải

$$\text{Ta có: } x^2 - 2x + 1 = 6y^2 - 2x + 2$$

$$\Rightarrow x^2 - 1 = 6y^2 \Rightarrow 6y^2 = (x-1)(x+1):2, \text{ do } 6y^2:2$$

Mặt khác $x-1+x+1=2x:2 \Rightarrow (x-1)$ và $(x+1)$ cùng chẵn hoặc cùng lẻ

Vậy $(x-1)$ và $(x+1)$ cùng chẵn $\Rightarrow (x-1)$ và $(x+1)$ là hai số chẵn liên tiếp

$$\Rightarrow (x-1)(x+1):8 \Rightarrow 6y^2:8 \Rightarrow 3y^2:4 \Rightarrow y^2:4 \Rightarrow y:2$$

$$\Rightarrow y = 2 \text{ (} y \text{ là số nguyên tố), tìm được: } x = 5$$

Bài 10: Số học sinh khối 6 của một trường chưa đến 400 bạn, biết khi xếp hàng 10; hàng 12; 15 đều dư 3 nhưng nếu xếp hàng 11 thì không dư. Tính số học sinh khối 6 của trường đó.

Trích đề HSG huyện Tân Yên năm 2018-2019

Lời giải

Gọi số học sinh là a ($a \in \mathbb{Z}^+$)

$$\text{Ta có: } a - 3 \in BC(10; 12; 15) \Rightarrow a - 3 = 60k \text{ (} k \in \mathbb{N}^*) \Rightarrow a = 60k + 3$$

k	1	2	3	4	5	6	7
a	63	123	183	243	303	363	423

Ta xem với giá trị nào của k thì $a < 400$ và $a:11$

Trong các giá trị trên, chỉ có $a = 363 < 400$ và $a:11$

Vậy số học sinh cần tìm là 363 học sinh.

Bài 11: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$.

Trích đề HSG huyện Hậu Lộc năm 2021-2022

Lời giải

$$\text{Ta có } A = 2n^2 + n - 6 = n(2n+1) - 6$$

Do $n(2n+1):2n+1 \quad \forall n \in \mathbb{Z}$, để $A:2n+1$ thì $6:2n+1$

Hay $2n+1 \in U(6) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 3; \pm 6\}$, mà $2n+1$ là số nguyên lẻ nên $2n+1$ là các ước lẻ của 6, ta có bảng sau:

$2n + 1$	- 1	1	- 3	3
n	- 1	0	- 2	1

Các giá trị của n tìm được đều thỏa mãn đề bài

Vậy $n \in \{-1; 0; -2; 1\}$.

Bài 12: Tìm các số nguyên n sao cho: $n^2 + 5n + 9$ là bội của $n + 3$.

HSG huyện Hoàng Hóa năm 2014 -2015

Lời giải

Ta có : $n^2 + 5n + 9 = n^2 + 3n + 2n + 9 = n.(n+3) + 2n + 9$

Vì $n(n+3)$ chia hết cho $n+3 \Rightarrow 2n+9$ chia hết cho $n+3$

Vì $2n+9$ chia hết cho $n+3$

Vì $n+3$ chia hết cho $n+3 \Rightarrow 2(n+3)$ chia hết cho $n+3$

$2n+6$ chia hết cho $n+3$

$2n+9 - (2n+6)$ chia hết cho $2n+3$

3 chia hết cho $2n+3$

$2n+3 \in U(7) = \{1; -1; 7; -7\}$

$2n+3$	-1	1	-7	7
n	-2 (TM)	-1(TM)	-5(TM)	2(TM)

Vậy $n \in \{-1; -2; 2; -5\}$.

Bài 13: Tìm các số nguyên x, y thỏa mãn : $2xy - x - y = 2$.

Trích đề HSG huyện Triệu Sơn năm 2021-2022

Lời giải

Ta có $2xy - x - y = 2$.

$4xy - 2x - 2y = 4$

$2x(2y-1) - 2y + 1 = 5$

$2x(2y-1) - (2y-1) = 5$

$(2y-1)(2x-1) = 5$

Ta có bảng sau:

$2x-1$	1	5	-1	-5
$2y-1$	5	1	-5	-1
x	1	3	0	-2
y	3	1	-2	0

Vậy các cặp số nguyên $(x; y)$ thỏa mãn là $(1; 3), (3; 1), (-2; 0), (0; -2)$

Bài 14: Tìm tất cả các cặp số tự nhiên khác không (x, y) sao cho $(2x+5) \cdot (x+2) = 3^y$

Trích đề HSG TP Bắc Giang năm 2021-2022

Lời giải

Vì $(2x+5)(x+2) = 3^y$ mà 3 nguyên tố nên ta có $2x+5 = 3^a, x+2 = 3^b$ với $a, b \in \mathbb{N}$ và $a+b = y$.

Vì x là số tự nhiên khác 0 nên $2x+5 > x+2$ nên $3^a > 3^b$

Do đó $3^a : 3^b$

$$(2x+5):(x+2)$$

Ta có $2x+5 = 2(x+2)+1$;

Lập luận suy ra $1:(x+2)$ vô lý vì $1 < x+2$

KL: Vậy không có giá trị nào của x, y thỏa mãn bài toán.

Bài 15: Tìm các số nguyên a, b biết rằng: $\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$

Trích đề HSG huyện Hoài Nhơn năm 2015-2016

Lời giải

$$\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$$

$$\frac{2a-7}{14} = \frac{1}{b+3}$$

$$(2a-7)(b+3) = 14.$$

Do $a, b \in \mathbb{Z}$ nên $2a-7 \in \mathcal{U}(14)$

Vì $2a-7$ lẻ nên $2a-7 \in \{-7; -1; 1; 7\}$ nên $a \in \{0; 3; 4; 7\}$.

Từ đó tính được: $(a, b) = (0; -5), (3; -17); (4; 11), (7; -1)$

Bài 16: Tìm các cặp số tự nhiên x, y sao cho $(2x+1)(y-5) = 12$

Trích đề HSG huyện Lương Tài năm 2015-2016

Lời giải

$(2x+1); (y-5)$ là các ước của 12

$$\mathcal{U}(12) = \{1; 2; 3; 4; 6; 12\}$$

Vì $2x+1$ lẻ nên

- $2x+1=1$. Do đó $x=0, y=17$
- $2x+1=3$. Do đó $x=1, y=9$

Bài 17: Tìm tất cả các số nguyên n để:

a) Phân số $\frac{n+1}{n-2}$ có giá trị là một số nguyên

b) Phân số $\frac{12n+1}{30n+2}$ là phân số tối giản

Trích đề HSG huyện Lương Tài năm 2015-2016

Lời giải

a) $\frac{n+1}{n-2}$ là số nguyên khi $(n+1):(n-2)$

Ta có: $n+1 = (n-2)+3$,

vậy $(n+1):(n-2)$ khi $3:(n-2)$

$$(n-2) \in \mathcal{U}(3) = \{-3; -1; 1; 3\} \Rightarrow n \in \{-1; 1; 3; 5\}$$

b) Gọi d là Ư C của $12n+1$ và $30n+2$ ($d \in \mathbb{N}^*$)

$$12n+1:d; 30n+2:d$$

$$[5(12n+1)-2(30n+2)]:d$$

$$(60n+5-60n-4):d$$

$$1:d$$

mà $d \in \mathbb{N}^*$ nên $d=1$

Vậy phân số đã cho tối giản.

Bài 18: Cho biểu thức : $P = \frac{2n+1}{n-4}$.

a) Với điều kiện nào của số nguyên n thì P là một phân số. Tính giá trị của P khi $n=-203$.

b) Viết tập hợp M các số nguyên n sao cho phân số P có giá trị là một số nguyên.

Trích đề HSG huyện Đông Hưng năm 2021-2022

Lời giải

Xét biểu thức $P = \frac{2n+1}{n-4}$ ($n \in \mathbb{Z}$).

a) Để P là phân số thì $n-4 \neq 0 \Rightarrow n \neq 4$.

$$\text{Với } n = -203 \text{ thì } P = \frac{2(-203)+1}{-203-4} = \frac{-406+1}{-207} = \frac{-405}{-207} = \frac{45}{23}.$$

b) $P \in \mathbb{Z}$ nên $(2n+1):(n-4)$

$$(2n-8+9):(n-4)$$

$$[2(n-4)+9]:(n-4)$$

$$9:n-4$$

$$n-4 \in \text{Ư}(9) = \{\pm 1; \pm 3; \pm 9\}.$$

Ta có bảng sau:

$n-4$	1	-1	3	-3	9	-9
n	5	3	7	1	13	-5

Vậy $n \in \{5; 3; 7; 1; 13; -5\}$ thì $P \in \mathbb{Z}$.

Bài 19: Tìm x nguyên dương để $2x-1$ chia hết cho $x-3$.

Trích đề HSG TP Bắc Giang năm 2021-2022

Lời giải

$$\text{Vi } (2x-1):(x-3)$$

$$[2(x-3)+5]:(x-3)$$

mà $2(x-3):x-3$ nên $5:x-3$

$$x-3 \in \text{Ư}(5) \text{ mà } \text{Ư}(5) = \{1; -1; 5; -5\}$$

$$x-3 \in \{1; -1; 5; -5\}$$

$$x \in \{4; 2; 8; -2\}$$

Mà x nguyên dương nên $x \in \{4; 2; 8\}$

Vậy $x \in \{4; 2; 8\}$

Bài 20: Tìm số tự nhiên n lớn nhất biết rằng khi chia các số 6355; 1705; 1271 cho n được các số dư lần lượt là 55; 25 và 1111.

Trích đề HSG TP Bắc Ninh năm 2021-2022

Lời giải

Vì khi chia 6355 cho n được số dư là 55 nên $(6355 - 55) : n$.

Vì khi chia 1680 cho n được số dư là 25 nên $(1680 - 25) : n$.

Vì khi chia 1260 cho n được số dư là 11 nên $(1260 - 11) : n$

Suy ra n là Ư C(6300, 1680, 1260)

Mà n là số tự nhiên lớn nhất nên $n = \text{Ư CLN}(6300, 1680, 1260)$

Mà $\text{Ư CLN}(6300, 1680, 1260) = 420$ nên $n = 420$.

Vậy số tự nhiên n cần tìm là 420.

Bài 21: Tìm số tự nhiên x biết: $24 : x$; $36 : x$; $160 : x$ và x là số lớn nhất.

Trích đề HSG Huyện Đông Hưng năm 2021-2022

Lời giải

Ta có số tự nhiên x biết: $24 : x$; $36 : x$; $160 : x$ và x là số lớn nhất

$x = \text{Ư CLN}(24, 36, 160)$;

Ta có: $24 = 2^3 \cdot 3$; $36 = 2^2 \cdot 3^2$; $160 = 2^5 \cdot 5$

$\text{Ư CLN}(24, 36, 160) = 2^2 = 4$.

Vậy $x = 4$ (thỏa mãn).

Bài 22: Tìm số tự nhiên a nhỏ nhất sao cho: a chia cho 5 dư 3, a chia cho 7 dư 4

Trích đề HSG huyện Thanh Chương năm 2018-2019

Lời giải

Ta có: $a = 5q + 3$; $a = 7p + 4$

Xét $a + 17 = 5q + 20 = 7p + 21$

$a + 17$ chia hết cho cả 5 và 7

$a + 17 \in BC(5; 7)$

Vì a là số tự nhiên nhỏ nhất nên $a + 17 = BCNN(5, 7) = 35$

$a = 18$

Bài 23: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất biết rằng số đó chia cho 9 dư 5, chia cho 7 dư 4 và chia cho 5 dư 3

Trích đề HSG cấp trường Bá Thước năm 2018-2019

Lời giải

Gọi số cần tìm là a

Ta có a chia cho 9 dư 5 nên $a = 9k + 5 (k \in \mathbb{N})$

$2a = 9k_1 + 1$

$$(2a-1):9$$

Ta có a chia cho 7 dư 4 nên $a = 7m + 4 (m \in \mathbb{N})$

$$2a = 7m_1 + 1$$

$$(2a-1):7$$

Ta có a chia cho 5 dư 3 nên $a = 5t + 3 (t \in \mathbb{N})$

$$2a = 5t_1 + 1$$

$$(2a-1):5$$

$(2a-1):\{9;7;5\}$, mà $(9;7;5) = 1$ và a là số tự nhiên nhỏ nhất

$$2a-1 = BCNN(9,7,5) = 315.$$

Vậy $a = 158$

Bài 24: Tìm hai số tự nhiên biết tổng của chúng bằng 84, Ư CLN, của chúng bằng 6

Trích đề HSG cấp trường vòng 2 THCS Tân Lập năm 2018-2019

Lời giải

Gọi 2 số phải tìm là a và b ($a \leq b$) ta có: $(a,b) = 1$

$$\begin{cases} a = 6a' \\ b = 6b' \end{cases}, (a',b') = 1 (a,b,a'b' \in \mathbb{N}^*)$$

$$a' + b' = 14$$

a'	1	3	5
b'	13	11	9
a	6	18	30
b	78	66	54

Bài 25: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất khác 0 biết rằng số đó có 15 ước dương

Trích đề chọn HSG Tam Dương năm 2016-2017

Lời giải

Vì $15 = 1.15 = 3.5$ nên số cần tìm có dạng a^{14} hoặc $b^2.c^4$ (a,b,c là các số nguyên tố và $b \neq c$)

Th1: Số cần tìm có dạng a^{14} mà số đó là nhỏ nhất nên $a = 2$. Do đó $2^{14} = 16384$

Th2: Số cần tìm có dạng $b^2.c^4$ mà số đó nhỏ nhất nên $c = 2; a = 3$. Do đó $3^2.2^4 = 144$

Do $144 < 16384$ nên số cần tìm là 144

Bài 26: Tìm số nguyên n để phân số $M = \frac{2n-7}{n-5}$ có giá trị là số nguyên

Trích đề HSG huyện Thanh Chương năm 2018-2019

Lời giải

$$M = \frac{2n-7}{n-5} = \frac{2n-10+3}{n-5} = 2 + \frac{3}{n-5} \in \mathbb{Z}$$

$$n-5 \in \text{Ư}(3) = \{\pm 1; \pm 3\}$$

$$n \in \{2; 4; 6; 8\}$$

Vậy $n \in \{2; 4; 6; 8\}$

Bài 27: Tìm các cặp số nguyên $(x; y)$ biết: $2x(3y-2)+(3y-2)=-55$

Trích đề HSG cấp trường Hà Huy Tập năm 2018-2019

Lời giải

$$2x(3y-2)+(3y-2)=-55$$

$$(3y-2)(2x+1)=-55=-5.11=5.(-11)$$

Sau khi thử các trường hợp ta có $(x; y)=(5; -1)$

Bài 28: Cho a là một số nguyên có dạng $a=3b+7 (b \in \mathbb{Z})$. Hỏi a có thể nhận những giá trị nào trong các giá trị sau: $a=11; a=2002; a=2003; a=11570; a=22789; a=29563; a=299537$

Trích đề HSG cấp trường Bá Thước năm 2018-2019

Lời giải

Số nguyên có dạng $a=3b+7 (b \in \mathbb{Z})$ hay a là số chia 3 dư 1

Vậy a có thể nhận những giá trị là $a=2002; a=22789; a=29563$

Trắc nghiệm

Bài 29: Tập hợp các số tự nhiên x thỏa mãn $6:(x-2)$ là:

- A. $\{1; 2; 3; 6\}$.   B. $\{3; 6\}$.   C. $\{5; 8\}$.   D. $\{3; 4; 5; 8\}$.

Trích đề HSG trường THCS Việt Tiến (Việt Yên) năm 2021-2022

Đáp án: D

Tự luận

Bài 30: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất sao cho khi chia số đó cho 3 dư 1 ; chia cho 4 dư 2 ; chia cho 5 dư 3 ; chia cho 6 dư 4 và chia hết cho 11 .

Trích đề HSG Trường THCS Minh Đức năm 2021 - 2022

Lời giải

Gọi số phải tìm là x . Theo bài ra ta có $x+2$ chia hết cho 3, 4, 5, 6.

nên $x+2$ là bội chung của 3, 4, 5, 6

Mà $BCNN(3; 4; 5; 6) = 60$ nên $x+2 = 60.n$.

Do đó $x = 60.n - 2 (n = 1; 2; 3...)$.

Mặt khác $x:11$ nên lần lượt cho $n = 1; 2; 3...$ Ta thấy $n = 7$ thì $x = 418:11$

Vậy số nhỏ nhất phải tìm là 418 .

Bài 31: Tìm các số nguyên x sao cho $4x-3 : x-2$

Trích đề HSG cấp trường năm 2018-2019

Lời giải

Ta có: $4x-3 = 4x-8+5 = 4(x-2)+5$

Vì $4(x-2) : x-2$

Suy ra $4x-3 : x-2$ hay $5 : x-2$

Suy ra $x-2 \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$

Suy ra $x \in \{1; -3; 3; 7\}$

Bài 32: Tìm các số nguyên x, y thỏa mãn $2xy + y - 10x = 11$.

Trích đề HSG huyện Bình Xuyên năm 2021-2022

Lời giải

Ta có:

$$2xy + y - 10x = 11$$

$$y(2x + 1) - 5(2x + 1) = 6$$

$$(y - 5)(2x + 1) = 6$$

Vì $x, y \in \mathbb{Z}$ nên $y - 5, 2x + 1$ là Ư(6) mà lẻ nên ta có bảng sau

$2x+1$	-1	1	-3	3
$y-5$	-6	6	-2	2
x	-1	0	-2	1
y	-1	11	3	7

Vậy cặp thỏa mãn là $(x; y) \in \{(-1; -1), (0; 11), (-2; 3), (1; 7)\}$

Bài 33. Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{6n+4}{2n-1}$ có giá trị là một số nguyên.

Trích đề HSG Liên trường năm 2021-2022

Lời giải

$$\text{Ta có: } \frac{6n+4}{2n-1} = \frac{6n-3+7}{2n-1} = 3n + \frac{7}{2n-1}$$

Vì $n \in \mathbb{N}$ nên để $\frac{6n+4}{2n-1}$ nguyên thì $\frac{7}{2n-1}$ nguyên.

Khi đó $(2n-1) \in U(7) = \{\pm 1; \pm 7\}$ nên $n \in \{-3; 0; 1; 4\}$

Do $n \in \mathbb{N}$ nên $n \in \{0; 1; 4\}$

Bài 34. Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{n+3}{2n-2}$ có giá trị là số nguyên.

Trích đề HSG cấp trường năm 2018-2019

Lời giải

Để phân số $\frac{n+3}{2n-2}$ có giá trị là nguyên thì $n+3 : 2n-2$

$$2(n+3) : 2n-2$$

Suy ra $(2n+6) - (2n-2) : (2n-2)$

Suy ra $(2n-2n) + (6+2) : 2n-2$ suy ra $8 : 2n-2$

Suy ra $(2n-2) \in \{\pm 2; \pm 4; \pm 8\}$

Sau khi thử các trường hợp ta được $n = 5$

II. Tìm số thỏa mãn điều kiện cho trước

Bài 1: Tìm tất cả các cặp số nguyên sao cho tổng của chúng bằng tích của chúng.

Trích đề HSG huyện Lâm Thao năm 2018-2019

Lời giải

$M = -a$ Gọi hai số nguyên đó là x và y

Theo bài ra ta có:

$$xy = x + y$$

$$\Rightarrow xy - x - y + 1 = 1$$

$$\Rightarrow (x-1)(y-1) = 1$$

$\Rightarrow x-1, y-1$ là các ước của 1

$\Rightarrow x-1 = y-1 = 1$ hoặc $x-1 = y-1 = -1$

$$\Rightarrow x = y = 2 \text{ hoặc } x = y = 0$$

Bài 2: Tìm số nguyên x , biết:

$$a) 2016 : [25 - (3x + 2)] = 3^2 \cdot 7$$

$$b) \frac{x}{6} + \frac{x}{10} + \frac{x}{15} + \frac{x}{21} + \frac{x}{28} + \frac{x}{36} + \frac{x}{45} + \frac{x}{55} + \frac{x}{66} + \frac{x}{78} = \frac{220}{39}$$

Trích đề HSG huyện Thạch Thành năm 2018- 2019

Lời giải

$$a) 2016 : [25 - (3x + 2)] = 3^2 \cdot 7 \Leftrightarrow 2016 : [25 - (3x + 2)] = 63$$

$$\Leftrightarrow 25 - (3x + 2) = 2016 : 63 \Rightarrow 25 - (3x + 2) = 32$$

$$\Leftrightarrow 3x + 2 = -7 \Leftrightarrow 3x = -9 \Leftrightarrow x = -3$$

$$b) \frac{x}{6} + \frac{x}{10} + \frac{x}{15} + \frac{x}{21} + \frac{x}{28} + \frac{x}{36} + \frac{x}{45} + \frac{x}{55} + \frac{x}{66} + \frac{x}{78} = \frac{220}{39}$$

$$\Leftrightarrow x \cdot \left(\frac{1}{6} + \frac{1}{10} + \frac{1}{15} + \frac{1}{21} + \frac{1}{28} + \frac{1}{36} + \frac{1}{45} + \frac{1}{55} + \frac{1}{66} + \frac{1}{78} \right) = \frac{220}{39}$$

$$\Leftrightarrow 2x \cdot \left(\frac{1}{12} + \frac{1}{20} + \frac{1}{30} + \frac{1}{42} + \frac{1}{56} + \frac{1}{72} + \frac{1}{90} + \frac{1}{110} + \frac{1}{132} + \frac{1}{156} \right) = \frac{220}{39}$$

$$\Leftrightarrow 2x \cdot \left(\frac{1}{3 \cdot 4} + \frac{1}{4 \cdot 5} + \frac{1}{5 \cdot 6} + \frac{1}{6 \cdot 7} + \frac{1}{7 \cdot 8} + \frac{1}{8 \cdot 9} + \frac{1}{9 \cdot 10} + \frac{1}{10 \cdot 11} + \frac{1}{11 \cdot 12} + \frac{1}{12 \cdot 13} \right) = \frac{220}{39}$$

$$\Leftrightarrow 2x \cdot \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{4} + \frac{1}{4} - \frac{1}{5} + \dots + \frac{1}{12} - \frac{1}{13} \right) = \frac{220}{39}$$

$$\Leftrightarrow 2x \cdot \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{13} \right) = \frac{220}{39} \Rightarrow x = 11$$

Bài 3: Tìm các cặp số nguyên $(x; y)$ biết: $\frac{x}{5} + 1 = \frac{1}{y-1}$

Trích đề HSG huyện Vũ Thư, năm 2018- 2019

Lời giải

$$\text{Ta có: } \frac{x}{5} + 1 = \frac{1}{y-1} \Leftrightarrow \frac{x+5}{5} = \frac{1}{y-1} \Leftrightarrow (x+5)(y-1) = 5 \cdot 1$$

$$\Leftrightarrow (x+5)(y-1) = 5 \cdot 1 = 1 \cdot 5 = -5 \cdot (-1) = (-1) \cdot (-5)$$

Thay hết tất cả các trường hợp ta có:

$$(x; y) = \{(0; 2); (-4; 6); (-10; 0); (-6; -4)\}$$

B. PHẦN PHIẾU BÀI TẬP

I. Ước và bội.

Dạng 1: Chứng minh sự chia hết.

Bài 1: Cho $M = (-a+b) - (b+c-a) + (c-a)$. Trong đó $b, c \in \mathbb{Z}$ còn a là một số nguyên âm. Chứng minh rằng biểu thức M luôn dương

Trích đề HSG huyện Lâm Thao, năm 2017 - 2018

Bài 2: Cho $\overline{ababab}$ là số có sáu chữ số, chứng tỏ số $\overline{ababab}$ là bội của 3.

Trích đề HSG huyện Tân Yên năm 2018 - 2019

Bài 3: Tìm số nguyên n sao cho $4n-5$ chia hết cho $2n-1$.

Trích đề HSG huyện Lập Thạch năm 2015-2016

Bài 4:

a) Cho $\overline{ababab}$ là số có sáu chữ số, chứng tỏ số $\overline{ababab}$ là bội của 3

b) Chứng tỏ : $S = 16^5 + 2^{15}$ chia hết cho 33

Trích đề HSG huyện Tân Yên năm 2018 - 2019

Bài 5: Chứng minh rằng với mọi số nguyên n ta có $n^3 - n : 6$

Trích đề chọn HSG Trục Ninh năm 2017-2018

Bài 6: Chứng tỏ rằng $a^2 + 3a + 1$ không thể chia hết cho 2 với a là số nguyên.

Trích đề HSG huyện Hiệp Hoà năm 2021-2022

Bài 7: Chứng tỏ $4x+3y$ chia hết cho 7 khi $2x+5y$ chia hết cho 7.

Trích đề HSG cấp huyện năm 2018-2019

Dạng 2: Tìm số thỏa mãn điều kiện chia hết.

Bài 1: Xét phân số $A = \frac{n^2 + 4}{n + 5}$. Hỏi có bao nhiêu số tự nhiên n trong khoảng từ 1 đến 2022 sao cho phân số A chưa tối giản.

A. 79

B. 89

C. 99

D. 69

Trích đề HSG huyện Tân Yên năm 2021 - 2022

Bài 2: Gọi S là tập hợp các giá trị nguyên của x để $x+3$ chia hết cho $x-2$. Số tập hợp con của tập hợp S là:

A. 4

B. 16

C. 15

D. 5

Trích đề HSG huyện Tân Yên năm 2021 - 2022

Bài 3: Số nguyên dương nhỏ nhất không phải là ước của tích $1.2.3.4 \dots 96.97.98$ là

A. 78

B. 99

C. 101

D. 100

Trích đề HSG huyện Tân Yên năm 2021 - 2022

Bài 4: Tìm số nguyên n để $(n+3):(n+1)$

Trích đề HSG huyện Lâm Thao năm 2018- 2019

Bài 5: Có ba chồng sách: Văn, Âm nhạc, Toán, mỗi chồng chỉ gồm một loại sách. Mỗi cuốn Văn dày 15 mm, mỗi cuốn Âm nhạc dày 6 mm, mỗi cuốn Toán dày 8 mm. Người ta xếp cho 3 chồng sách cao bằng nhau. Tính chiều cao nhỏ nhất của ba chồng sách đó.

Trích đề HSG huyện Nghi Sơn năm 2021 - 2022

Bài 6: Tìm tất cả các cặp số nguyên x, y sao cho $xy - 2x + y + 1 = 0$

Trích đề HSG huyện Thạch Thành, năm 2018- 2019

Bài 7: Tìm số nguyên n để phân số $\frac{4n+5}{2n-1}$ có giá trị là một số nguyên.

Trích đề HSG huyện Thạch Thành năm 2018- 2019

Bài 8: Tìm số nguyên n để phân số $\frac{4n+5}{2n-1}$ có giá trị là một số nguyên

Trích đề HSG huyện Thạch Thành năm 2018-2019

Bài 9: Tìm hai số nguyên tố x và y sao cho: $x^2 - 2x + 1 = 6y^2 - 2x + 2$

Trích đề HSG huyện Việt Yên năm 2018-2019

Bài 10: Số học sinh khối 6 của một trường chưa đến 400 bạn, biết khi xếp hàng 10; hàng 12; 15 đều dư 3 nhưng nếu xếp hàng 11 thì không dư. Tính số học sinh khối 6 của trường đó.

Trích đề HSG huyện Tân Uyên năm 2018-2019

Bài 11: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n + 1$.

Trích đề HSG huyện Hậu Lộc năm 2021-2022

Bài 12: Tìm các số nguyên n sao cho: $n^2 + 5n + 9$ là bội của $n + 3$.

HSG huyện Hoàng Hóa năm 2014 -2015

Bài 13: Tìm các số nguyên x, y thỏa mãn : $2xy - x - y = 2$.

Trích đề HSG huyện Triệu Sơn năm 2021-2022

Bài 14: Tìm tất cả các cặp số tự nhiên khác không (x, y) sao cho $(2x+5) \cdot (x+2) = 3^y$

Trích đề HSG TP Bắc Giang năm 2021-2022

Bài 15: Tìm các số nguyên a, b biết rằng: $\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$

Trích đề HSG huyện Hoài Nhơn năm 2015-2016

Bài 16: Tìm các cặp số tự nhiên x, y sao cho $(2x+1)(y-5) = 12$

Trích đề HSG huyện Lương Tài năm 2015-2016

Bài 17: Tìm tất cả các số nguyên n để:

a) Phân số $\frac{n+1}{n-2}$ có giá trị là một số nguyên

b) Phân số $\frac{12n+1}{30n+2}$ là phân số tối giản

Trích đề HSG huyện Lương Tài năm 2015-2016

Bài 18: Cho biểu thức : $P = \frac{2n+1}{n-4}$.

- a) Với điều kiện nào của số nguyên n thì P là một phân số. Tính giá trị của P khi $n = -203$.
b) Viết tập hợp M các số nguyên n sao cho phân số P có giá trị là một số nguyên.

Trích đề HSG huyện Đông Hưng năm 2021-2022

Bài 19: Tìm x nguyên dương để $2x-1$ chia hết cho $x-3$.

Trích đề HSG TP Bắc Giang năm 2021-2022

Bài 20: Tìm số tự nhiên n lớn nhất biết rằng khi chia các số $6355; 1705; 1271$ cho n được các số dư lần lượt là $55; 25$ và 1111 .

Trích đề HSG TP Bắc Ninh năm 2021-2022

Bài 21: Tìm số tự nhiên x biết: $24 : x$; $36 : x$; $160 : x$ và x là số lớn nhất.

Trích đề HSG Huyện Đông Hưng năm 2021-2022

Bài 22: Tìm số tự nhiên a nhỏ nhất sao cho: a chia cho 5 dư 3, a chia cho 7 dư 4

Trích đề HSG huyện Thanh Chương năm 2018-2019

Bài 23: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất biết rằng số đó chia cho 9 dư 5, chia cho 7 dư 4 và chia cho 5 dư 3

Trích đề HSG cấp trường Bá Thước năm 2018-2019

Bài 24: Tìm hai số tự nhiên biết tổng của chúng bằng 84, ƯCLN, của chúng bằng 6

Trích đề HSG cấp trường vòng 2 THCS Tân Lập năm 2018-2019

Bài 25: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất khác 0 biết rằng số đó có 15 ước dương

Trích đề chọn HSG Tam Dương năm 2016-2017

Bài 26: Tìm số nguyên n để phân số $M = \frac{2n-7}{n-5}$ có giá trị là số nguyên

Trích đề HSG huyện Thanh Chương năm 2018-2019

Bài 27: Tìm các cặp số nguyên $(x; y)$ biết: $2x(3y-2) + (3y-2) = -55$

Trích đề HSG cấp trường Hà Huy Tập năm 2018-2019

Bài 28: Cho a là một số nguyên có dạng $a = 3b + 7 (b \in \mathbb{Z})$. Hỏi a có thể nhận những giá trị nào trong các giá trị sau: $a = 11; a = 2002; a = 2003; a = 11570; a = 22789; a = 29563; a = 299537$

Trích đề HSG cấp trường Bá Thước năm 2018-2019

Trắc nghiệm

Bài 29: Tập hợp các số tự nhiên x thỏa mãn $6 : (x-2)$ là:

- A. $\{1; 2; 3; 6\}$.   B. $\{3; 6\}$.   C. $\{5; 8\}$.   D. $\{3; 4; 5; 8\}$.

Trích đề HSG trường THCS Việt Tiến (Việt Yên) năm 2021-2022

Tự luận

Bài 30: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất sao cho khi chia số đó cho 3 dư 1 ; chia cho 4 dư 2 ; chia cho 5 dư 3 ; chia cho 6 dư 4 và chia hết cho 11 .

Trích đề HSG Trường THCS Minh Đức năm 2021 - 2022

Bài 31: Tìm các số nguyên x sao cho $4x-3 : x-2$

Trích đề HSG cấp trường năm 2018-2019

Bài 32: Tìm các số nguyên x, y thỏa mãn $2xy + y - 10x = 11$.

Trích đề HSG huyện Bình Xuyên năm 2021-2022

Bài 33. Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{6n+4}{2n-1}$ có giá trị là một số nguyên.

Trích đề HSG Liên trường năm 2021-2022

Bài 34. Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{n+3}{2n-2}$ có giá trị là số nguyên.

Trích đề HSG cấp trường năm 2018-2019

II. Tìm số thỏa mãn điều kiện cho trước

Bài 1: Tìm tất cả các cặp số nguyên sao cho tổng của chúng bằng tích của chúng.

Trích đề HSG huyện Lâm Thao năm 2018- 2019

Bài 2: Tìm số nguyên x , biết:

a) $2016 : [25 - (3x + 2)] = 3^2 \cdot 7$

b) $\frac{x}{6} + \frac{x}{10} + \frac{x}{15} + \frac{x}{21} + \frac{x}{28} + \frac{x}{36} + \frac{x}{45} + \frac{x}{55} + \frac{x}{66} + \frac{x}{78} = \frac{220}{39}$

Trích đề HSG huyện Thạch Thành năm 2018- 2019

Bài 3: Tìm các cặp số nguyên $(x; y)$ biết: $\frac{x}{5} + 1 = \frac{1}{y-1}$

Trích đề HSG huyện Vũ Thư, năm 2018- 2019

C. SỬU TÀM CÁC BÀI TƯƠNG TỰ

Bài 1: Chứng minh rằng với mọi số nguyên dương n thì $3^{n+2} - 2^{n+2} + 3^n - 2^n$ chia hết cho 10.

Lời giải

$$\begin{aligned} \text{Ta có : } 3^{n+2} - 2^{n+2} + 3^n - 2^n &= (3^{n+2} + 3^n) - (2^{n+2} + 2^n) = 3^n(3^2 + 1) - 2^n(2^2 + 1) \\ &= 3^n \cdot 10 - 2^n \cdot 5 = 3^n \cdot 10 - 2^{n-1} \cdot 10 = 10 \cdot (3^n - 2^{n-1}) \text{ chia hết cho 10.} \end{aligned}$$

Vậy với mọi số nguyên dương n thì $3^{n+2} - 2^{n+2} + 3^n - 2^n$ chia hết cho 10.

Bài 2: Tìm số tự nhiên n thỏa mãn $(2n+7):n+1$

Lời giải

$$\begin{aligned} \text{Ta có } (2n+7):n+1 &\Leftrightarrow 2n+7-2(n+1):n+1 \\ &\Leftrightarrow (2n+7)-(2n+2):n+1 \Leftrightarrow 2n+7-2n-2:n+1 \Leftrightarrow 5:n+1 \\ &\Rightarrow n+1 \in \{\pm 1; \pm 5\} \Rightarrow n \in \{-6; -2; 0; 4\} \end{aligned}$$

Vì $n \in \mathbb{N}$ nên $n \in \{0; 4\}$

Vậy với $n \in \{0; 4\}$ thì $(2n+7):n+1$

Bài 3: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$

Lời giải

$$\text{Ta có: } A = 2n^2 + n - 6 = n(2n+1) - 6$$

Vì A chia hết cho $2n+1$ nên $n(2n+1) - 6:2n+1$ mà $n(2n+1):2n+1$ nên

$$6:2n+1 \Rightarrow 2n+1 \in U(6) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 3 \pm 6\}.$$

Do $2n+1$ là số lẻ nên $2n+1 \in U(6) = \{\pm 1; \pm 3\}$. Ta có bảng sau:

$2n+1$	1	-1	3	-3
$2n$	0	-2	2	-4
n	0	-1	1	-2

Vậy $n \in \{-2; -1; 0; 1\}$

Bài 4: Tìm các cặp số nguyên x, y thỏa mãn: $3xy + 2x - 5y = 6$

Lời giải

$$\begin{aligned} 3xy + 2x - 5y = 6 &\Rightarrow x(3y+2) - 5y = 6 \Rightarrow 3x(3y+2) - 15y = 18 \\ &\Rightarrow 3x(3y+2) - 15y - 10 = 18 - 10 \Rightarrow 3x(3y+2) - 5(3y+2) = 8 \\ &\Rightarrow (3x-5)(3y+2) = 8 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow 3y+2 \in U(8) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 4; \pm 8\}$$

Mà $3y+2$ là số chia cho 3 dư 2 $\Rightarrow 3y+2 \in \{-1; 2; -4; 8\}$.

Ta có bảng sau:

$3y+2$	-4	-1	2	8
$3x-5$	-2	-8	4	1
y	-2	-1	0	2
x	1	-1	3	2

Vậy $(x; y) \in \{(1; -2), (-1; -1), (3; 0), (2; 2)\}$

Bài 5: Tìm các số nguyên dương x, y thỏa mãn $2x + 3y = 14$

Lời giải

Xét $2x + 3y = 14$ (1)

Ta có: $14 : 2; 2x : 2 \Rightarrow 5y : 2 \Rightarrow y : 2$

$5y < 14 \Rightarrow y < 14 : 5 \Rightarrow y \leq 2$

mà y chẵn nên $y = 2$ thay vào (1) $\Rightarrow x = 2$

Vậy $x = 2; y = 2$

Bài 6: Tìm các số nguyên x, y sao cho: $(x+1)(xy-1) = 3$

Lời giải

Vì $(x+1)(xy-1) = 3, x \in \mathbb{Z}, y \in \mathbb{Z}$

$\Rightarrow x+1 \in \mathbb{Z}, xy-1 \in \mathbb{Z}$

Do đó, $(x+1), (xy-1) \in \{\pm 1; \pm 3\}$

Ta có:

$x+1$	1	-1	3	-3
$xy-1$	3	-3	1	-3
x	0	-2	2	-4
y	Ktm	1	1	0

Vậy các cặp (x, y) thỏa mãn là: $(-2; 1); (2; 1); (-4; 0)$

Bài 7: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ biết: $(3n+8):(n+1)$

Lời giải:

Ta có: $3n+8 = 3n+3+5 = 3(n+1)+5$

Suy ra: $(3n+8):(n+1)$ khi $(n+1) \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$.

Vậy $n \in \{-6; -2; 0; 4\}$.

Bài 8: Tìm số nguyên n để $(n^2+3n+6):(n+3)$

Lời giải:

Ta có $n^2+3n+6 = n(n+3)+6$

Vì $n(n+3):(n+3)$, nên để $(n^2+3n+6):(n+3)$ thì $6:(n+3)$

Mà $n \in \mathbb{Z}$ nên $(n+3)$ là ước của 6

$$\Rightarrow (n+3) \in \{\pm 3; \pm 6\} \Rightarrow n \in \{0; -6; 3; -9\}$$

Vậy $n \in \{0; -6; 3; -9\}$ thì $(n^2 + 3n + 6) : (n+3)$

Bài 9: Tìm tất cả các số nguyên n để phân số $\frac{n+1}{n-2}$ có giá trị là một số nguyên

Lời giải:

Ta có $\frac{n+1}{n-2}$ là một số nguyên khi $(n+1) : (n-2)$

Ta có $n+1 = (n-2) + 3$, do đó $(n+1) : (n-2)$ khi $3 : (n-2)$

$\Rightarrow (n-2)$ là ước của 3

$$\Rightarrow (n-2) \in \{-3; -1; 1; 3\} \Rightarrow n \in \{-1; 1; 3; 5\}$$

Vậy $n \in \{-1; 1; 3; 5\}$ thì $\frac{n+1}{n-2}$ có giá trị là một số nguyên.

Bài 10: Cho $A = 999993^{1999} - 555557^{1997}$. Chứng minh rằng A chia hết cho 5

Trích đề HSG huyện Mường Ảng, năm 2014- 2015

Lời giải

Để chứng minh $A : 5$ ta xét chữ số tận cùng của A bằng việc xét chữ số tận cùng của từng số hạng.

Ta có: $3^{1999} = (3^4)^{499} \cdot 3^3 = 81^{499} \cdot 27$ nên 3^{1999} có tận cùng là 7

$$7^{1997} = (7^4)^{499} \cdot 7 = 2401^{499} \cdot 7 \Rightarrow 7^{1997} \text{ tận cùng là } 7$$

Vậy A có tận cùng là 0 nên $A : 5$

Bài 11: Tìm số nguyên n để $n^2 + 3 : n - 1$

Trích đề HSG huyện Xuân Trường, năm 2013- 2014

Lời giải

Ta có $n^2 + 3 = n(n-1) + n + 3$ (Thêm bớt n để làm xuất hiện tích $n-1$) $= n(n-1) + (n-1) + 1 + 3$ (

Thêm bớt 1 để làm xuất hiện $n-1$)

$$= (n-1)(n+1) + 4 : n-1$$

Vì $(n-1)(n+1) : n-1$ nên suy ra $4 : n-1$

$$n-1 \in U(4) = \{-4; -2; 1; 2; 4\}$$

$$\Rightarrow n \in \{-3; -1; 0; 2; 3; 5\}$$

Vậy $n \in \{-3; -1; 0; 2; 3; 5\}$ thì $n^2 + 3 : n - 1$

Bài 12: Cho $A = \frac{3n-5}{n+4}$, tìm $n \in \mathbb{Z}$ để A có giá trị nguyên.

Trích đề HSG huyện Tĩnh Gia năm 2018 - 2019

Lời giải

Ta có

$$A = \frac{3n-5}{n+4} = 3 + \frac{-17}{n+4}$$

A có giá trị nguyên khi và chỉ khi $(n+4) \in U(-17) = \{\pm 1; \pm 17\}$.

Ta có bảng sau:

$n+4$	-17	-1	1	17
n	-21	-5	-3	13

Vậy $n \in \{-21; -5; -3; 13\}$ thì A có giá trị nguyên.

Bài 13: Tìm các số nguyên n sao cho $n^2 + 5n + 9$ là bội của $n+3$.

Trích đề HSG huyện Hưng Hà (Thái Bình) năm 2018 - 2019

Lời giải

Ta có $n^2 + 5n + 9 = n(n+3) + 2n + 1 = n(n+3) + 2(n+3) - 5 = (n+3) \cdot (n+2) - 5 : n+3$

Vì $(n+3) \cdot (n+2) : n+3$ nên $5 : n+3$

Suy ra $n+3 \in U(5) = \{-5; -1; 1; 5\}$

hay $n \in \{-8; -4; -2; 2\}$

Vậy $n \in \{-8; -4; -2; 2\}$.

Bài 14: Tìm x, y nguyên biết $\frac{2}{y} - \frac{1}{x} = \frac{8}{xy} + 1$.

Lời giải

Từ $\frac{2}{y} - \frac{1}{x} = \frac{8}{xy} + 1$.

Suy ra $\frac{2x-y}{x \cdot y} = \frac{8+xy}{x \cdot y}$

$$2x - y = 8 + xy$$

$$xy - 2x + y = -8$$

$$x \cdot (y-2) + y - 2 = -10$$

$$(y-2) \cdot (x+1) = -10.$$

Ta có bảng sau:

$x+1$	-10	-5	-2	-1	1	2	5	10
x	-11	-6	-3	-2	0	1	4	9
$y-2$	1	2	5	10	-10	-5	-2	-1
y	3	4	7	12	-8	-3	0	1

Vậy các cặp số (x, y) nguyên thoả mãn là $(-11; 3), (-6; 4), (-3; 7), (-2; 12), (0; -8), (1; -3), (4; 0), (9; 1)$

Bài 15: Tìm số nguyên x, y biết $6x^2 + 5y^2 = 74$.

Lời giải

Từ $6x^2 + 5y^2 = 74$

Suy ra $6x^2 \leq 74$ do đó $x^2 \leq \frac{74}{6}$ mà $x \in \mathbb{Z}$ nên $x^2 \in \{0; 1; 4; 9\}$.

TH1: $x^2 = 0$ suy ra $5y^2 = 74$ (loại)

TH2: $x^2 = 1$ suy ra $6 + 5y^2 = 74$ hay $5y^2 = 68$ (loại)

TH3: $x^2 = 4$ suy ra $6.4 + 5y^2 = 74$ nên $5y^2 = 50$ hay $y^2 = 10$ (loại)

TH4: $x^2 = 9$ ($x = \pm 3$) suy ra $6.9 + 5y^2 = 74$ nên $5y^2 = 20$ hay $y^2 = 4$ suy ra $y = \pm 2$.

Vậy các cặp số $(x; y)$ nguyên thoả mãn là $(-3; -2), (-3; 2), (3; -2), (3; 2)$.

Bài 16: Tìm các số nguyên x, y thoả mãn $2x^2 + 3y^2 = 77$.

Lời giải

Từ $2x^2 + 3y^2 = 77$

Suy ra $0 \leq 3y^2 \leq 77$ do đó $0 \leq y^2 \leq 25$ mà $y \in \mathbb{Z}$ và y^2 là số chính phương nên $y^2 \in \{1; 9; 25\}$.

TH1: $y^2 = 1$ suy ra $2x^2 + 3 = 77$ nên $2x^2 = 74$ hay $x^2 = 37$ (loại).

TH2: $y^2 = 9$ ($y = \pm 3$) suy ra $2x^2 + 3.9 = 77$ nên $2x^2 = 50$ hay $x^2 = 25$ suy ra $x = \pm 5$.

TH3: $y^2 = 25$ ($y = \pm 5$) suy ra $2x^2 + 3.25 = 77$ nên $2x^2 = 2$ hay $x^2 = 1$ suy ra $x = \pm 1$.

Vậy các cặp số $(x; y)$ nguyên thoả mãn là

$(-5; -3), (-5; 3), (5; -3), (5; 3), (-1; -5), (-1; 5), (1; -5), (1; 5)$.

Bài 17: Tìm các giá trị x, y nguyên thoả mãn:

a) $x(y+2) = -8$

b) $x(y-3) = -12$

c) $(x+1)y = 3$

Lời giải

a) Vì x, y là các số nguyên nên $x, (y+2)$ cũng là các số nguyên

Mà $x(y+2) = -8$. Nên $x, (y+2) \in U(-8) = \{1; 2; 4; 8; -1; -2; -4; -8\}$

Ta có bảng sau:

x	1	2	4	8	-1	-2	-4	-8
$y+2$	-8	-4	-2	-1	8	4	2	1
y	-10	-6	-4	-3	6	2	0	-1

Vậy các cặp số $(x; y)$ nguyên thoả mãn là

$(1; -10), (2; -6), (4; -4), (8; -3), (-1; 6), (-2; 2), (-4; 0), (-8; -1)$.

b) Vì x, y là các số nguyên nên $x, (y-3)$ cũng là các số nguyên

Mà $x(y-3) = -12$ nên $x, (y-3) \in U(-12) = \{1; 2; 3; 4; 6; 12; -1; -2; -3; -4; -6; -12\}$

Ta có bảng sau:

x	1	2	3	4	6	12	-1	-2	-3	-4	-6	-12
$y-3$	-12	-6	-4	-3	-2	-1	12	6	4	3	2	1
y	-9	-3	-1	0	1	2	15	9	7	6	5	4

Vậy các cặp số $(x; y)$ nguyên thoả mãn là

$(1; -9), (2; -3), (3; -1), (4; 0), (6; 1), (12; 2), (-1; 15), (-2; 9), (-3; 7), (-4; 6), (-6; 5), (-12; 4)$.

c) Vì x, y là các số nguyên nên $(x+1), y$ cũng là các số nguyên

Mà $(x+1)y = 3$ nên $(x+1), y \in U(3) = \{1; 3; -1; -3\}$.

Ta có bảng sau:

$x+1$	1	3	-1	-3
x	0	2	-2	-4
y	3	1	-3	-1

Vậy các cặp số $(x; y)$ nguyên thỏa mãn là $(0;3), (2;1), (-2;-3), (-4;-1)$.

Bài 18: Tìm các giá trị x, y nguyên thỏa mãn $(x+1)(y-3)=3$

Lời giải

Vì x, y là các số nguyên nên $(x+1), (y-3)$ cũng là các số nguyên. Mà $(x+1)(y-3)=3$ nên $(x+1), (y-3) \in U(3) = \{1; 3; -1; -3\}$. Ta có bảng sau:

$x+1$	1	3	-1	-3
x	0	2	-2	-4
$y-3$	3	1	-3	-1
y	6	4	0	2

Vậy các cặp số nguyên $(x; y)$ cần tìm là $(0;6), (2;4), (-2;0), (-4;2)$.

Bài 19: Tìm các giá trị x, y nguyên thỏa mãn $(2x+1)(y-5)=12$

Lời giải

Vì x, y là các số nguyên nên $(2x+1), (y-5)$ cũng là các số nguyên.

Mà $(2x+1)(y-5)=12$ nên $(2x+1), (y-5) \in U(12) = \{1; 2; 3; 4; 6; 12; -1; -2; -3; -4; -6; -12\}$

Vì $2x+1$ là số lẻ nên ta có bảng sau:

$2x+1$	1	3	-1	-3
x	0	1	-1	-2
$y-5$	12	4	-12	-4
y	17	9	-7	1

Vậy các cặp số nguyên $(x; y)$ cần tìm là $(0;17), (1;9), (-1;-7), (-2;1)$.

Bài 20: Tìm x, y nguyên thỏa mãn: $(x-3)=y(x+2)$ với $x \neq -2$.

Lời giải

$$\text{Vì } (x-3)=y(x+2) \quad (1)$$

$$\text{nên } x-3 \vdots x+2$$

$$\text{Suy ra } x+2-5 \vdots x+2$$

$$\text{Mà } x+2 \vdots x+2 \text{ với mọi } x \text{ nguyên, } x \neq -2.$$

$$\text{Nên } 5 \vdots x+2 \text{ suy ra } x+2 \in U(5) = \{1; 5; -1; -5\}.$$

$$\text{suy ra } x \in \{-1; 3; -3; -7\}.$$

$$\text{Với } x=-1 \text{ thay vào (1) ta được } -4=y.1 \text{ suy ra } y=-4.$$

$$\text{Với } x=3 \text{ thay vào (1) ta được } 0=y.5 \text{ suy ra } y=0.$$

$$\text{Với } x=-3 \text{ thay vào (1) ta được } -6=y.(-1) \text{ suy ra } y=6.$$

$$\text{Với } x=-7 \text{ thay vào (1) ta được } -10=y.(-5) \text{ suy ra } y=2.$$

Vậy các cặp số nguyên $(x; y)$ cần tìm là $(-1; -4), (3; 0), (-3; -6), (-7; 2)$.

Bài 21: Tìm các số nguyên x , biết:

a) $3x+2 \vdots x-1$

b) $2x-5 \vdots x-1$

c) $2x+3 \vdots x+1$

Lời giải

a) $3x+2 \vdots x-1$

Suy ra $3x-3+5 \vdots x-1$

hay $3(x-1)+5 \vdots x-1$

Vì $3(x-1) \vdots x-1$ với mọi $x \neq 1$

nên $5 \vdots x-1$ suy ra $x-1 \in U(5) = \{1; 5; -1; -5\}$.

suy ra $x \in \{2; 6; 0; -4\}$.

b) $2x-5 \vdots x-1$

Suy ra $2x-2-3 \vdots x-1$

hay $2(x-1)-3 \vdots x-1$

Vì $x-1 \vdots x-1$ với mọi $x \neq 1$

nên $3 \vdots x-1$ suy ra $x-1 \in U(3) = \{1; 3; -1; -3\}$.

suy ra $x \in \{2; 4; 0; -2\}$.

c) $2x+3 \vdots x+1$

Suy ra $2x+2+1 \vdots x+1$

hay $2(x+1)+1 \vdots x+1$

Vì $2(x+1) \vdots x+1$ với mọi $x \neq -1$.

nên $1 \vdots x+1$ suy ra $x+1 \in U(1) = \{-1; 1\}$.

suy ra $x \in \{0; -2\}$.

Bài 22: Tìm các số nguyên x , biết

a) $2x+5 \vdots 2x-1$

b) $4x-5 \vdots 2x-1$

c) $10-2x \vdots x-2$

Lời giải

a) $2x+5 \vdots 2x-1 \Rightarrow 2x-1+6 \vdots 2x-1$

Vì $2x-1 \vdots 2x-1$ với mọi x nguyên

Nên $6 \vdots 2x-1 \Rightarrow 2x-1 \in U(6) = \{1; 2; 3; 6; -1; -2; -3; -6\}$

$\Rightarrow 2x \in \{2; 3; 4; 7; 0; -1; -2; -5\}$

$\Rightarrow x \in \left\{1; \frac{3}{2}; 2; \frac{7}{2}; 0; \frac{-1}{2}; -1; \frac{-5}{2}\right\}$.

Vì $x \in \mathbb{Z}$ nên $x \in \{1; 2; 0; -1\}$.

b) $4x-5 \vdots 2x-1$

$\Rightarrow 4x-2-3 \vdots 2x-1$

$\Rightarrow 2(2x-1)-3 \vdots 2x-1$

Vì $2(2x-1) \vdots 2x-1$ với mọi x nguyên

Nên $3 \vdots 2x-1 \Rightarrow 2x-1 \in U(3) = \{1; 3; -1; -3\}$

$\Rightarrow 2x \in \{2; 4; 0; -2\}$

$\Rightarrow x \in \{1; 2; 0; -1\}$.

Vậy $x \in \{1; 2; 0; -1\}$.

Bài 23: Tìm các số nguyên x , biết $10 - 2x \vdots x - 2$

Lời giải

Ta có: $10 - 2x \vdots x - 2$

$$\Rightarrow 2x - 10 \vdots x - 2$$

$$\Rightarrow 2x - 4 - 6 \vdots x - 2$$

$$\Rightarrow 2(x - 2) - 6 \vdots x - 2$$

Vì $2(x - 2) \vdots x - 2$ với mọi x nguyên khác 2.

$$\text{Nên } 6 \vdots x - 2 \Rightarrow x - 2 \in U(6) = \{1; 2; 3; 6; -1; -2; -3; -6\}$$

$$\Rightarrow x \in \{3; 4; 5; 8; 1; 0; -1; -4\}$$

Vậy $x \in \{3; 4; 5; 8; 1; 0; -1; -4\}$.

Bài 24: Tìm số nguyên n với $n \neq 2$ để phân số $A = \frac{n+1}{n-2}$ có giá trị là số nguyên.

Lời giải

Để phân số A có giá trị là một số nguyên thì $n + 1 \vdots n - 2$

$$\Rightarrow n - 2 + 3 \vdots n - 2$$

Vì $n - 2 \vdots n - 2$ với mọi số nguyên n khác 2.

$$\text{Nên } 3 \vdots n - 2 \Rightarrow n - 2 \in U(3) = \{1; 3; -1; -3\}$$

$$\Rightarrow n \in \{3; 5; 1; -1\}.$$

Bài 25: Tìm số nguyên n với $n \neq 1$ để phân số $A = \frac{n+2}{n-1}$ có giá trị là số nguyên.

Lời giải

Để phân số A có giá trị là một số nguyên thì $n + 2 \vdots n - 1 \Rightarrow n - 1 + 3 \vdots n - 1$

Vì $n - 1 \vdots n - 1$ với mọi số nguyên n khác 1

$$\text{Nên } 3 \vdots n - 1 \Rightarrow n - 1 \in U(3) = \{1; 3; -1; -3\}$$

$$\Rightarrow n \in \{2; 4; 0; -2\}.$$

Bài 26: Tìm x, y nguyên thỏa mãn $xy - 3x = -19$.

Lời giải

$$xy - 3x = -19$$

$$\Rightarrow x(y - 3) = -19.$$

Vì x, y là các số nguyên nên $x, (y - 3)$ cũng là các số nguyên

$$\text{Nên } x, (y - 3) \in U(-19) = \{1; 19; -1; -19\}$$

Ta có bảng sau:

x	1	19	-1	-19
$y - 3$	-19	-1	19	1
y	-16	2	22	4

Vậy các cặp số nguyên $(x; y)$ cần tìm là $(1; -16), (19; 2), (-1; 22), (-19; 4)$.

Bài 27: Tìm x, y nguyên thỏa mãn $2x + xy - y = 9$.

Lời giải

$$\text{Ta có } 2x + xy - y = 9$$

$$\Rightarrow x(y + 2) - y - 2 + 2 = 9$$

$$\Rightarrow x(y+2)-(y+2)=7$$

$$\Rightarrow (y+2)(x-1)=7.$$

Vì là x, y các số nguyên nên $(x-1), (y+2)$ cũng là các số nguyên.

Nên $(x-1), (y+2) \in U(7) = \{1; 7; -1; -7\}$.

Ta có bảng sau:

$x-1$	1	7	-1	-7
x	2	8	0	-6
$y+2$	7	1	-7	-1
y	5	-1	-9	-3

Vậy các cặp số nguyên $(x; y)$ cần tìm là $(2; 5), (8; -1), (0; -9), (-6; -3)$.

Bài 28: Tìm x, y nguyên thỏa mãn $(x+6) = y(x-1)$ với $x \neq 1$.

Lời giải

$$\text{Vì } y(x-1) = x+6 \quad (1)$$

$$\text{Nên } x+6 : x-1 \Rightarrow x-1+7 : x-1$$

Mà $x-1 : x-1$ với mọi x nguyên khác 1.

$$\text{Nên } 7 : x-1 \Rightarrow x-1 \in U(7) = \{1; 7; -1; -7\}$$

$$\Rightarrow x \in \{2; 8; 0; -6\}.$$

$$\text{Với } x=2 \text{ thay vào (1) ta được } y \cdot 1 = 8 \Rightarrow y=8$$

$$\text{Với } x=8 \text{ thay vào (1) ta được } y \cdot 7 = 14 \Rightarrow y=2$$

$$\text{Với } x=0 \text{ thay vào (1) ta được } y \cdot (-1) = 6 \Rightarrow y=-6$$

$$\text{Với } x=-6 \text{ thay vào (1) ta được } y \cdot (-7) = 0 \Rightarrow y=0.$$

Bài 29: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất khi chia nó cho 6, 7, 9 được các số dư lần lượt là 2, 3, 5.

Lời giải

Gọi số tự nhiên cần tìm là a với $a \in \mathbb{N}$.

Vì a chia 6 dư 2 nên $a-2$ chia hết cho 6.

Vì a chia 7 dư 3 nên $a-3$ chia hết cho 7.

Vì a chia 9 dư 5 nên $a-5$ chia hết cho 9.

$$\text{Ta có } \begin{cases} a-2:6 \\ a-3:7 \\ a-5:9 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a-2+6:6 \\ a-3+7:7 \\ a-5+9:9 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a+4:6 \\ a+4:7 \\ a+4:9 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a+4 \in BC(6; 7; 9) = B(126) = \{0; 126; 252; \dots\}$$

$$\Rightarrow a \in \{122; 248; \dots\}. \text{ Vì } a \text{ là số tự nhiên nhỏ nhất nên } a=122.$$

Vậy số tự nhiên nhỏ nhất cần tìm là 122.

Bài 30: Tìm số tự nhiên có ba chữ số biết rằng nếu bớt số đó đi 8 thì được số chia hết cho 7, nếu bớt số đó đi 9 thì được số chia hết cho 8, nếu bớt số đó đi 10 thì được số chia hết cho 9.

Lời giải

Gọi số tự nhiên cần tìm là a với $a \in \mathbb{N}$.

Vì a bớt đi 8 thì chia hết cho 7 nên $a-8$ chia hết cho 7.

Vì a bớt đi 9 thì chia hết cho 8 nên $a-9$ chia hết cho 8.

Vì a bớt đi 10 thì chia hết cho 9 nên $a-10$ chia hết cho 9.

$$\text{Ta có } \begin{cases} a-8:7 \\ a-9:8 \\ a-10:9 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a-8+7:7 \\ a-9+8:8 \\ a-10+9:9 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a-1:7 \\ a-1:8 \\ a-1:9 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a-1 \in BC(7;8;9) = B(504) = \{0;504;1008;.....\}$$

$$\Rightarrow a \in \{1;505;1009;.....\}. \text{ Vì } a \text{ là số tự nhiên có ba chữ số nên } a = 505.$$

Vậy số tự nhiên cần tìm là 505.

Bài 31: Tìm số tự nhiên nhỏ nhất khi chia cho 11,17,29 thì có dư lần lượt là 6,12,24.

Lời giải

Gọi số tự nhiên cần tìm là a .

Vì a chia cho 11 dư 6 nên $a-6$ chia hết cho 11.

Vì a chia cho 17 dư 12 nên $a-12$ chia hết cho 17.

Vì a chia cho 29 dư 24 nên $a-24$ chia hết cho 29.

$$\text{Ta có } \begin{cases} a-6:11 \\ a-12:17 \\ a-24:29 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a-6+11:11 \\ a-12+17:17 \\ a-24+29:29 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a+5:11 \\ a+5:17 \\ a+5:29 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a+5 \in BC(11;17;29) = B(5423) = \{0;5423;10846;.....\}$$

$$\Rightarrow a \in \{5418;10841;.....\}. \text{ Vì } a \text{ nhỏ nhất nên } a = 5418.$$

Vậy số tự nhiên nhỏ nhất cần tìm là 5418.

Bài 32: Tìm số tự nhiên n lớn nhất có ba chữ số, sao cho n chia 8;31 được dư lần lượt là 7;28.

Lời giải

Vì n chia cho 8 dư 7 nên $n-7$ chia hết cho 8

Và n chia cho 31 dư 28 nên $n-28$ chia hết cho 31

$$\text{Ta có } \begin{cases} n-7:8 \\ n-28:31 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n-7+72:8 \\ n-28+93:31 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n+65:8 \\ n+65:31 \end{cases}$$

$$\Rightarrow n+65 \in BC(8;31) = B(248) = \{0;248;496;744;992;.....\}$$

$$\Rightarrow n \in \{183;431;679;927;.....\}.$$

Vì n là số tự nhiên lớn nhất có ba chữ số nên $n = 927$.

Bài 33: Cho phân số: $A = \frac{n-5}{n+1}$ ($n \in \mathbb{Z}; n \neq -1$)

a) Tìm n để A có giá trị nguyên

b) Tìm n để A là phân số tối giản

Lời giải:

$$\text{a) } A = \frac{n-5}{n+1} = \frac{n+1-6}{n+1} = 1 - \frac{6}{n+1}$$

A nhận giá trị nguyên $n+1 \in U(6) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 3; \pm 6\}$.

$n+1$	1	-1	2	-2	3	-3	6	-6
n	0	-2	1	-3	2	-4	5	-7

b) A tối giản $(n+1, n-5) = 1$

$$(n+1, 6) = 1$$

$\Rightarrow n+1$ không chia hết cho 2 và $n+1$ không chia hết cho 3.

Bài 34:

a) Tìm hai số tự nhiên a và b biết $BCNN(a,b) = 180$; $UCLN(a,b) = 12$

b) Tìm $n \in \mathbb{Z}$ để phân số $A = \frac{4n-1}{2n+3}$ có giá trị nguyên.

Lời giải:

a) Ta có $ab = 180.12 = 2160$

Giả sử $a \leq b$. Vì $UCLN(a,b) = 12$ nên $a = 12m, b = 12n$ với $(m,n) = 1$ và $m \leq n$

Suy ra $12m.12n = 2160 \Rightarrow mn = 15$. Ta có bảng sau:

m	n	a	b
1	15	12	180
3	5	36	60

Vậy ta có hai cặp $(a;b)$ là $(12;180), (36;60)$.

$$b) A = \frac{4n-1}{2n+3} = \frac{2(2n+3)}{2n+3} - \frac{7}{2n+3} = 2 - \frac{7}{2n+3}$$

A có giá trị nguyên $\Leftrightarrow 2n+3 \in U(7) = \{\pm 1; \pm 7\}$.

Ta có bảng sau

$2n+3$	1	-1	7	-7
n	-1	-2	2	-5

Vậy $n \in \{-1; -2; 2; -5\}$

Bài 35: Cho $A = \frac{12n+1}{2n+3}$. Tìm giá trị của n để:

a) A là một phân số   b) A là một số nguyên

Lời giải:

$$a) A = \frac{12n+1}{2n+3} \text{ là phân số khi } 12n+1 \in \mathbb{Z}, 2n+3 \in \mathbb{Z}, 2n+3 \neq 0 \Leftrightarrow \begin{cases} n \in \mathbb{Z} \\ n \neq -1, 5 \end{cases}$$

$$b) A = \frac{12n+1}{2n+3} = 6 - \frac{17}{2n+3}$$

A là số nguyên khi $2n+3 \in U(17) \Leftrightarrow 2n+3 \in \{\pm 1; \pm 17\} \Leftrightarrow n \in \{-10; -2; -1; 7\}$

Bài 36:

a) Tìm giá trị n là số tự nhiên để $n+7$ chia hết cho $n+2$

b) Tìm x là số chia trong phép chia 235 cho x được số dư là 14

Lời giải:

$$a) (x+7):(x+2) \Leftrightarrow 5:(x+2) \Leftrightarrow (x+2) \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$$

$$\Rightarrow x \in \{-3; -1; -7; 3\}.$$

$$b) 235 : x \text{ dư } 14 \Rightarrow 235 - 14 : x (x > 14) \Rightarrow 221 : x (x > 14) \Rightarrow x \in \{17; 221\}$$

Bài 37: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ biết: $(3n+8) : (n+1)$

Lời giải:

$$\text{Ta có: } 3n+8 = 3n+3+5 = 3(n+1)+5$$

$$\text{Suy ra : } (3n+8) : (n+1) \text{ khi } (n+1) \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$$

$$\text{Tìm được: } n \in \{-6; -2; 0; 4\}$$

Bài 38:

a) Cho $\overline{abc} - \overline{deg} : 7$. Chứng minh $\overline{abc deg} : 7$

b) Tìm số nguyên n sao cho $n^2 + 1 : n + 1$

Lời giải:

$$\text{a) Ta có: } \overline{abc deg} = 1000 \cdot \overline{abc} + \overline{deg}$$

$$= (1001 - 1) \overline{abc} + \overline{deg} = 1001 \overline{abc} - \overline{abc} + \overline{deg} = 1001 \overline{abc} - (\overline{abc} - \overline{deg})$$

$$\text{Vì } 1001 \overline{abc} = 7 \cdot 143 \overline{abc} \Rightarrow 7 \cdot 143 \overline{abc} : 7 \quad (1)$$

$$\overline{abc} - \overline{deg} : 7 \text{ (gt)} \quad (2)$$

Từ (1) và (2) suy ra $\overline{abc deg} : 7$

b) Ta có:

$$n^2 + 2 = n(n+1) + [-(n+1)] + 3$$

$$\text{Vì } n(n+1) : n+1 \text{ và } -(n+1) : n+1$$

$$\text{Để } n^2 + 2 : n+1 \text{ thì } 3 : n+1 \Rightarrow n+1 \in U(3) = \{\pm 1; \pm 3\} \Rightarrow n \in \{-2; 0; -4; 2\}.$$

Bài 39:

a) Cho $A = 3 + 3^2 + 3^3 + 3^4 + \dots + 3^{90}$. Chứng minh A chia hết cho 11 và 13.

b) Tìm tất cả các cặp số nguyên x, y sao cho $xy - 2x + y + 1 = 0$.

Lời giải:

$$\text{a) } A \text{ có } 90 \text{ số hạng mà } 90 : 5 \text{ nên } A = 3 + 3^2 + 3^3 + 3^4 + \dots + 3^{90}$$

$$A = (3 + 3^2 + 3^3 + 3^4 + 3^5) + (3^6 + 3^7 + 3^8 + 3^9 + 3^{10}) + \dots + (3^{86} + 3^{87} + 3^{88} + 3^{89} + 3^{90})$$

$$= 3 \cdot (1 + 3 + 3^2 + 3^3 + 3^4) + 3^6 \cdot (1 + 3 + 3^2 + 3^3 + 3^4) + \dots + 3^{86} \cdot (1 + 3 + 3^2 + 3^3 + 3^4)$$

$$= 121 \cdot (3 + 3^6 + \dots + 3^{86}) : 11 \Rightarrow A : 11$$

A có 90 số hạng mà $90 : 3$ nên:

$$A = (3 + 3^2 + 3^3) + (3^4 + 3^5 + 3^6) + \dots + (3^{88} + 3^{89} + 3^{90})$$

$$= 3 \cdot (1 + 3 + 3^2) + 3^4 \cdot (1 + 3 + 3^2) + \dots + 3^{88} \cdot (1 + 3 + 3^2)$$

$$= 13.(3+3^4+\dots+3^{88}):13 \Rightarrow A:13$$

$$b) xy - 2x + y + 1 = 0 \Leftrightarrow x(y-2) + (y-2) = -3$$

$$\Leftrightarrow (x+1)(y-2) = -3 = 1.(-3) = (-3).1$$

Từ đó suy ra $(x; y) \in \{(0; -1); (-4; 3)\}$

Bài 40: Tìm tất cả các số nguyên n để:

Phân số $\frac{12n+1}{30n+2}$ là phân số tối giản

Lời giải:

Gọi d là ƯC của $12n+1$ và $30n+2$ ($d \in \mathbb{N}^*$) $\Rightarrow 12n+1:d, 30n+2:d$

$$[5(12n+1) - 2(30n+2)]:d \Leftrightarrow (60n+5 - 60n-4):d \Leftrightarrow 1:d$$

mà $d \in \mathbb{N}^* \Rightarrow d = 1$

Vậy phân số đã cho tối giản

Bài 41: Tìm số nguyên n để phân số $M = \frac{2n-7}{n-5}$ có giá trị là số nguyên

Lời giải:

$$a) M = \frac{2n-7}{n-5} = \frac{2n-10+3}{n-5} = 2 + \frac{3}{n-5} \in \mathbb{Z} \Rightarrow n-5 \in U(3) = \{\pm 1; \pm 3\}$$

Suy ra $n \in \{2; 4; 6; 8\}$

Bài 42: Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{n+3}{2n-2}$ có giá trị là số nguyên

Lời giải:

Để phân số $\frac{n+3}{2n-2}$ có giá trị là nguyên thì $n+3:2n-2$

$$2(n+3):2n-2$$

$$(2n+6)-(2n-2):(2n-2)$$

$$(2n-2n)+(6+2):2n-2 \Rightarrow 8:2n-2$$

Suy ra $(2n-2) \in \{\pm 2; \pm 4; \pm 8\}$

Sau khi thử các trường hợp ta được $n = 5$.

Bài 43: Cho $A = \frac{3n-5}{n+4}$, tìm $n \in \mathbb{Z}$ để A có giá trị nguyên.

Lời giải:

$$Ta có A = \frac{3n-5}{n+4} = 3 + \frac{-17}{n+4}$$

Để $A \in \mathbb{Z}$ Thì $(n+4) \in U(-17) = \{\pm 1; \pm 17\}$.

Lập bảng và xét các giá trị ta có $n \in \{-5; -3; 21; 13\}$ thì A nguyên.

Bài 33. Tìm các giá trị nguyên của n để phân số $A = \frac{3n+2}{n-1}$ có giá trị là số nguyên

Lời giải

$$\text{Ta có: } A = \frac{3n+2}{n-1} = \frac{3n-3+5}{n-1} = 3 + \frac{5}{n-1}$$

Để A có giá trị nguyên $\frac{5}{n-1} \in \mathbb{Z}$ suy ra $(n-1) \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$ suy ra $n \in \{2; 0; 6; -4\}$

Bài 45. Tìm số tự nhiên n để phân số $\frac{2n+1}{n+2}$ là phân số rút gọn được

Lời giải

Gọi d là ƯCLN($2n+1, n+2$) ($d \in \mathbb{N}^*$)

Ta có: $2n+1 : d, n+2 : d$ suy ra $[(2n+4) - (2n+1)] : d$ suy ra $3 : d$

Vì $d \in \mathbb{N}^*$ nên $d \in \{1; 3\}$. Để phân số $\frac{2n+1}{n+2}$ rút gọn được thì $d = 3$

Suy ra $n+2 = 3k$ suy ra $n = 3k - 2$ ($k \in \mathbb{N}^*$)

Vậy với $n = 3k - 2$ ($k \in \mathbb{N}^*$) thì phân số $\frac{2n+1}{n+2}$ là phân số rút gọn được

Bài 46: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ biết: $(3n+8) : (n+1)$

Lời giải

Ta có: $3n+8 = 3n+3+5 = 3(n+1)+5$

Suy ra: $(3n+8) : (n+1)$ khi $(n+1) \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$.

Vậy $n \in \{-6; -2; 0; 4\}$.

Bài 47: Tìm số nguyên n để $5+n^2-2n$ chia hết cho $n-2$

Lời giải

Ta có $5+n^2-2n = 5+n(n-2)$

Vì $n(n-2) : (n-2)$, nên để $(5+n^2-2n) : (n-2)$ thì $5 : (n-2)$

Suy ra $(n-2)$ phải là ước của 5 suy ra $(n-2) \in \{-5; -1; 1; 5\}$ suy ra: $n \in \{-3; -1; 3; 7\}$

Vậy $n \in \{-3; -1; 3; 7\}$ thì $5+n^2-2n$ chia hết cho $n-2$

Bài 48: Cho $A = 3+3^2+3^3+3^4+\dots+3^{90}$. Chứng minh A chia hết cho 11 và 13.

Lời giải:

A có 90 số hạng mà $90 : 5$ nên $A = 3+3^2+3^3+3^4+\dots+3^{90}$

$$A = (3+3^2+3^3+3^4+3^5) + (3^6+3^7+3^8+3^9+3^{10}) + \dots + (3^{86}+3^{87}+3^{88}+3^{89}+3^{90})$$

$$= 3 \cdot (1+3+3^2+3^3+3^4) + 3^6 \cdot (1+3+3^2+3^3+3^4) + \dots + 3^{86} \cdot (1+3+3^2+3^3+3^4)$$

$$= 121 \cdot (3+3^6+\dots+3^{86}) : 11 \text{ suy ra } A : 11$$

A có 90 số hạng mà $90 : 3$ nên:

$$A = (3+3^2+3^3) + (3^4+3^5+3^6) + \dots + (3^{88}+3^{89}+3^{90})$$

$$= 3 \cdot (1+3+3^2) + 3^4 \cdot (1+3+3^2) + \dots + 3^{88} \cdot (1+3+3^2)$$

$$= 13.(3 + 3^4 + \dots + 3^{88}) : 13 \text{ suy ra } A : 13$$

Bài 49. Tìm tất cả các cặp số nguyên x, y sao cho $xy - 2x + y + 1 = 0$.

Lời giải:

$$xy - 2x + y + 1 = 0 \text{ suy ra } x(y - 2) + (y - 2) = -3$$

$$\text{suy ra } (x + 1)(y - 2) = -3 = 1 \cdot (-3) = (-3) \cdot 1$$

$$\text{Từ đó suy ra } (x; y) \in \{(0; -1); (-4; 3)\}$$

Bài 50: Tìm các số nguyên a, b biết rằng: $\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$

Lời giải:

$$\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3} \text{ suy ra } \frac{2a-7}{14} = \frac{1}{b+3} \text{ suy ra } (2a-7)(b+3) = 14$$

Do $a, b \in \mathbb{Z}$ nên $2a-7 \in U(14)$

$$\text{Vì } 2a-7 \text{ lẻ nên } 2a-7 \in \{\pm 1; \pm 7\} \text{ suy ra } a \in \{0; 3; 4; 7\}$$

$$\text{Vậy } (a; b) = \{(0; -5); (3; -17); (4; 11); (7; -1)\}$$

Tài liệu được chia sẻ bởi Website VnTeach.Com

<https://www.vnteach.com>

CHỦ ĐỀ 4: SỐ NGUYÊN
A. PHẦN NỘI DUNG

I. Ước và bội.

Dạng 1: Chứng minh sự chia hết.

Bài 1: Tìm các giá trị nguyên n của đề phân số $B = \frac{2n+5}{n+3}$ có giá trị là số nguyên.

Trích đề KS HSG huyện năm 2021 – 2022

Lời giải

Ta có: $\frac{2n+5}{n+3} = \frac{2(n+3)-1}{n+3} = 2 - \frac{1}{n+3}$

Để B có giá trị nguyên thì $\frac{1}{n+3}$ nguyên

$1:(n+3)$

$n+3$ thuộc ước nguyên của 1

$n+3 \in \{-1; 1\}$

$n \in \{-4; -2\}$.

Vậy $n \in \{-4; -2\}$

Bài 2: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$

Trích đề HSG Trường Nghĩa Đồng huyện Tân Kỳ năm 2021-2022.

Lời giải

Ta có $A = 2n^2 + n - 6 = n.(2n+1) - 6$

Vì A chia hết cho $2n+1$ nên $6:2n+1$

$2n+1 \in U(6) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 3; \pm 6\}$

Do $2n+1$ là số lẻ nên ta có bảng sau

$2n+1$	1	-1	3	-3
$2n$	0	-2	2	-4
n	0	-1	1	-2

Vậy với $n \in \{-2; -1; 0; 1\}$ thì A chia hết cho $2n+1$.

Bài 3: Chứng minh rằng trong hai số: $5^n + 2023$ và $5^n + 2024$, luôn có một số chia hết cho 3 với mọi số tự nhiên n .

Trích đề HSG huyện Yên Mỹ năm 2021 – 2022

Lời giải

Vì $5 \not\vdots 3$, nên $5^n \not\vdots 3$ do đó 5^n nhận được một trong hai dạng sau:

$5^n = 3k+1$ hoặc $5^n = 3k+2 (k \in \mathbb{Z})$

Nếu $5^n = 3k+1$ thì $5^n + 2024 = 3k + 2025 : 3$

Nếu $5^n = 3k+2$ thì $5^n + 2023 = 3k + 2025 : 3$.

Bài 4: Một số tự nhiên chia hết cho 2, chia cho 3 dư 1, chia cho 337 dư 335. Hỏi số tự nhiên đó chia cho 2022 dư bao nhiêu?

Trích đề HSG huyện Quế Võ năm 2021-2022

Lời giải

Gọi số tự nhiên phải tìm là $a (a \in \mathbb{N}^*)$.

Vì a chia cho 3 dư 1, chia cho 337 dư 335 $\Rightarrow a+2$ chia hết cho cả 3 và 337

$\Rightarrow a+2$ là bội chung lớn hơn 0 của 3 và 337

Do $(3;337)=1 \Rightarrow \text{BCNN}(3;337)=3 \cdot 337=1011$

$\Rightarrow BC(3;337)=B(1011)=\{0;1011;2022;3033;4044;5055;6066;\dots\}$

$\Rightarrow a+2 \in \{1011;2022;3033;4044;5055;6066;\dots\}$

Mà a chia hết cho 2 $\Rightarrow a+2$ chẵn $\Rightarrow a+2 \in \{2022;4044;6066;\dots\}$

$\Rightarrow a+2$ chia hết cho 2022. Vậy a chia cho 2022 dư 2020.

Bài 5: CMR: $2x+y \vdots 9$ thì $5x+7y \vdots 9$

Trích đề HSG huyện Chương Mỹ năm 2021 - 2022

Lời giải

Ta có:

$$2x+y \vdots 9 \Rightarrow 7(2x+y) \vdots 9 \Rightarrow 14x+7y \vdots 9 \Rightarrow 9x+5x+7y \vdots 9 \Rightarrow 5x+7y \vdots 9$$

Vậy $2x+y \vdots 9$ thì $5x+7y \vdots 9$

Dạng 2: Tìm số thỏa mãn điều kiện chia hết.

Bài 1: Tìm các giá trị nguyên của n để phân số $B = \frac{2n+5}{n+3}$ có giá trị là số nguyên.

Trích đề KS HSG huyện năm 2021 – 2022

Lời giải

$$\text{Ta có: } \frac{2n+5}{n+3} = \frac{2(n+3)-1}{n+3} = 2 - \frac{1}{n+3}$$

Để B có giá trị nguyên thì $\frac{1}{n+3}$ nguyên

$$1 \vdots (n+3)$$

$n+3$ thuộc ước nguyên của 1

$$n+3 \in \{-1;1\}$$

$$n \in \{-4;-2\}.$$

$$\text{Vậy } n \in \{-4;-2\}$$

Bài 2: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$

Trích đề HSG Trường Nghĩa Đồng huyện Tân Kỳ năm 2021-2022.

Lời giải

$$\text{Ta có } A = 2n^2 + n - 6 = n \cdot (2n+1) - 6$$

Vì A chia hết cho $2n+1$ nên $6 \vdots 2n+1$

$$2n+1 \in U(6) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 3; \pm 6\}$$

Do $2n+1$ là số lẻ nên ta có bảng sau

$2n+1$	1	-1	3	-3
$2n$	0	-2	2	-4
n	0	-1	1	-2

Vậy với $n \in \{-2; -1; 0; 1\}$ thì A chia hết cho $2n+1$

Bài 3: Tìm các cặp số nguyên x, y thỏa mãn: $3xy + 2x - 5y = 6$

Trích đề HSG Trường Nghĩa Đồng huyện Tân Kỳ năm 2021-2022.

Lời giải

$$3xy + 2x - 5y = 6 \text{ suy ra } x(3y+2) - 5y = 6$$

$$3x(3y+2)-15y=18$$

$$3x(3y+2)-15y-10=18-10$$

$$3x(3y+2)-5(3y+2)=8$$

$$(3x-5).(3y+2)=8$$

$$\text{Nên } 3y+2 \in U(8) = \{\pm 1; \pm 2; \pm 4; \pm 8\}$$

$$\text{Mà } 3y+2 \text{ là số chia 3 dư 2 nên } 3y+2 \in \{-1; 2; -4; 8\}$$

Ta có bảng sau:

$3y+2$	-4	-1	2	8
$3x-5$	-2	-8	4	1
y	-2	-1	0	2
x	1	-1	3	2

$$\text{Vậy } (x;y) \in \{(1;-2); (-1;-1); (3;0); (2;2)\}$$

Bài 4: Tìm số nguyên n sao cho $n-2022$ chia hết cho $n-2017$.

Trích đề HSG Quận Hà Đông năm 2021-2022.

Lời giải

Ta có: $(n-2022):(n-2017)$ điều kiện $n \neq 2017$.

Mà $(n-2017):(n-2017)$ nên $(n-2022)-(n-2017):(n-2017)$ (tính chất chia hết của một hiệu).

$$\text{Suy ra } -5:(n-2017) \text{ nên } (n-2017) \in U(-5) = \{-1; 1; -5; 5\}$$

Ta có bảng sau:

$n-2017$	-1	1	-5	5
n	2016	2018	2012	2022
	thỏa mãn	thỏa mãn	thỏa mãn	thỏa mãn

Vậy với $n \in \{2016; 2018; 2012; 2022\}$ thì $n-2022$ chia hết cho $n-2017$.

Bài 5: Tìm hai số nguyên, biết tích của chúng lớn hơn ba lần tổng của chúng là 1

Trích đề HSG huyện Thanh Ba năm 2021-2022

Lời giải

Gọi 2 số đó là x, y ($x; y \in Z$)

$$\text{Ta có } xy-3(x+y)=1$$

$$xy-3x-3y=1$$

$$xy-3x-3y+9=10$$

$$(xy-3x)-(3y-9)=10$$

$$x(y-3)-3(y-3)=10$$

$$(x-3)(y-3)=10. \text{ Vì } x; y \in Z, \text{ vai trò } x, y \text{ như nhau. Giả sử } x > y.$$

Ta có bảng

$x-3$	5	10	-2	-1
$y-3$	2	1	-5	-10
x	8	13	1	2
y	5	4	-2	-7

Vậy $(x; y) \in \{(8;5); (13;4); (1;-2); (2;-7)\}$. Có 4 cặp số nguyên x, y thỏa mãn

Bài 6: Tìm x, y nguyên biết : $2x(3y-2)+(3y-2)=-55$

Trích đề ks HSG Trường Thiện Quang huyện Kim Sơn năm 2021-2022

Lời giải

Tìm x, y nguyên biết : $2x(3y-2)+(3y-2)=-55$

Ta có

$$(2x-1)(3y-2)=-55$$

$$\text{Suy ra } 2x-1 = \frac{-55}{3y-2} \quad (1)$$

Để x nguyên thì $3y-2 \in U(-55) = \{1; 5; 11; 55; -1; -5; -11; -55\}$

$+3y-2=1$ suy ra $3y=3$ nên $y=1$, thay vào (1) ta được $x=28$

$+3y-2=5$ suy ra $3y=7$ nên $y=\frac{7}{3}$, (Loại)

$+3y-2=11$ suy ra $3y=13$ nên $y=\frac{13}{3}$, (Loại)

$+3y-2=55$ suy ra $3y=57$ nên $y=19$, thay vào (1) ta được $x=-1$.

$+3y-2=-1$ suy ra $3y=1$ nên $y=\frac{1}{3}$, (loại)

$+3y-2=-5$ suy ra $3y=-3$ nên $y=-1$, thay vào (1) ta được $x=5$

$+3y-2=-11$ suy ra $3y=-9$ nên $y=-3$, thay vào (1) ta được $x=2$

$+3y-2=-55$ suy ra $3y=-53$ nên $y=\frac{-53}{3}$, (loại)

Vậy ta có 4 cặp số x, y nguyên thoả mãn là $(x, y) \in \{(28;1); (-1;19); (5;-1); (2;3)\}$.

Bài 7: Tìm các số nguyên a, b biết rằng: $\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$.

Trích đề HSG huyện Vĩnh Lộc năm 2021 - 2022

Lời giải

$$\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3} \Rightarrow \frac{2a-7}{14} = \frac{1}{b+3} \Rightarrow (2a-7)(b+3) = 14$$

Do $a, b \in \mathbb{Z}$ nên $2a-7 \in U(14)$

Vì $2a-7$ lẻ nên $2a-7 \in \{\pm 1; \pm 7\} \Rightarrow a \in \{0; 3; 4; 7\}$

Vậy $(a; b) = \{(0; -5); (3; -17); (4; 11); (7; -1)\}$

B. PHẦN PHIẾU BÀI TẬP

I. Ước và bội.

Dạng 1: Chứng minh sự chia hết.

Bài 1: Tìm các giá trị nguyên của n để phân số $B = \frac{2n+5}{n+3}$ có giá trị là số nguyên.

Trích đề KS HSG huyện năm 2021 – 2022

Bài 2: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$

Trích đề HSG Trường Nghĩa Đồng huyện Tân Kỳ năm 2021-2022.

Bài 3: Chứng minh rằng trong hai số: $5^n + 2023$ và $5^n + 2024$, luôn có một số chia hết cho 3 với mọi số tự nhiên n .

Bài 4: Một số tự nhiên chia hết cho 2, chia cho 3 dư 1, chia cho 337 dư 335. Hỏi số tự nhiên đó chia cho 2022 dư bao nhiêu?

Trích đề HSG huyện Quế Võ năm 2021-2022

Bài 5: CMR : $2x + y : 9$ thì $5x + 7y : 9$.

Trích đề HSG huyện Chương Mỹ năm 2021 - 2022

Dạng 2: Tìm số thỏa mãn điều kiện chia hết.

Bài 1: Tìm các giá trị nguyên của n để phân số $B = \frac{2n+5}{n+3}$ có giá trị là số nguyên.

Trích đề KS HSG huyện năm 2021 – 2022

Bài 2: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$

Trích đề HSG Trường Nghĩa Đồng huyện Tân Kỳ năm 2021-2022.

Bài 3: Tìm các cặp số nguyên x, y thỏa mãn: $3xy + 2x - 5y = 6$

Trích đề HSG Trường Nghĩa Đồng huyện Tân Kỳ năm 2021-2022.

Bài 4: Tìm số nguyên n sao cho $n - 2022$ chia hết cho $n - 2017$.

Trích đề HSG Quận Hà Đông năm 2021-2022.

Bài 5: Tìm hai số nguyên, biết tích của chúng lớn hơn ba lần tổng của chúng là 1

Trích đề HSG huyện Thanh Ba năm 2021-2022

Bài 6: Tìm x, y nguyên biết : $2x(3y - 2) + (3y - 2) = -55$.

Trích đề ks HSG Trường Thiện Quang huyện Kim Sơn năm 2021-2022

Bài 7: Tìm các số nguyên a, b biết rằng: $\frac{a}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{b+3}$.

Trích đề HSG huyện Vĩnh Lộc năm 2021 - 2022

C. SỬ TÀM CÁC BÀI TRONG CÁC ĐỀ CỦA NHỮNG NĂM TRƯỚC ĐÓ

I. Ước và bội.

Dạng 1: Chứng minh sự chia hết.

Bài 1: Chứng minh rằng với mọi số nguyên n ta có $n^3 - n : 6$

Trích đề HSG huyện Trực Ninh năm 2017-2018

Lời giải

Ta có $(n^3 - n) = n(n^2 - 1) = n(n^2 - n + n - 1) = n[n(n-1) + (n-1)] = n(n-1)(n+1)$

Với mọi số nguyên dương n thì $(n-1)n(n+1)$ là tích của 3 số tự nhiên liên tiếp sẽ chia hết cho 2 và 3 mà $(2,3)=1$ nên $n(n-1)(n+1) : 6$

Bài 2: Chứng tỏ rằng: $\frac{2n+5}{n+3} (n \in \mathbb{N})$ là phân số tối giản

Trích đề HSG huyện Quỳnh Lưu năm 2018-2019.

Gọi d là ước chung của $n+3$ và $2n+5$ với $d \in \mathbb{N}$

Suy ra $n+3 : d$ và $2n+5 : d$

$2(n+3) - (2n+5) : d$ suy ra $1 : d$ nên $d = 1$

Do đó $U_{CLN}(n+3, 2n+5) = 1$ suy ra $\frac{2n+5}{n+3} (n \in \mathbb{N})$ là phân số tối giản.

Dạng 2: Tìm số thỏa mãn điều kiện chia hết.

Bài 1: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ để phân số $A = \frac{4n-1}{2n+3}$ có giá trị nguyên

Trích đề HSG huyện Nga Sơn năm 2017-2018

Lời giải

$$A = \frac{4n-1}{2n+3} = \frac{2(2n+3)}{2n+3} - \frac{7}{2n+3} = 2 - \frac{7}{2n+3}$$

A có giá trị nguyên thì $2n+3 \in U(7) = \{\pm 1; \pm 7\}$

Ta có bảng sau

$2n+3$	1	-1	7	-7
n	-1	-2	2	-5

Bài 2: Tìm số nguyên dương n nhỏ nhất sao cho sau khi viết tiếp số đó sau số 2014 ta được số chia hết cho 101

Trích đề HSG huyện Nga Sơn năm 2017-2018

Lời giải

Giả sử n có k chữ số ($k \geq 1$)

Ta có : $2014 = 19 \cdot 101 + 95$, do đó:

$$\overline{2014n} = 2014 \cdot 10^k + n = 19 \cdot 101 \cdot 10^k + 95 \cdot 10^k + n$$

Suy ra $\overline{2014n} : 101$ khi và chỉ khi $95 \cdot 10^k + n : 101$

Với $k=1$ thì $95 \cdot 10^k + n = 950 + n = 101 \cdot 9 + (41+n) : 101$ khi và chỉ khi $41+n : 101$ nhưng n có một chữ số nên $41+n \leq 41+9 < 101$, nên không có số n thỏa mãn đầu bài.

Với $k=2$ thì $95 \cdot 10^k + n = 9500 + n = 101 \cdot 94 + (6+n) : 101$ suy ra $6+n : 101$, và số n nhỏ nhất được xác định bởi $6+n = 101$ suy ra $n = 95$

Vậy $n = 95$ thỏa mãn đề bài

Bài 3: Tìm x, y nguyên biết: $x + y + xy = 40$

Trích đề HSG huyện Vĩnh Lộc năm 2017-2018

Lời giải

Ta có $x + y + xy = 40$

$$(y+1)x + y + 1 = 41$$

$$(x+1)(y+1) = 41$$

Mà x, y nguyên nên $x+1, y+1$ là ước của 41

$$\text{Tính được } (x, y) \in \{(40, 0); (0, 40); (-2, -42); (-42, -2)\}$$

Bài 4: Tìm $n \in \mathbb{Z}$ biết: $(3n+8):(n+1)$

Trích đề HSG huyện Bạch Thông năm 2018-2019

Lời giải

Ta có: $3n+8 = 3n+3+5 = 3(n+1)+5$

Suy ra: $(3n+8):(n+1)$ khi $(n+1) \in U(5) = \{\pm 1; \pm 5\}$

Tìm được: $n \in \{-6; -2; 0; 4\}$

Bài 5: Tìm các số nguyên x, y biết: $2x - y + 4xy = 6$

Trích đề KS HSG huyện Tam Dương năm 2017-2018

Lời giải

Ta có $2x - y + 4xy = 6$

$$\text{Hay } 2x(2y+1) - y = 6$$

$$(2y+1)(4x-1) = 11$$

Do x, y nguyên nên $4x-1 \in U(11) = \{1; -1; 11; -11\}$

Mà $4x-1$ chia 4 dư -1 (hoặc 3) nên $4x-1 = -1$ hoặc $4x-1 = 11$

Tìm được $x = 0; y = -6$ hoặc $x = 3; y = 0$

Bài 6: Tìm các số nguyên n để $\frac{2n+1}{n+2}$ có giá trị là một số nguyên

Trích đề KS HSG huyện Tam Dương năm 2017-2018

Lời giải

Để $\frac{2n+1}{n+2}$ có giá trị là số nguyên thì $2n+1:n+2$ (1)

Vì $n+2:n+2$ nên $2(n+2):n+2$ (2)

Từ (1), (2) suy ra $2(n+2) - (2n+1):n+2$ chia hết cho $n+2$ hay $3:(n+2)$

Vì $n+2$ nguyên nên $n+2 \in \{-1; 1; -3; 3\}$

$n \in \{-3; -5; -1; 1\}$ Vậy với $n \in \{-3; -5; -1; 1\}$ thì phân số $\frac{2n+1}{n+2}$ là số nguyên.

Bài 7: Chứng tỏ rằng với mọi số nguyên n thì phân số $\frac{3n-10}{2n-7}$ là phân số tối giản

Trích đề KS HSG huyện Tam Dương năm 2018-2019

Lời giải

Gọi Ư CLN $(3n-10; 2n-7) = d$ ($d \in \mathbb{N}^*$)

thì $3n-10:d$ và $2n-7:d$

$$2(3n-10):d \text{ và } 3(2n-7):d$$

$$2(3n-10) - 3(2n-7):d$$

Suy ra $1:d$ nên $d \in \{1; -1\}$

Vậy với mọi số nguyên n thì phân số $\frac{3n-10}{2n-7}$ là phân số tối giản.

Bài 8: Tìm số nguyên n để $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$

Đề Suu tầm

Lời giải

Ta có: $A = 2n^2 + n - 6 = n(2n+1) - 6$

Vì A chia hết cho $2n+1$ nên $n(2n+1) - 6 : 2n+1$ mà $n(2n+1) : 2n+1$ nên $6 : 2n+1$ hay $2n+1 \in U(6)$.

Do $2n+1$ là số lẻ nên ta có bảng sau:

$2n+1$	1	-1	3	-3
$2n$	0	-2	2	-4
n	0	-1	1	-2

Vậy với $n \in \{-2; -1; 0; 1\}$ thì $A = 2n^2 + n - 6$ chia hết cho $2n+1$.

Bài 9: Chứng tỏ rằng mọi số tự nhiên có ba chữ số giống nhau đều chia hết cho 37

Lời giải

Chứng tỏ rằng mọi số tự nhiên có ba chữ số giống nhau đều chia hết cho 37

Gọi số tự nhiên có ba chữ số giống nhau có dạng $\overline{aaa}$

(a là chữ số khác 0)

Ta có: $\overline{aaa} = 111.a = 37.3.a$

$\Rightarrow \overline{aaa} : 37$

Vậy mọi số tự nhiên có ba chữ số giống nhau đều chia hết cho 37

Bài 10: Cho $3a + 2b$ chia hết cho 17. Chứng minh rằng $10a + b$ chia hết cho 17.

Lời giải

Cho $3a + 2b$ chia hết cho 17. Chứng minh rằng $10a + b$ chia hết cho 17.

Ta xét: $2(10a + b) - (3a + 2b) = (20a + 2b) - (3a + 2b) = 17a$

$\Rightarrow 2(10a + b) - (3a + 2b)$ chia hết cho 17

Mà $3a + 2b$ chia hết cho 17

$\Rightarrow 2(10a + b)$ chia hết cho 17

$\Rightarrow 10a + b$ chia hết cho 17 vì $(2, 17) = 1$.

Vậy nếu $3a + 2b$ chia hết cho 17 thì $10a + b$ chia hết cho 17

Tài liệu được chia sẻ bởi Website VnTeach.Com

<https://www.vnteach.com>